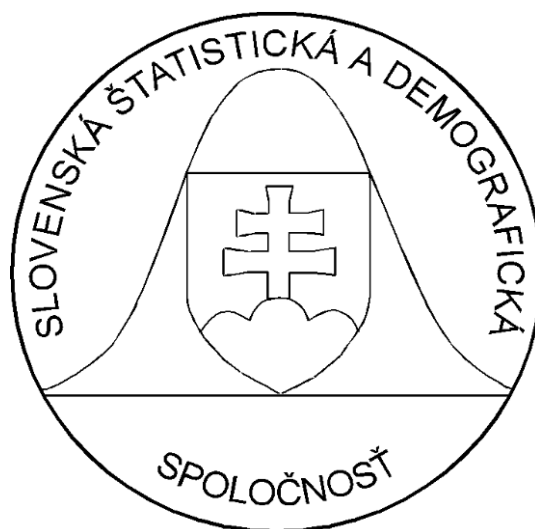

SLOVENSKÁ ŠTATISTICKÁ A DEMOGRAFICKÁ SPOLOČNOSŤ

Miletičova 3, 824 67 BRATISLAVA 26

www.ssds.sk

POHLADY NA EKONOMIKU SLOVENSKA
2007

BRATISLAVA

2007

SLOVENSKÁ ŠTATISTICKÁ A DEMOGRAFICKÁ SPOLOČNOSŤ

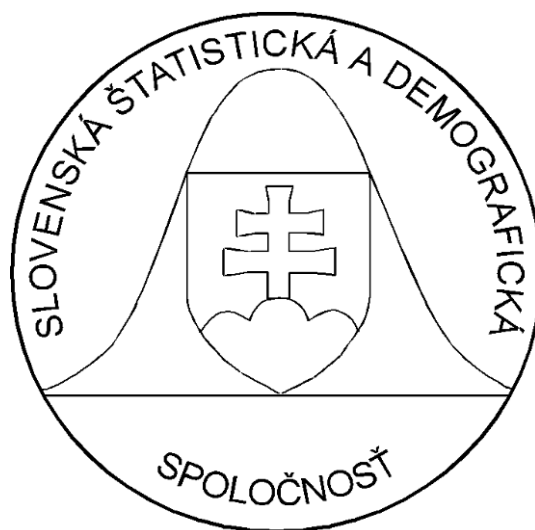
Miletičova 3, 824 67 BRATISLAVA 26

www.ssds.sk

KONFERENCIA

***POHLADY NA EKONOMIKU
SLOVENSKA 2007***

*pod záštitou podpredsedu vlády
Slovenskej republiky
Dušana Čaploviča*

BRATISLAVA

27. 3. 2007

Slovenská štatistická a demografická spoločnosť ďakuje za pomoc pri organizačnom zabezpečení konferencie. Pri zabezpečení konferencie poskytli pomoc organizácie:

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Prvá stavebná sporiteľňa

Eximbanka

INFIN s. r. o.

STATIS s. r. o.

ISBN 978 - 80 - 88946 - 46 – 5

© SLOVENSKÁ ŠTATISTICKÁ A DEMOGRAFICKÁ SPOLOČNOSŤ

Konferencia

POHLĀDY NA EKONOMIKU SLOVENSKA 2007

Programový a organizačný výbor:

Doc. Ing. Jozef Chajdiak, CSc. – predseda

RNDr. Ján Luha, CSc. – tajomník

RNDr. Peter Mach

Ing. Michal Olexa, PhD.

Doc. RNDr. Viliam Páleník, PhD.

Ing. Magdaléna Šipková

Vydala SŠDS

Zostavili: Doc. Ing. Jozef Chajdiak, CSc.

RNDr. Ján Luha, CSc.

Recenzovali: Doc. Ing. Jozef Chajdiak, CSc.

RNDr. Peter Mach

RNDr. Ján Luha, CSc.

Odovzdané do tlače: marec 2007

Vyšlo: marec 2007

ISBN 978 - 80 - 88946 - 46 – 5

978088946465

Konferenciu Pohľady na ekonomiku Slovenska začala organizovať Slovenská štatistická a demografická spoločnosť v roku 2001. Konferencia sa stala súčasťou hlavnej náplne činnosti Spoločnosti.

Tento rok sa koná už siedmy ročník konferencie. Predchádzajúce ročníky potvrdili, že konferencia vzbudila záujem u odbornej verejnosti a vytvorila si tradíciu ako významné odborné podujatie.

Cieľom konferencie v tomto roku je prezentovať výsledky aktuálnych prognóz vývoja HDP a zamestnanosti na Slovensku. Pozvanie na konferenciu prijali predstavitelia významných slovenských pracovísk, ktoré tvoria ekonomické prognózy. Programový a organizačný výbor konferencie je presvedčený, že konferencia bude naďalej vhodnou príležitosťou na podnetnú výmenu odborných názorov.

Programový a organizačný výbor konferencie ďakuje predsedníčke Štatistického úradu PhDr. Ľudmile Benkovičovej, CSc. za podporu pri zabezpečení priebehu konferencie a autorom za odborné príspevky, ktoré sú podstatným príspevkom ku kvalite tohoto podujatia. Zároveň vyslovujeme presvedčenie, že konferencia Pohľady na ekonomiku Slovenska 2007 prinesie zaujímavé podnety a tak prispeje k rozvíjaniu poslania Slovenskej a štatistickej a demografickej spoločnosti.

Programový a organizačný výbor
konferencie

Expérné hodnotenie stavu a vývoja ekonomiky Slovenska za rok 2006 a oproti roku 2005

Na hodnotenie ekonomiky boli použité názory expertov (účastníkov konferencie Pohľady na ekonomiku Slovenska 2007) na stav a vývoj piatich ukazovateľov charakterizujúcich stav a vývoj ekonomiky SR ako celku.

Boli použité ukazovatele:

X1 – hrubý domáci produkt na obyvateľa,

X2 – inflácia,

X3 – miera nezamestnanosti,

X4 – saldo štátneho rozpočtu k HDP,

X5 – saldo zahraničného obchodu k HDP.

Na hodnotenie stavu a vývoja jednotlivých ukazovateľov bola použitá bodová stupnica s hodnotami od -2 (veľmi zle) cez 0 (neutrálny stav alebo vývoj) po +2 (veľmi dobre), s krokom po pol bode. Intenzita počtu bodov sa pridelovala v porovnaní SR so stavom a vývojom v EÚ. Ďalej sa za každého experta určilo celkové hodnotenie stavu a vývoja ekonomiky SR ako priemer z bodov pridelených jednotlivým ukazovateľom (resp. pojmom).

Na celkové hodnotenie stavu resp. vývoja ekonomiky SR sme použili medián z pridelených hodnotení jednotlivých expertov (prostrednú hodnotu).

stav 2006	x1	x2	x3	x4	x5	priemer
EÚ SAV	-1,5	-1,0	-0,5	-0,5	-0,5	-0,8
Gábriš	1,0	-1,0	2,0	2,0	-2,0	0,4
Haluška	-1,5	-1,5	-2,0	1,0	-2,0	-1,2
Chajdiak	-2,0	-1,5	-1,5	-1,0	-1,5	-1,5
IFP MF SR	-2,0	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	-1,6
Olexa	-1,5	-1,5	-2,0	1,0	-2,0	-1,2
Ševčovic	-1,0	-1,0	-2,0	0,0	-1,0	-1,0
Toth	0,0	-1,0	1,0	0,0	-1,0	-0,2
Spolu (Medián)						-1,1

vyvoj 2006/2005	x1	x2	x3	x4	x5	priemer
EÚ SAV	2,0	-0,5	2,0	0,0	1,0	0,9
Gábriš	1,0	-1,0	2,0	2,0	-2,0	0,4
Haluška	2,0	-1,5	2,0	1,5	-2,0	0,4
Chajdiak	2,0	-1,5	2,0	1,0	-1,0	0,5
IFP MF SR	2,0	-2,0	2,0	-1,0	-1,0	0,0
Olexa	2,0	-1,5	2,0	1,5	-2,0	0,4
Ševčovic	2,0	-1,0	1,5	-1,0	1,0	0,5
Toth	2,0	0,0	2,0	1,0	-1,0	0,8
Spolu (Medián)						0,5

Stav ekonomiky SR v roku 2006 hodnotia experti priemernými známami od +0,4 po -1,6 pri výslednej prostrednej hodnote **-1,1**. Za rok 2005 bolo výsledné hodnotenie **-1,2**, t.j. stav sa podľa expertov zlepšil.

Vývoj ekonomiky SR v roku 2006 oproti roku 2005 hodnotia experti priemernými známami od 0,0 po +0,9 pri výslednej prostrednej hodnote **+0,5**. V hodnotení vývoja roku 2005 oproti 2004 bol výsledok **+0,9**, t.j. pozitívny vývoj sa spomalil.

**ŠTATISTICKÁ SPRÁVA
O ZÁKLADNÝCH VÝVOJOVÝCH TENDENCIÁCH V HOSPODÁRSTVE SR
V ROKU 2006 A PROGNÓZA VÝVOJA NA 1. POLROK 2007 ⁽¹⁾**

1. ZÁKLADNÉ MAKROEKONOMICKÉ TENDENCIE

1.1 Súhrnné hodnotenie

Vývoj slovenskej ekonomiky v roku 2006 charakterizovalo výrazné zrýchlenie medzioročnému rastu hrubého domáceho produktu a zamestnanosti pri poklese nezamestnanosti.

Hrubý domáci produkt ⁽²⁾ medzioročne vzrástol podľa spresneného odhadu v stálych cenách o 8,3 %. V porovnaní s rokom 2005 sa tempo jeho rastu zrýchliilo o 2,3 p. b. Z hľadiska jednotlivých štvrťrokov reálny rast postupne akceleroval zo 6,7 % v 1. a 2. štvrťroku na 9,8 % v 3. štvrťroku a následne v 4. štvrťroku dosiahol 9,6 %. Nominálny objem vytvoreného HDP bol 1 636,3 mld. Sk, o 11,2 % viac ako pred rokom. Z vytvoreného hrubého domáceho produktu tvorila pridaná hodnota 1 479,7 mld. Sk pri medzioročnom zvýšení o 10,6 %. Podiel medzispotreby na hrubej produkcii vzrástol o 1,1 p. b. na 59,5 %.

Hrubý domáci produkt medzioročne vzrástol o 8,3 % pri zvýšení v 4. štvrťroku o 9,6 %.

Na celkovej tvorbe HDP sa podieľal rast produktivity práce a zároveň sa zvýšila aj zamestnanosť. Celková zamestnanosť ⁽³⁾ v roku 2006 dosiahla 2 131,8 tis. osôb, z toho bolo 1 855,4 tis. zamestnancov. V porovnaní s rokom 2005 vzrástla o 2,3 % pri rovnakom zvýšení počtu zamestnancov.

Tvorba hrubého domáceho produktu vzrástla okrem ťažby nerastných surovín (pokles o 1,5 mld. Sk) vo všetkých ostatných odvetviach. Rast ovplyvnilo hlavne zvýšenie pridanej hodnoty v stálych cenách z priemyselnej výroby (o 37 mld. Sk), obchodu, hotelov a reštaurácií (o 28,5 mld. Sk), nehnuteľností a prenájmu (o 10,1 mld. Sk), dopravy, pôšt a telekomunikácií (o 8,3 mld. Sk), stavebníctva (o 6,8 mld. Sk) a z výroby a rozvodu elektriny, plynu a vody (o 6,1 mld. Sk). Tvorbu hrubého domáceho produktu ovplyvnil aj pokles daní na produkty znížený o subvencie na produkty o 8,6 %.

V priemyselnej výrobe vzrástla najviac pridaná hodnota vo výrobe strojov, elektrických zariadení a dopravných prostriedkov (o 33,7 mld. Sk). Vo výrobe kovov a kovových výrobkov sa zvýšila o 3 mld. Sk a vo výrobe potravín, nápojov a tabakových výrobkov o 2,4 mld. Sk. Vo výrobe výrobkov chémie, z ropy a gumy klesla o 2,8 mld. Sk.

Medzioročný rast hrubého domáceho produktu podporili všetky jeho hlavné výdavkové zložky. Vývoj zahraničného dopytu zaznamenal v priebehu roka 2006 rastovú trajektóriu zo 17,7 % v 1. štvrťroku na 22,6 % v 4. štvrťroku. V porovnaní s rokom 2005 sa zrýchliila jeho dynamika o 6,9 p. b. na 20,7 %. Domáci dopyt sa zvýšil o 6,4 % a v rámci neho tvorba hrubého kapitálu o 8,2 % (z toho tvorba hrubého fixného kapitálu o 7,3 %), konečná spotreba domácností o 6,3 % a konečná spotreba verejnej správy o 4,1 %. Nižšia bola spotreba neziskových inštitúcií slúžiacich prevažne domácnostiam o 3,2 % (tvorila 0,8 % HDP).

Tvorba hrubého kapitálu sa zvýšila oproti roku 2005 o 8,2 % (tvorba hrubého fixného kapitálu o 7,3 %), konečná spotreba domácností o 6,3 % a konečná spotreba verejnej správy o 4,1 %.

Celková tvorba hrubého kapitálu dosiahla 474,8 mld. Sk, v tom tvorba hrubého fixného kapitálu 432,1 mld. Sk a prírastok stavu zásob 42,7 mld. Sk.

Objem hrubého fixného kapitálu sa oproti roku 2005 zvýšil o 7,3 % (v bežných cenách o 9,5 %). Jeho tvorba bola ovplyvnená hlavne vyšším investovaním do nových fixných aktív (o 9,9 % na 455,6 mld. Sk).

Investičná aktivita smerovala predovšetkým do strojov 230,3 mld. Sk (z toho do kovových výrobkov a strojov 180,6 mld. Sk) a do stavieb 172,6 mld. Sk (z toho do budov na bývanie 43,3 mld. Sk). Na získanie ostatných výrobkov dlhodobej spotreby sa vynaložilo 23,2 mld. Sk a produktov pôdohospodárstva a rybolovu 6 mld. Sk. Tvorba hrubého fixného kapitálu v oblasti strojov vzrástla o 15,2 %, pričom tempo rastu investícií do dopravných zariadení viac ako trojnásobne predstihlo investície do kovových výrobkov a strojov. Pokles stavebných investícií o 1,7 % bol spôsobený najmä nižšou alokáciou kapitálu do budov na bývanie o 3,5 % a do ostatných stavieb o 1,1 %. Objem ostatných investičných výrobkov tvoriacich fixné aktíva sa zvýšil o 10,9 %.

Stav zásob v priebehu roka 2006 vzrástol v bežných cenách o 42,7 mld. Sk. Rast bol spôsobený zvýšením všetkých zložiek pri najvýraznejšom raste nedokončenej výroby o 17,3 % a zásob materiálu o 16,7 %. Zásoby tovaru vzrástli o 5,8 % a stav zvierat sa zvýšil o 6,2 %.⁽⁴⁾

Konečná spotreba domácností oproti roku 2005 vzrástla v bežných cenách o 11,7 % (o 1,7 p. b.). Vývoj súvisel najmä s rastom hrubého disponibilného dôchodku (o 12 %), v ktorom sa premietol vyšší objem bežných príjmov (o 10,5 %) ako bežných výdavkov (o 5,6 %). Súkromný dopyt ovplyvnilo aj zvýšenie odmien zamestnancov o 9,2 % (pri raste hrubých miezd a platov o 10,8 %). Na reálny rast konečnej spotreby domácností pôsobil vývoj inflácie, ktorá dosiahla 4,5 % (2,7 % v roku 2005).

Z hľadiska podielu tvorili najväčšiu časť súkromnej spotreby naďalej výdavky na nákupy potravinárskeho tovaru 21,8 %, bývanie 20,1 %, nábytok, bytové vybavenie a bežnú údržbu domácností 7,4 % a na odievanie a obuv 5 %. Najvyššiu dynamiku rastu dosiahli výdavky na hotely a reštaurácie (o 13,4 %), na nábytok, bytové vybavenie a bežnú údržbu domácností (o 13 %), na rekreáciu a kultúru (o 9,1 %).

Konečná spotreba verejnej správy podľa predbežného odhadu medziročne vzrástla v bežných cenách o 9,3 % na 297,4 mld. Sk. Jej podiel na HDP sa v bežných cenách znížil o 0,3 p. b. na 18,2 %.

V štruktúre konečnej spotreby verejnej správy tvorili výdavky na odmeny zamestnancov 38,7 %, medzispotrebu 24,5 %, spotrebu fixného kapitálu 22 % a sociálne príspevky 14,8 %. Z celkových výdavkov smerovalo na individuálnu spotrebu 41,5 % a na kolektívnu spotrebu 58,5 %.

Pasívne saldo zahraničného obchodu tovarov a služieb medziročne vzrástlo o 1,3 mld. Sk na 76 mld. Sk.

Saldo zahraničného obchodu tovarov a služieb bolo podľa predbežných výsledkov⁽⁵⁾ pasívne v objeme 76 mld. Sk (o 1,3 mld. Sk vyššie ako v roku 2005). Jeho úroveň ovplyvnilo pasívne saldo zahraničného obchodu tovarov (96,7 mld. Sk) a aktívne saldo vývozu a dovozu služieb (20,7 mld. Sk).

Exportná výkonnosť ekonomiky (meraná podielom vývozu výrobkov a služieb na HDP) vzrástla v bežných cenách na 85,7 % (o 8,4 p. b.). Dovozná náročnosť (meraná podielom dovozu výrobkov a služieb na HDP) sa zvýšila na 90,3 % (o 7,9 p. b.).

Z pohľadu tvorby dôchodkov medziročný prírastok hrubého domáceho produktu v bežných cenách súvisel s rastom hrubého prevádzkového prebytku a zmiešaných dôchodkov o 14 % a odmien zamestnancov⁽⁶⁾ o 10,2 %.

Podiel odmien zamestnancov na HDP predstavoval 36,8 %. Hrubý prevádzkový prebytok a zmiešané dôchodky tvorili 53,3 %.

Hrubý národný dôchodok dosiahol podľa odhadu 1 586,6 mld. Sk (pri medziročnom zvýšení o 10,7 %). Hrubý národný disponibilný dôchodok vzrástol o 10,9 % na 1 586,3 mld. Sk a čistý národný disponibilný dôchodok o 10,6 % na 1 265,1 mld. Sk.⁽⁷⁾

Medziročný rast bežných príjmov domácností sa podľa predbežného odhadu zrýchlil nominálne o 1,5 p. b. na 10,5 % (reálne vzrástli o 5,7 %). Z celkového objemu 1 289,8 mld. Sk najväčšiu časť tvorili odmeny zamestnancov (644,9 mld. Sk). Hrubý zmiešaný dôchodok dosiahol 391,9 mld. Sk, sociálne dávky 180,2 mld. Sk, ostatné bežné transfery 40,1 mld. Sk a dôchodky z majetku 32,7 mld. Sk. Vývoj priaznivo ovplyvnil najmä prírastok hrubého zmiešaného dôchodku (13,4 %), dôchodkov z majetku (9,9 %) a odmien zamestnancov (9,2 %). Príjmy zo sociálnych dávok vzrástli o 9,1 % a z ostatných bežných transferov o 11,4 %.

V oblasti dôchodkov podnikateľských sektorov vytvorili korporácie nefinančného sektora podľa predbežných výsledkov zisk v objeme 280,4 mld. Sk.⁽⁸⁾ Kladný hospodársky výsledok dosiahli všetky odvetvia. Najväčší objem zisku vytvorili podnikateľské subjekty v priemyselnej výrobe 91,4 mld. Sk, obchode 55,2 mld. Sk a vo výrobe a rozvoje elektriny, plynu a vody 52,5 mld. Sk. V doprave, poštách a telekomunikáciách sa vytvoril zisk 31,8 mld. Sk, nehnuteľnostiach a prenájme 21,8 mld. Sk, stavebníctve 14,4 mld. Sk, ťažbe nerastných surovín 3,7 mld. Sk, ostatných spoločenských službách 3,3 mld. Sk, zdravotníctve a sociálnej pomoci 2,8 mld. Sk, pôdohospodárstve a rybolove 2,2 mld. Sk, hoteloch a reštauráciách 1 mld. Sk a v školstve 0,1 mld. Sk.

Tvorba zisku sa v nefinančných korporáciách medziročne zvýšila o 57,5 mld. Sk (o 25,8 %). Jej rast bol generovaný hlavne výrazným prírastkom v priemyselnej výrobe (16,3 mld. Sk), doprave, poštách a telekomunikáciách (14,5 mld. Sk), obchode (13 mld. Sk), vo výrobe a rozvoje elektriny, plynu a vody (5,8 mld. Sk). Pôdohospodárstvo a rybolov, školstvo prešli medziročne zo straty do zisku.

V hospodárení **finančných korporácií** bola strata 12 mld. Sk, ktorá znamenala kvantitatívne horší výsledok ako v roku 2005 (vtedy vytvorili zisk vo výške 28,6 mld. Sk). Záporný hospodársky výsledok bol dôsledkom straty peňažných finančných inštitúcií v objeme 25,4 mld. Sk (v roku 2005 dosiahli zisk 16,2 mld. Sk), pričom komerčné finančné inštitúcie vytvorili zisk 19,7 mld. Sk. Zisk poisťovacích korporácií a penzijných fondov sa medziročne zvýšil o 1 mld. Sk na 4,4 mld. Sk. Ostatní finanční sprostredkovatelia pri tvorbe zisku 9 mld. Sk vykázali takmer rovnaký hospodársky výsledok ako v roku 2005 (rast o 0,3 %).

Rozpočtové hospodárenie Slovenskej republiky⁽⁹⁾ skončilo k 31. decembru 2006 schodkom 31,7 mld. Sk (oproti plánu menej o 25,8 mld. Sk). Príjmy štátneho rozpočtu dosiahli 292 mld. Sk a výdavky sa čerpali v objeme 323,7 mld. Sk.

Príjmy štátneho rozpočtu sa medziročne zvýšili o 33,3 mld. Sk (o 12,9 %). K rastu prispelo zvýšenie prijatých grantov a transferov

Korporácie nefinančného sektora vytvorili podľa predbežných výsledkov zisk v hodnote 280,4 mld. Sk, korporácie finančného sektora mali stratu 12 mld. Sk.

V rozpočtovom hospodárení SR sa ku koncu decembra 2006 dosiahol schodok 31,7 mld. Sk, oproti plánu bol nižší o 25,8 mld. Sk.

(o 21,2 mld. Sk, z toho najmä tuzemských grantov a transferov o 14,6 mld. Sk) a daňových výnosov o 13,7 mld. Sk (najvyšší prírastok prostriedkov sa získal na dani z pridanej hodnoty 6 mld. Sk, na dani z príjmov právnických osôb 5,2 mld. Sk a zo spotrebných daní 2,1 mld. Sk). Nedaňové príjmy boli nižšie o 1,6 mld. Sk (z toho administratívne a iné poplatky o 1,4 mld. Sk).

Celkové výdavky štátneho rozpočtu sa medziročne zvýšili o 31,1 mld. Sk (o 10,6 %). Bežné výdavky vzrástli o 21,7 mld. Sk a kapitálové výdavky o 9,3 mld. Sk.

Príjmy štátneho rozpočtu boli oproti rozpočtovanému objemu vyššie o 19,3 mld. Sk a výdavky nižšie o 6,5 mld. Sk.

Medziročný rast inflácie sa zrýchlil na 4,5 %.

Medziročná miera **inflácie** bola počas celého roka vyššia ako v roku 2005. Najnižšiu mesačnú hodnotu dosiahla v októbri (3,7 %) a najvyššiu v auguste (5,1 %).

Na vývoji inflácie sa podieľal predovšetkým vyšší rast regulovaných cien. Zrýchlila sa aj tendencia medziročného rastu jadrovej inflácie, ktorá bola od februára nad úrovňou dvoch percent. Priemerná miera inflácie za rok 2006 predstavovala 4,5 % (o 1,8 p. b. viac ako v roku 2005). Regulované ceny vzrástli o 10,5 % a jadrová inflácia o 2,5 %.

Menové agregáty ku koncu decembra medziročne rástli.

Menový agregát M3 ku koncu decembra 2006 dosiahol 958,6 mld. Sk a v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2005 bol vyšší o 15,3 %. Objem peňažného subagregátu M2 vzrástol o 15,5 % (vklady a prijaté úvery s dohodnutou splatnosťou do dvoch rokov o 22,9 %). Peňažný subagregát M1 sa zvýšil o 12,4 % v dôsledku prírastku vkladov a prijatých úverov splatných na požiadanie (13,3 %) a hodnoty obeživa (9,5 %).

Celkový objem vkladov a prijatých úverov bol vyšší o 12,3 %. Vývoj ovplyvnil rast vkladov a prijatých úverov od ostatnej štátnej správy a od ostatných rezidentov o 15 % a pokles vkladov a prijatých úverov od ústrednej štátnej správy o 12,1 %. ⁽¹⁰⁾

Celkový prírastok obyvateľstva bol vyšší ako v roku 2005.

Podľa predbežných **demografických** údajov sa v roku 2006 v Slovenskej republike narodilo 53 905 živých detí (o 525 menej ako v roku 2005) a zomrelo 53 301 osôb (o 174 menej). Zachoval sa trend prirodzeného prírastku obyvateľstva, počet živonarodených detí bol o 604 vyšší ako zomretých (v roku 2005 bol prirodzený prírastok 955 osôb). Zahraničnou migráciou získala Slovenská republika 3 857 osôb (pristáholo sa 5 584 a vystaľovalo sa 1 727 osôb). Celkový prírastok obyvateľstva dosiahol 4 461 osôb (o 103 viac ako v roku 2005).

K 31. decembru 2006 mala Slovenská republika 5 393 641 obyvateľov. Podiel žien na celkovom počte obyvateľstva tvoril 51,5 %.

Zamestnanosť hospodárstva sa medziročne zvýšila o 3,8 %.

Na trhu práce sa zrýchlil rast dopytu po pracovnej sile. V porovnaní s rokom 2005 vzrástla **zamestnanosť** hospodárstva (podľa výberového zisťovania pracovných síl) ⁽¹¹⁾ o 3,8 % na 2 301,4 tis. osôb. Počet zamestnancov vzrástol o 3,8 % (na 2 002,6 tis.), podnikateľov bez zamestnancov o 5 % (na 216,7 tis.), klesol počet podnikateľov so zamestnancami o 0,3 % (na 71,3 tis.) a vypomáhajúcich členov domácností o 26,7 % (na 1,1 tis.).

Z celkového počtu pracujúcich bolo zamestnaných v zahraničí 158,1 tis. osôb (6,9 %). V porovnaní s rokom 2005 vzrástol ich počet o 32,7 tis. osôb (o 26,1 %).

Z jednotlivých európskych krajín, kde Slováci v roku 2006 pracovali, to bola najmä Česká republika, Veľká Británia, Maďarsko, Rakúsko, Nemecko, Írsko a Taliansko. Z celkového počtu Slovákov pracujúcich v zahraničí 30,7 % našlo uplatnenie v priemyselných odvetviach, 28,8 % v stavebníctve a 10,9 % v hoteloch a reštauráciách.

Miera zamestnanosti (vo vekovej skupine 15-64 ročných) ⁽¹²⁾ sa medziročne zvýšila o 1,7 p. b. na 59,4 %.

Trend vývoja **zamestnanosti** potvrdzujú aj výsledky zo štatistického výkazníctva. V priemere za rok 2006 sa zvýšil počet zamestnaných osôb v hospodárstve o 2,2 % (o 73,2 tis.) na 2 148,2 tis. (v roku 2005 bolo rovnaké tempo rastu).

Medziročný rast zamestnanosti pokračoval v stavebníctve o 9,3 %, hoteloch a reštauráciách o 7,8 %, obchode o 7,6 %, ostatných spoločenských službách o 4,7 %, nehnuteľnostiach a prenájme o 4,2 %, vo finančnom sprostredkovaní o 2,4 % a vo verejnej správe a obrane o 2 %. Po dvojiročnom poklese vzrástla zamestnanosť aj v zdravotníctve a sociálnej pomoci o 1,1 % a po osemročnom poklese v doprave, poštách a telekomunikáciách o 0,7 %. K obratu vo vývoji došlo v priemysle, kde po viacročnom raste (od roku 2001) došlo k zníženiu zamestnanosti o 1,3 % (v tom v ťažbe nerastných surovín o 3,4 %, vo výrobe a rozvoде elektriny, plynu a vody o 3,2 %, v priemyselnej výrobe o 1,1 %). Pokles pretrvával v pôdohospodárstve a rybolove o 2,4 % a v školstve o 0,8 %.

K 31. decembru 2006 bolo v hospodárstve k dispozícii 17 858 **voľných pracovných miest**. ⁽¹³⁾ Oproti roku 2005 sa ich počet zvýšil o 35,2 % pri najvyššom prírastku v doprave, poštách a telekomunikáciách (2,2 - násobne). Rýchlejšie ako v priemere rástol aj v hoteloch a reštauráciách (o 58,5 %), nehnuteľnostiach a prenájme (o 51,4 %), zdravotníctve a sociálnej pomoci (o 48,7 %), obchode (o 45,5 %), pôdohospodárstve a rybolove (o 38,7 %), priemyselnej výrobe (o 36,9 %) a v stavebníctve (o 36,5 %). Nižší bol počet voľných pracovných miest vo výrobe a rozvoде elektriny, plynu a vody (o 26,6 %), v ťažbe nerastných surovín (o 18,7 %), ostatných spoločenských službách (o 7,9 %) a vo finančnom sprostredkovaní (o 3,8 %).

Nezamestnanosť (podľa výberového zisťovania pracovných síl) ⁽¹⁴⁾ druhý rok po sebe klesala. V priemere za rok 2006 sa medziročne znížila o 17,3 % na 353,4 tis. osôb. Bola to najnižšia úroveň od roku 1999. Miera nezamestnanosti klesla o 2,9 p. b. na 13,3 %.

Počet nezamestnaných sa znížil o 17,3 %, miera nezamestnanosti klesla na 13,3 %.

Nezamestnanosť sa znížila vo všetkých odvetviach pri najväčšom poklese počtu osôb s posledným zamestnaním v priemysle (o 16,3 tis.) a v ostatných spoločenských službách (o 12,2 tis.). Počet nezamestnaných s posledným zamestnaním v pôdohospodárstve a rybolove klesol o 7,3 tis., stavebníctve o 7,1 tis., obchode o 5,1 tis., doprave, poštách a telekomunikáciách o 3,2 tis., hoteloch a reštauráciách o 2,7 tis., školstve o 2,2 tis., vo verejnej správe a obrane o 2,1 tis., nehnuteľnostiach a prenájme o 1,6 tis., vo finančnom sprostredkovaní, v zdravotníctve a sociálnej pomoci zhodne o 1,3 tis. osôb. Nižší bol aj počet osôb, ktoré nemali ešte zamestnanie (o 12,3 tis.). Vzrástol len počet nezamestnaných s nezisteným predchádzajúcim zamestnaním (o 1,7 tis.).

Rast priemernej nominálnej mesačnej mzdy dosiahol 8 %. Reálna mzda vzrástla o 3,3 %.

Priemerná mesačná nominálna mzda ⁽¹⁵⁾ zamestnanca v hospodárstve sa v priemere za rok 2006 medziročne zvýšila o 8 % na 18 761 Sk. Jej rast bol o 1,2 p. b. pomalší ako v roku 2005. Reálna mzda vzrástla o 3,3 %.

Najvyššia úroveň priemernej mesačnej mzdy sa naďalej udržiavala vo finančnom sprostredkovaní (38 305 Sk) a vo výrobe a rozvoде elektriny, plynu a vody (27 727 Sk). Vyššia mzda ako v priemere za celé hospodárstvo bola tiež v odvetviach verejná správa a obrana (23 953 Sk), nehnuteľností a prenájom (23 770 Sk), ťažba nerastných surovín (20 081 Sk), doprava, pošty a telekomunikácie (19 532 Sk), obchod (18 822 Sk) a priemyselná výroba (18 817 Sk). Najnižšiu priemernú nominálnu mzdu mali zamestnanci v hoteloch a reštauráciách (14 170 Sk), ostatných spoločenských službách (14 171 Sk), v pôdohospodárstve a rybolove (14 294 Sk).

Mzdy sa najrýchlejšie zvyšovali v nehnuteľnostiach a prenájme, vo verejnej správe a obrane (zhodne o 10,3 %), vo finančnom sprostredkovaní (o 9,6 %), v pôdohospodárstve a rybolove (o 8,6 %), školstve, v zdravotníctve a sociálnej pomoci (zhodne o 8,5 %). V ostatných odvetviach bolo tempo rastu pomalšie ako v priemere za hospodárstvo. Po zohľadnení vývoja spotrebiteľských cien sa mzda reálne zvýšila vo všetkých odvetviach.

V podnikateľskej sfére priemerná nominálna mesačná mzda medziročne vzrástla v malých podnikoch do 19 zamestnancov o 6,5 % na 17 471 Sk, v podnikoch s 20 a viac zamestnancami o 8,8 % na 21 123 Sk, v rozpočtových organizáciách o 14,8 % na 18 251 Sk a v príspevkových organizáciách o 7,7 % na 16 067 Sk.

V 1. polroku 2007 sa prognózuje prírastok HDP vo výške 8,5 %.

V 1. polroku 2007 Štatistický úrad SR prognózuje rast hrubého domáceho produktu v stálych cenách o 8,5 %. Miera inflácie v júni 2007 oproti júnu 2006 by mala dosiahnuť 2,6 %. Na trhu práce (podľa výbevového zisťovania pracovných síl) by zamestnanosť hospodárstva mala vzrásť medziročne o 1,5 % pri poklese počtu nezamestnaných o 8,4 % na 345 tis. osôb. Miera nezamestnanosti sa očakáva v priemere za 1. polrok 2007 vo výške 13 %. Priemerná nominálna mesačná mzda by mala dosiahnuť 19 000 Sk s medziročným prírastkom 6,6 %. Po zohľadnení prognózovaného vývoja spotrebiteľských cien reálna mzda medziročne vzrastie o 3,6 %.

Vysvetlivky:

⁽¹⁾ Prípadné odchýlky na poslednom mieste v súčtoch a podieloch vznikajú zaokrúhľovaním údajov. Počet pracovných dní bol v roku 2006 o 3 dni nižší ako v roku 2005.

⁽²⁾ Údaje o HDP sú podľa metódy ESNÚ 95 a sú predbežné. Údaje sú zostavené a revidované na základe implementácie nových metodických princípov vyplývajúcich z nariadení EÚ a Eurostatu v porovnateľnom časovom rade. Pre údaje z produkčného pohľadu, z hľadiska spotreby (aj jej jednotlivých zložiek) a z pohľadu tvorby dôchodkov pokiaľ nie je uvedené inak, platí, že absolútne hodnoty sú v bežných cenách, údaje o medziročnom vývoji a štruktúre sú v stálych cenách roku 2000.

⁽³⁾ Podľa ESNÚ 95 je zamestnanosť (počet zamestnancov a samozamestnávateľov) vyjadrená v domácom koncepte (podľa VZPS v národnom koncepte). Domáci koncept zohľadňuje úpravu o položky ako počty rezidentov pracujúcich v zahraničí, nerezidentov prichádzajúcich zo zahraničia, zamestnancov v kolektívnych domácnostiach, žien na materskej dovolenke a pod.

⁽⁴⁾ Zmeny jednotlivých druhov zásob sú oproti stavu k 1.1.2006 v bežných cenách.

⁽⁵⁾ Údaje sú z Platobnej bilancie Národnej banky Slovenska a upravené o štatistický odhad nevidovanej ekonomiky.

⁽⁶⁾ Odmeny zamestnancov vyplatené rezidentskými zamestnávateľmi.

⁽⁷⁾ Pri výpočte čistého domáceho produktu sa hrubý domáci produkt znižuje o spotrebu fixného kapitálu. Pri výpočte hrubého národného dôchodku sa k hrubému domácemu produktu pripočítavajú prvotné dôchodky prijaté zo zahraničia a odpočítavajú sa prvotné dôchodky platené do zahraničia.

⁽⁸⁾ Podľa podnikovej metódy. Absolútne hodnoty aj indexy sú v bežných cenách. Korporácie sú podniky vo vlastníctve skupiny subjektov. Údaje sú vrátane kvázikorporácií (podniky vo vlastníctve jedného subjektu) a neobsahujú výsledky živnostníkov, ktoré sú zahrnuté v dôchodkoch domácností. Hospodársky výsledok je pred zdanením.

⁽⁹⁾ Údaje Ministerstva financií SR, zahrnuté sú iba údaje štátnej správy.

⁽¹⁰⁾ Údaje Národnej banky Slovenska podľa metodiky Európskej centrálnej banky.

⁽¹¹⁾ Metodika VZPS je v súlade s medzinárodnými definíciami a odporúčaniami ILO a Eurostatu; vrátane osôb na riadnej materskej dovolenke, profesionálnych príslušníkov ozbrojených zložiek a pracujúcich v zahraničí.

⁽¹²⁾ V percentách vyjadrený podiel počtu pracujúcich vo veku 15-64 rokov z obyvateľstva v rovnakom veku.

⁽¹³⁾ Počet voľných pracovných miest - uvádza sa počet novovytvorených, neobsadených alebo uvoľnených pracovných miest k poslednému dňu štvrťroka, pri ktorých zamestnávateľ podniká aktívne kroky nájsť vhodného kandidáta mimo podniku a je pripravený podniknúť ďalšie kroky, aby voľné miesto obsadil bezprostredne alebo v priebehu 3 mesiacov. Voľným pracovným miestom je tiež pracovné miesto, ktoré sa uvoľní z dôvodu dlhodobej absencie (materská, rodičovská dovolenka) a dlhodobej práceneschopnosti (viac ako 4 týždne). V prípade rezervovania voľného pracovného miesta pre konkrétneho kandidáta, ktorý nastúpi do zamestnania neskôr, toto pracovné miesto prestane byť voľným pracovným miestom. Podľa štvrtročného štatistického výkazníctva vrátane odhadu za živnostníkov.

⁽¹⁴⁾ Definícia nezamestnanosti je v súlade s Nariadením komisie (ES) č. 1897/2000.

⁽¹⁵⁾ Podľa štvrtročného štatistického výkazníctva; bez podnikateľských príjmov, od roku 2006 sú do súboru zahrnuté aj ozbrojené zložky (týka sa to aj údajov o zamestnanosti); údaje sú upravené o štatistický odhad neevidovanej mzdy.

p. b. - percentuálny bod

Makroekonomický vývoj SR do februára 2007

Jozef Chajdiak

Celkovo možno náš makroekonomický vývoj charakterizovať ako ešte stále zlý stav s prevažne dobrou tendenciou vývoja.

Vo vývoji HDP s stálych cenách 2000 na obr. 1 môžeme konštatovať dve etapy: do roku 1998 a po roku 1999. Úroveň konca druhej etapy (8 percentný rast v roku 2006) sa približuje začiatku prvej etapy. Na obr. 2 je znázornený analogický rast HDP v bežných cenách. Keďže jeho objem je formovaný okrem zmeny naturálnych objemov produkcie aj zmenou cien, sú hodnoty indexov trochu vyššie a variabilnejšie.

Hospodárenie so štátnym rozpočtom je zobrazené na obr. 3 až obr. 5. V posledných nekoško mesiacov sa schodok zväčšuje. V poslednom roku sa zlepšila veľkosť schodku štátneho rozpočtu.

Na obr. 6 je vývoj medziročnej inflácie. Ku koncu obdobia možno sledovať zlepšovanie vývoja.

Kurz slovenskej koruny voči euru (obr. 7) a kurz slovenskej koruny voči českej korune (obr. 8) sa v súčasnosti spevňuje.

Mzdový vývoj je na obr. 9 a obr. 10. Vidíme, že oproti roku 1989 (s platmi pod 3000 korún sa v súčasnosti už dostávame na úroveň mierne nad dvadsaťtisíc korún. V reálnej mzde sa už podarilo prekročiť mzdovú úroveň roku 1989.

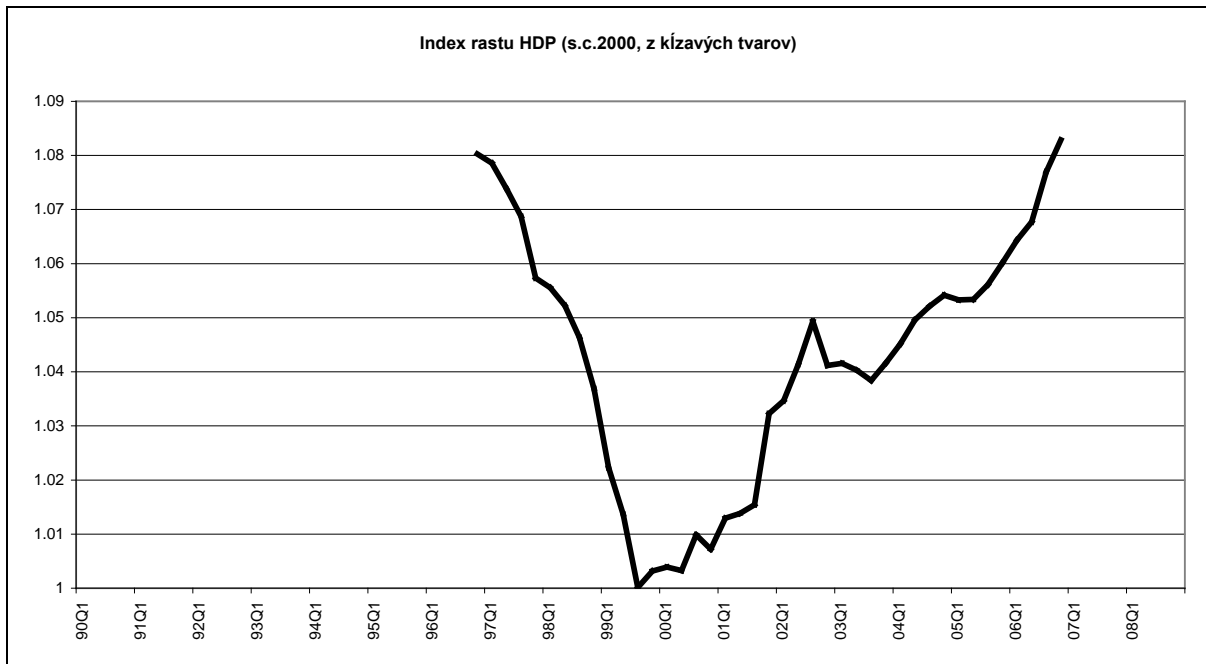
Na obr. 11 je znázornený vývoj celkového počtu nezamestnaných. Oproti vrcholom v rokoch 2000 až 2002 ich počet postupne klesá a dostáva sa pod úroveň 300 tisíc nezamestnaných.

Vývoj zahraničného obchodu je na obr. 12 a obr. 13. V konce obdobia sa zdá, že začala etapa zlepšovania salda zahraničného obchodu.

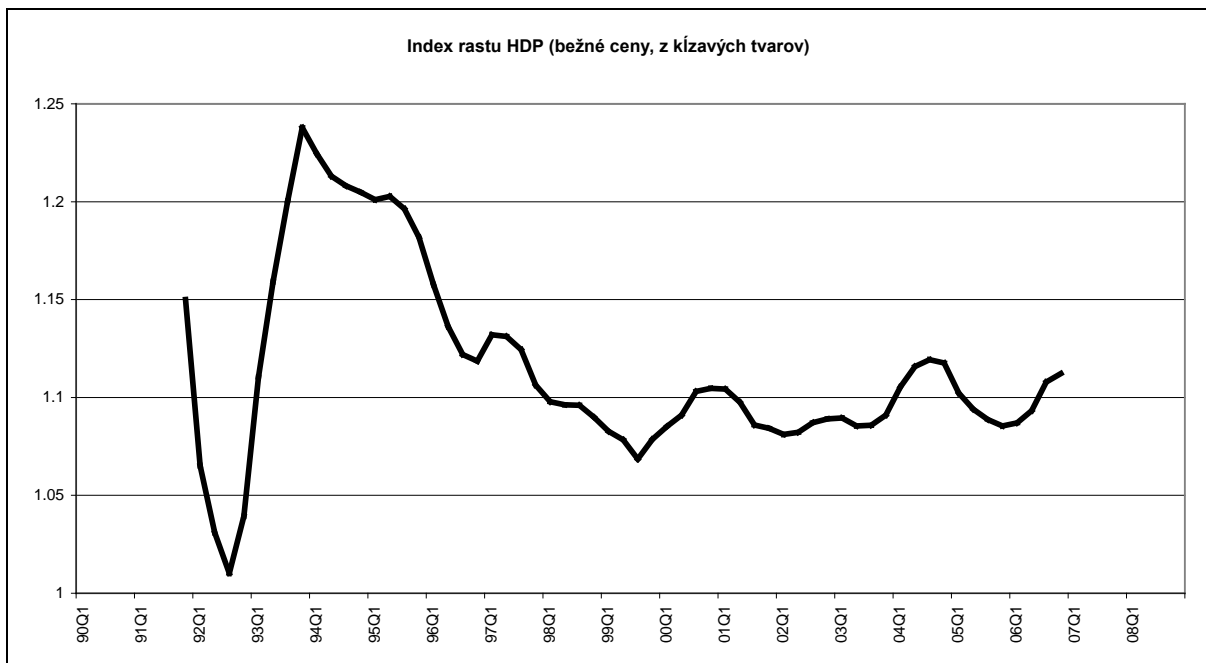
Vývoj kľzavých ročných objemov príjmov štátneho rozpočtu z dane z pridanej hodnoty v prepočte na objem HDP je na (obr. 14). V posledných obdobiach tento podiel klesá, čo znamená, že objem HDP rastie a daň z pridanej hodnoty stagnuje.

Na obr. 15 je vývoj podielu dlhu (maastrichtský) ústrednej vlády na HDP v percentách. Po dramatickom vývoji v 1. štvrtroku 2001 sa tento podiel znižuje.

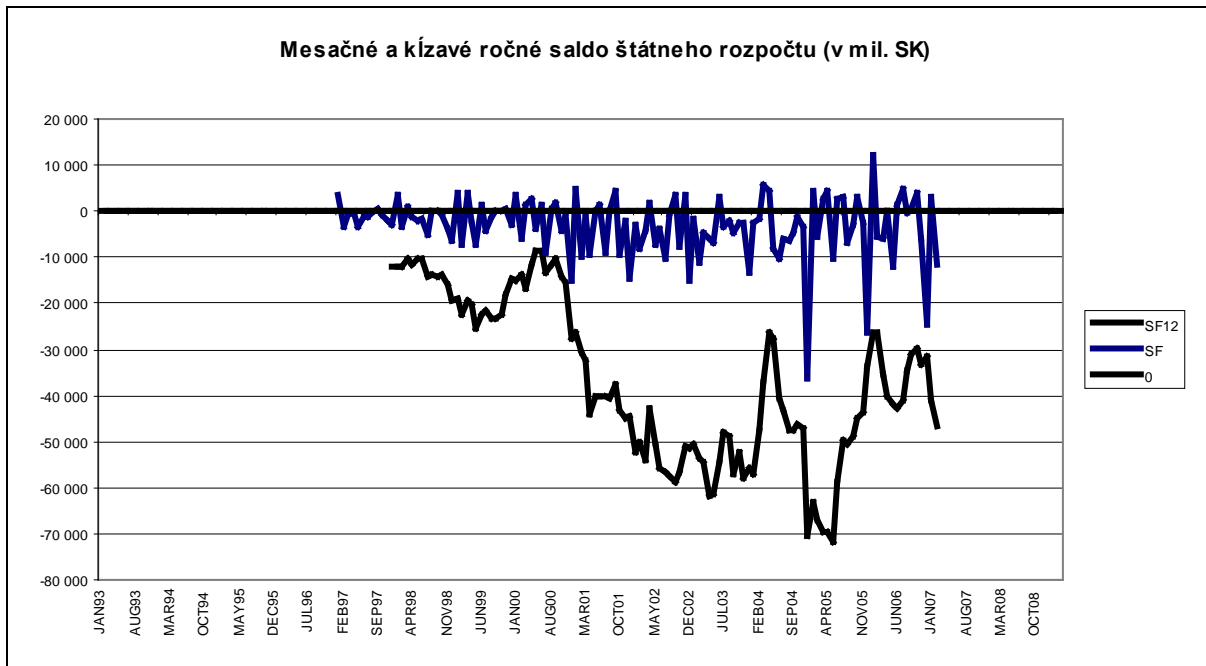
Na obr. 16 je vývoj počtu zamestnaných podľa Výberového zisťovania pracovných síl. Môžeme sledovať rast tohto počtu.

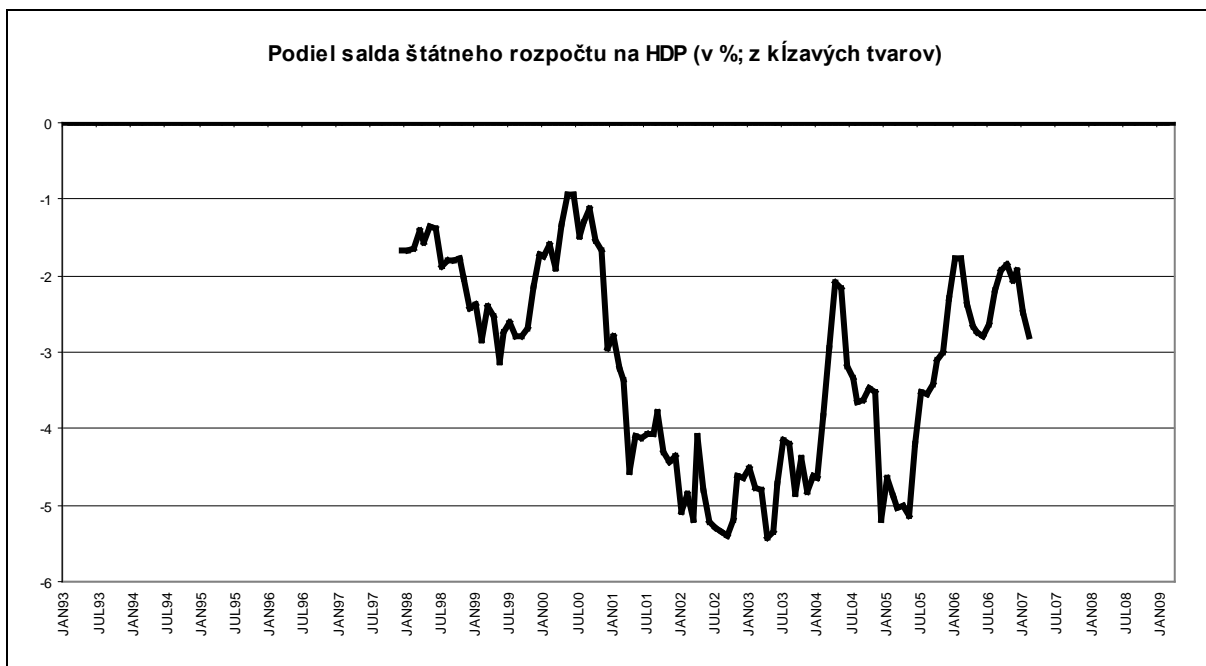
Obr. 1 Medziročný index rastu kízavého ročného objemu HDP v s.c. 2000

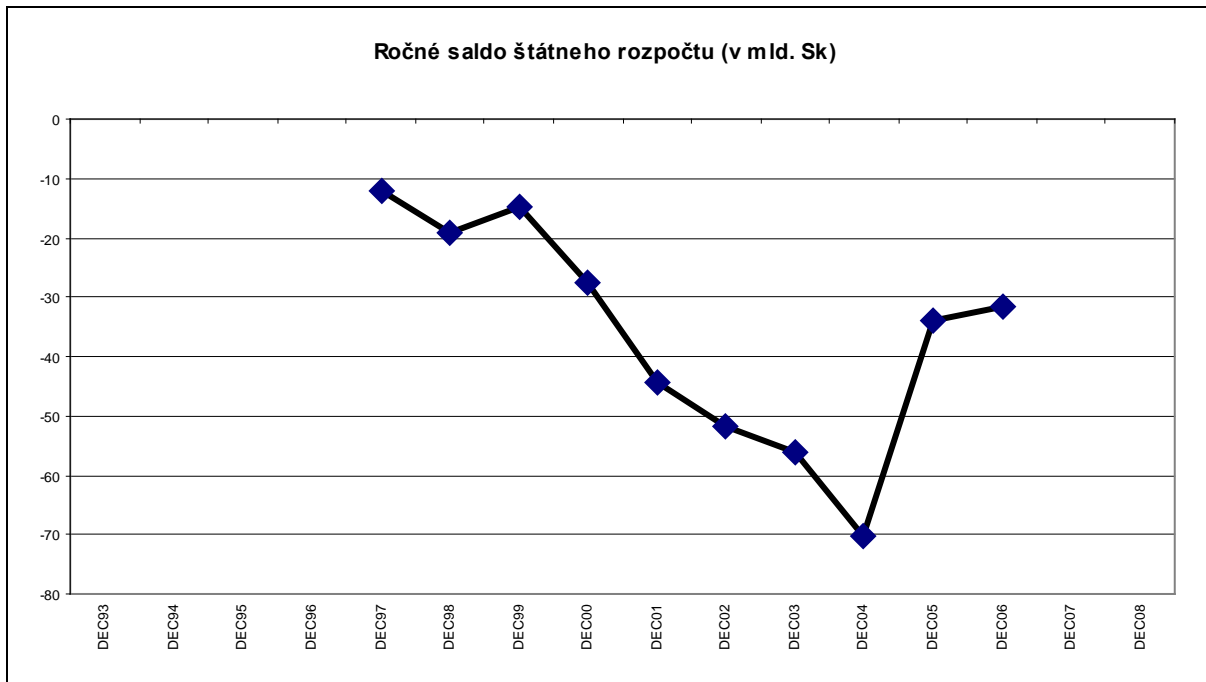
Obr. 2 Medziročný index rastu kízavého ročného objemu HDP v bežných cenách

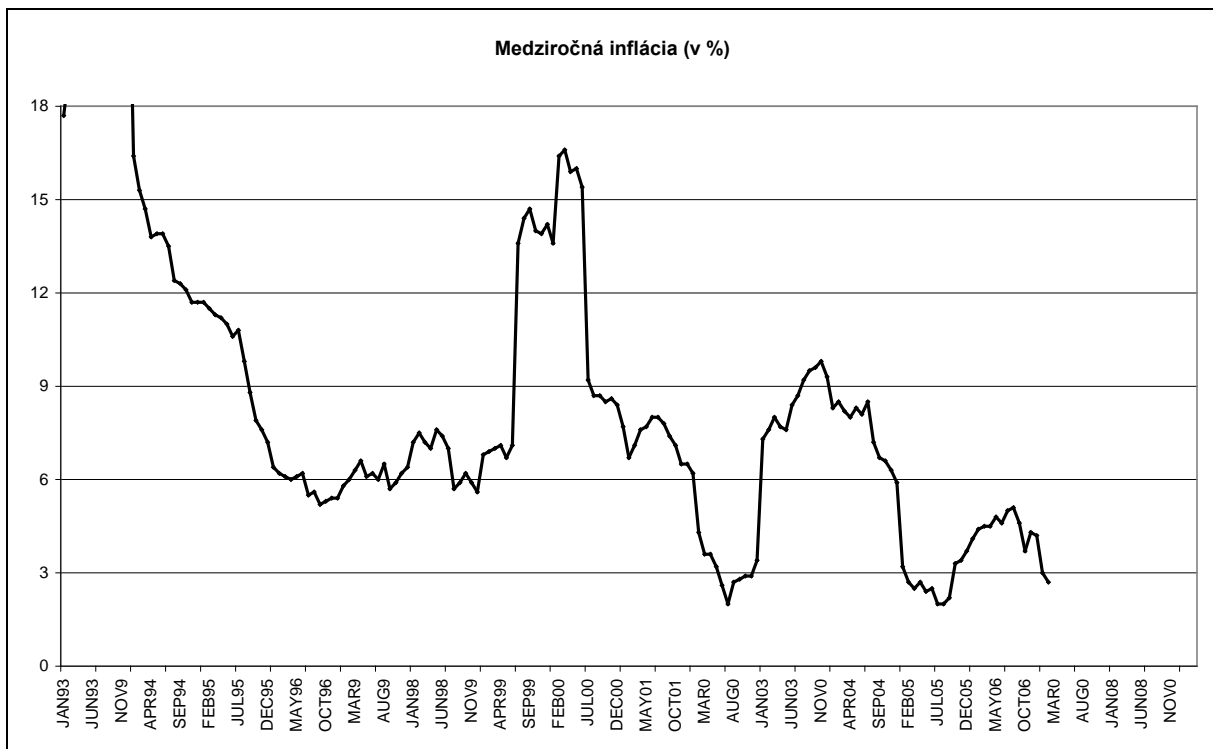
Obr. 3 Mesačné a kľúčové ročné saldo štátneho rozpočtu (v mil. Sk)

Obr. 4 Podiel kľúčového ročného salda štátneho rozpočtu na HDP (v %)

Obr. 5 Ročný objem salda štátneho rozpočtu (v mld. Sk)

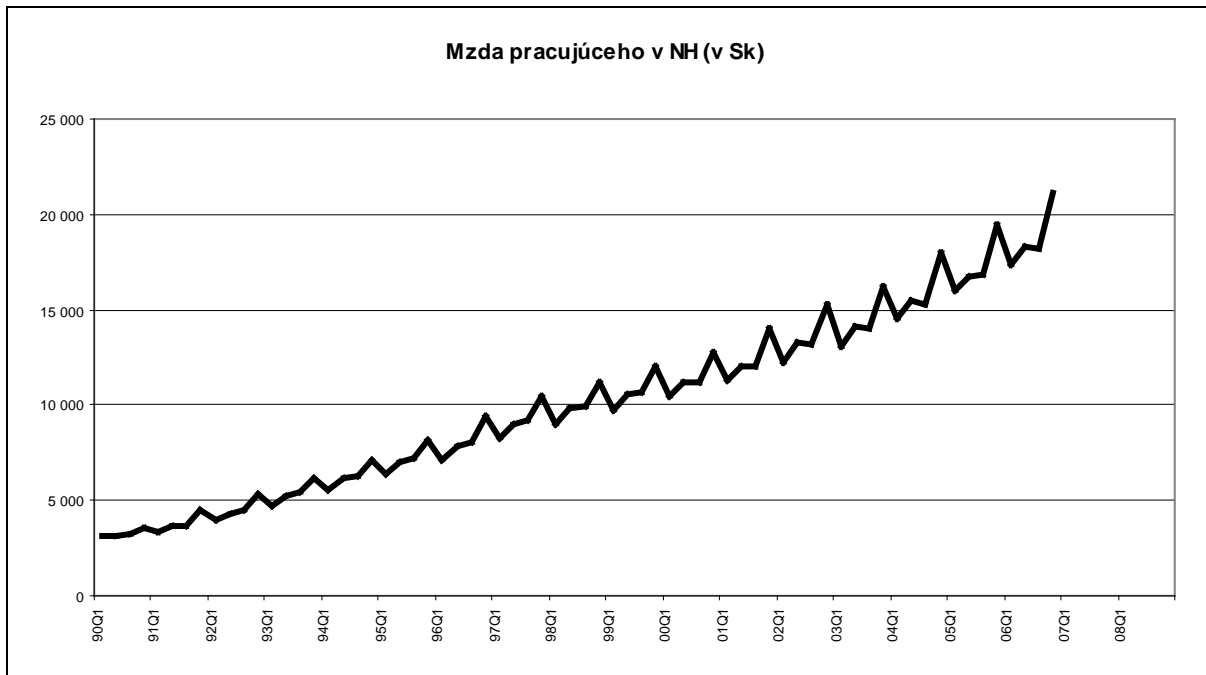
Obr. 6 Medziročná inflácia (v %)

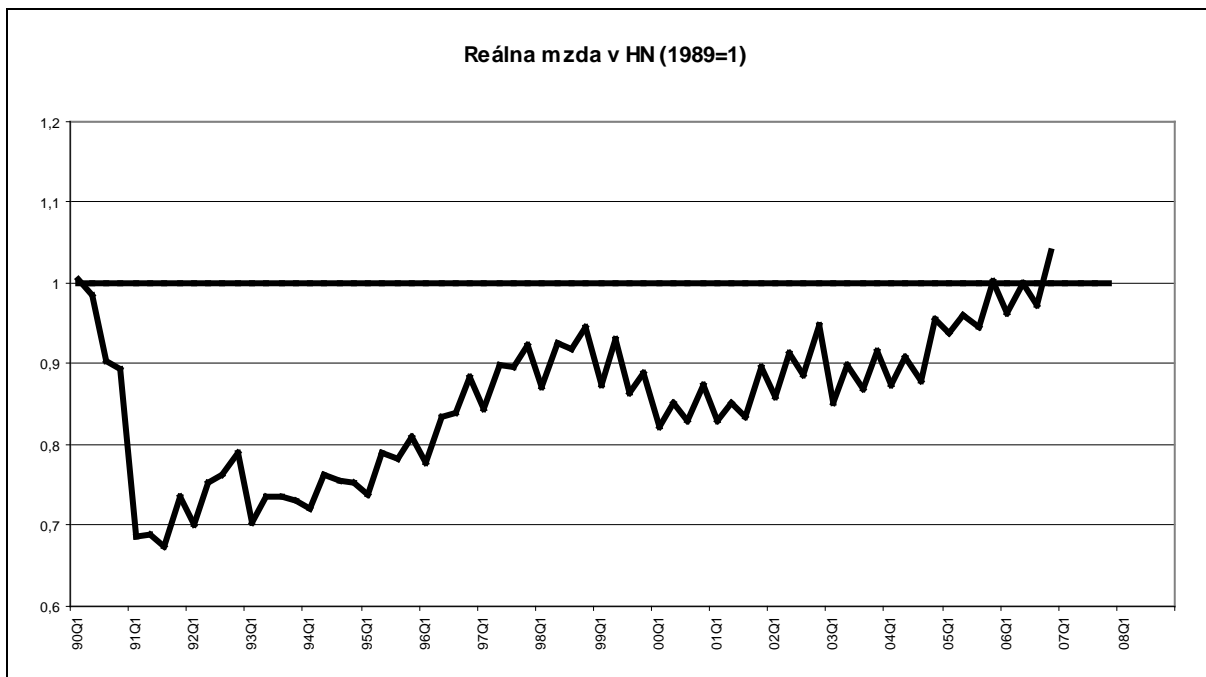
Obr. 7 Kurz eura

Obr. 8 Kurz české koruny

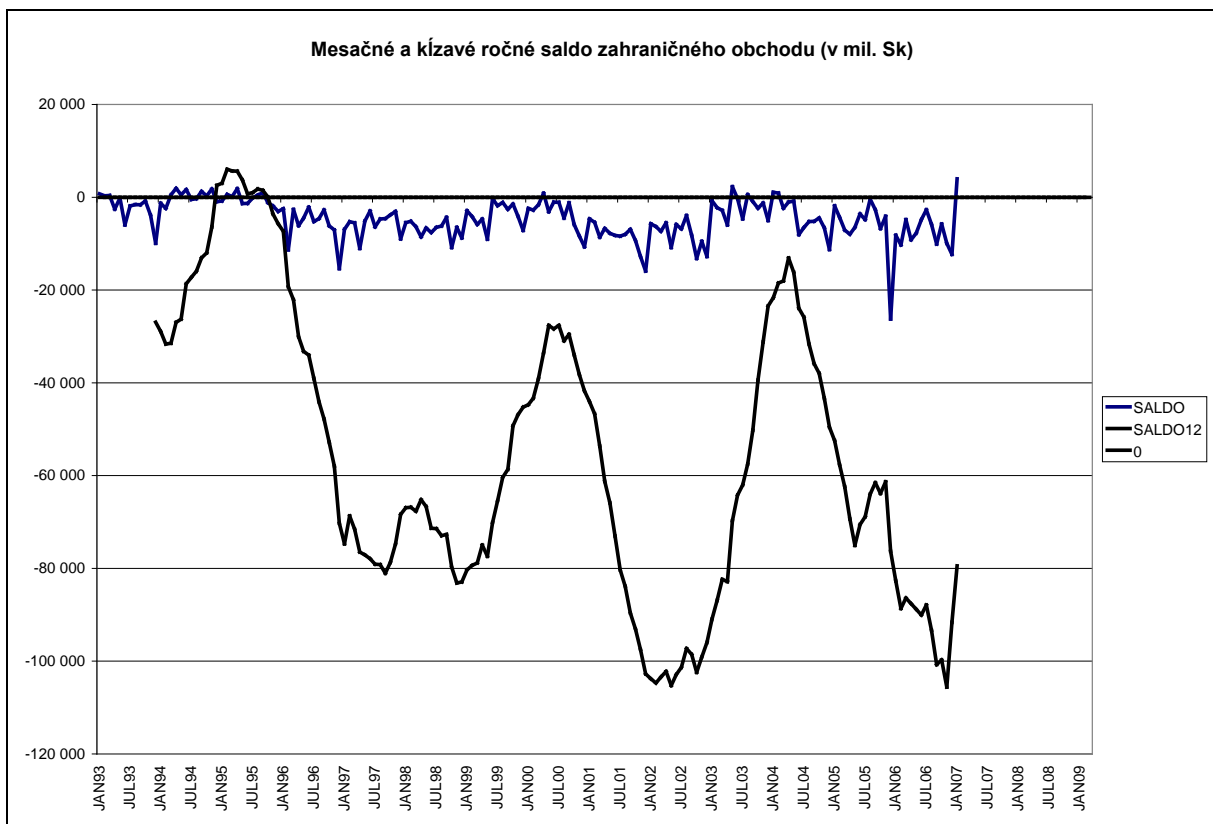
Obr. 9 Priemerná mesačná mzda pracujúceho v národnom hospodárstve

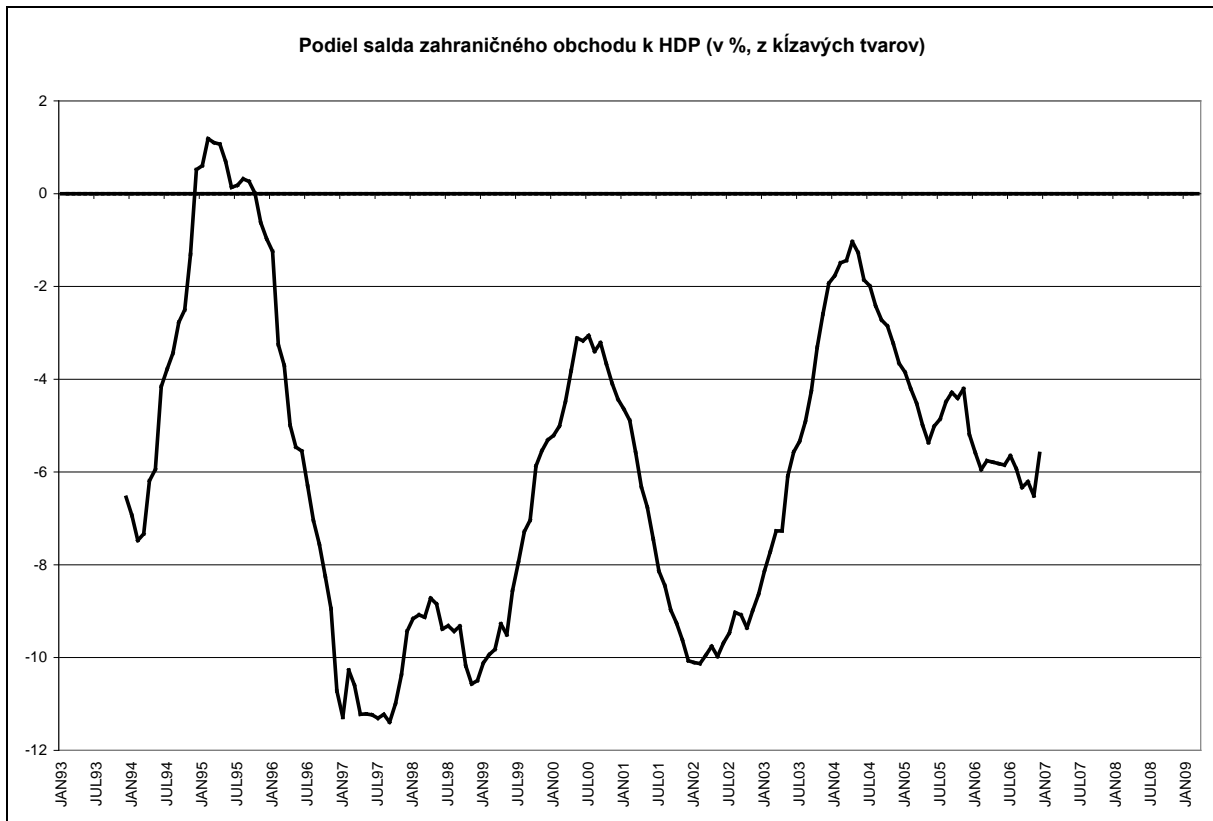
Obr. 10 Bázický index reálnej mzdy pracujúceho v národnom hospodárstve (štvrt'roky 1989 sa rovnajú 1)

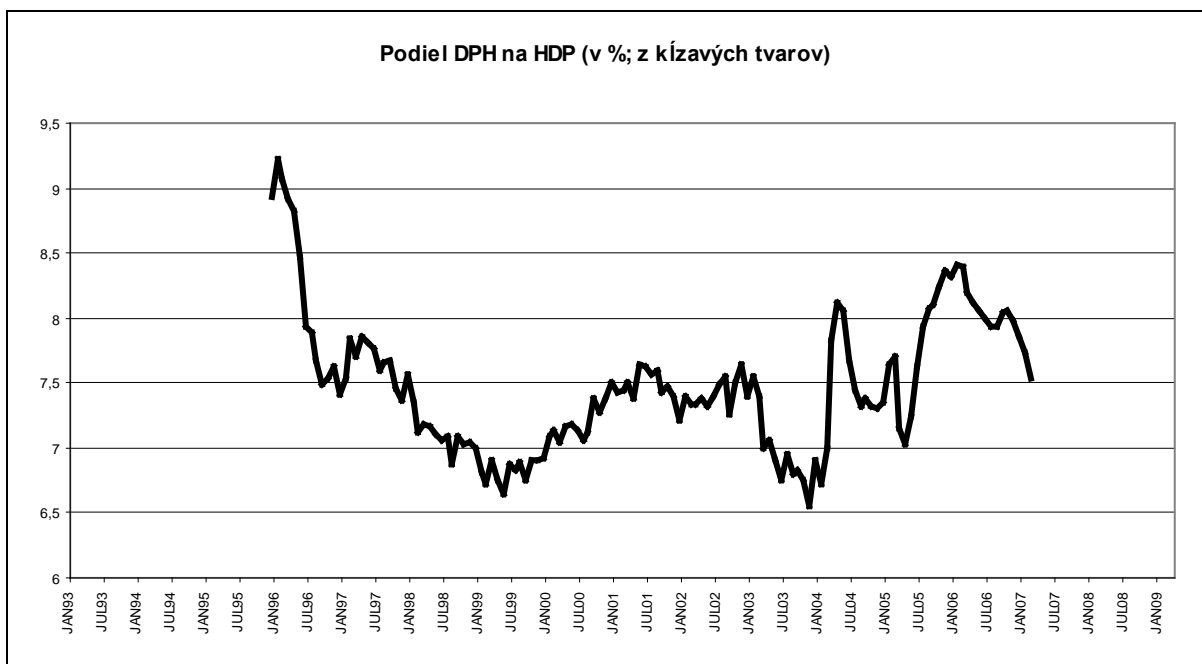
Obr. 11 Celkový počet nezamestnaných

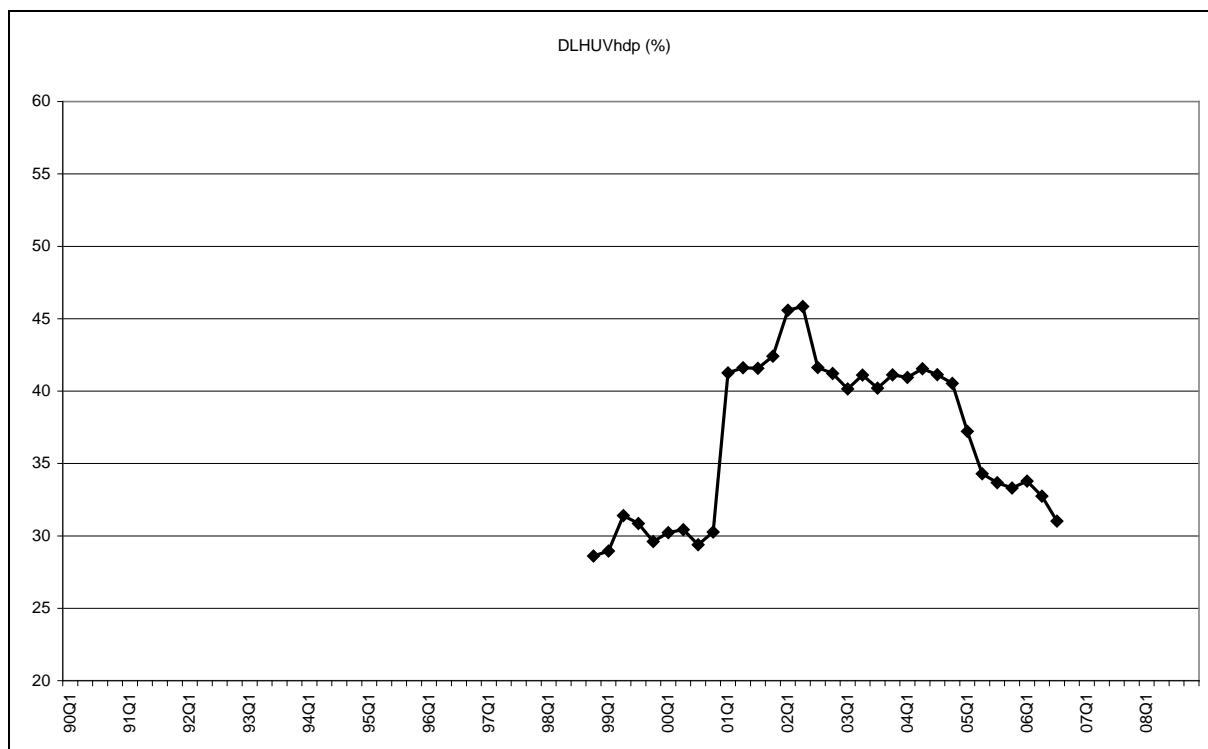
Obr. 12 Mesačné a kĺzavé ročné saldo zahraničného obchodu (v mil. Sk)

Obr. 13 Podiel kĺzavého ročného salda zahraničného obchodu na HDP (v %)

Obr. 14 Podiel kĺzavého ročného objemu dane z pridanej hodnoty na HDP (v %)

Obr. 15 Podiel dlhu ústrednej vlády (maastrichtský) na HDP (v %)

Obr. 16 Počet zamestnaných (v tisíc osôb; podľa VZPS)

Zdroj údajov:

EIS Slovensko, Statis, Bratislava

www.statistics.sk

www.nbs.sk

www.finance.gov.sk

www.upsvar.sk

Kontakt na autora: chajdiak@statis.biz

Vývoj preferencií a sympatií politických strán do marca 2007

Jozef Chajdiak – Ján Luha

Politické stany majú svoje programy činnosti a v ich rámci aj svoj pohľad na riadenie makroekonomického stavu a vývoja. Keďže rozličné postupy makroekonomického riadenia či všeobecne riadenia krajiny vedú k rozličným makroekonomickým výsledkom, znalosť toho, kto vládne resp. bude vládnuť je dôležitou súčasťou makroekonomických prognóz.

Ústav pre výskum verejnej mienky pri ŠÚ SR mesačne zisťuje predvolebné preferencie resp. sympatie voličov jednotlivých politických strán na Slovensku. Aj keď ide v čase o dve rozličné otázky: „**Povedzte, prosím, s ktorou stranou, hnutím, koalíciou v súčasnosti najviac sympatizujete?**“ a „**Predstavte si, že by sa voľby do Národnej rady SR konali už teraz. Ktorú stranu alebo hnutie by ste volili?**“ (čo teoreticky znamená nutnosť analýzy dvoch časových radov), výsledky za jednotlivé politické strany sme zlúčili do jedného časového radu a od drobných rozdielov vyplývajúcich z rozličných formulácií otázok a následného spracovania zozbieraných odpovedí, ktoré nemajú pre širokú laickú verejnosť praktický význam, budeme abstrahovať. Percentá preferencií/sympatií boli vypočítané zo súboru respondentov, ktorý vyjadrili svoje preferencie/sympatie, t.j. treba mať na zreteli, že okrem uvedených percent pre jednotlivé politické strany existujú zhruba tri desatiny potenciálnych voličov, ktorý by sa volieb nezúčastnili alebo nevedia koho by volili resp. nesympatizujú zo žiadnou stranou. Súbor obsahuje aj volebné výsledky jednotlivých strán.

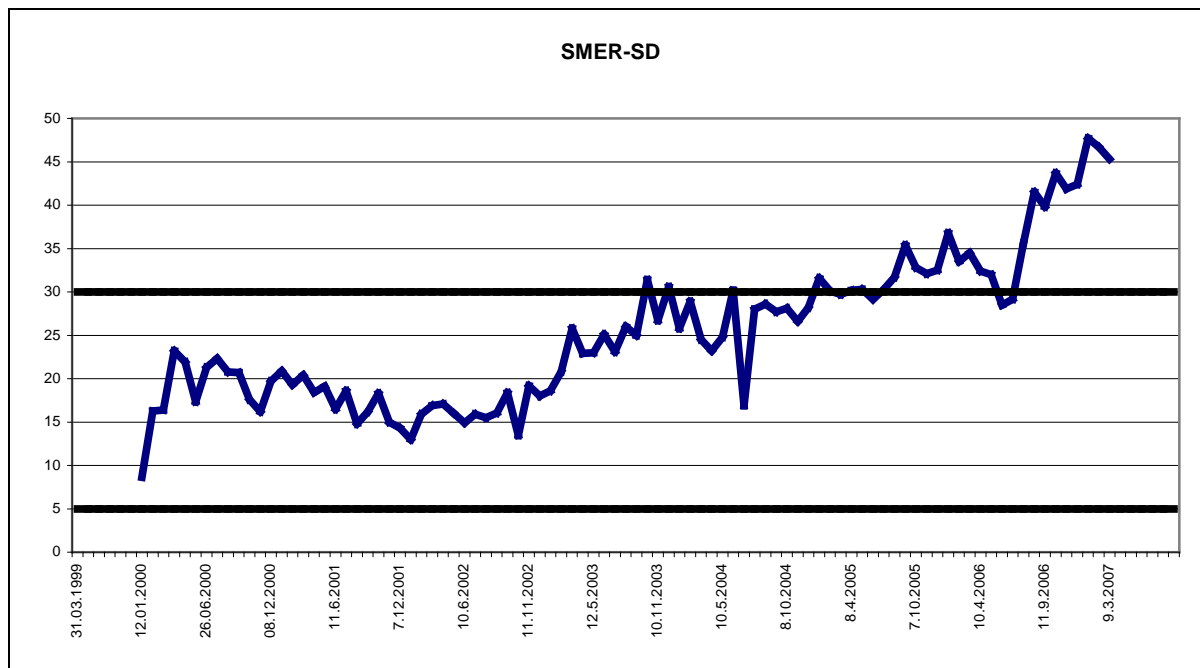
Na nasledujúcich šiestich obrázkoch je zobrazený vývoj preferencií/sympatií súčasných parlamentných strán. Z analýzy neparlamentného zvyšku sa zdá, že počet parlamentných strán by sa v budúcnosti nemal zvyšovať (sú hlboko pod 2 %) a trendové čiary vývoja časti parlamentných politických strán naznačujú možnosť prekonania 5 % hranice zhora.

Parlamentné strany sú uvádzané pod súčasnými názvami a nemodifikovanými percentami z titulu zlučovania resp. rozkladu strán. Zjednodušene je tiež uvedená SDK a SDKU-DS v jednom časovom rade.

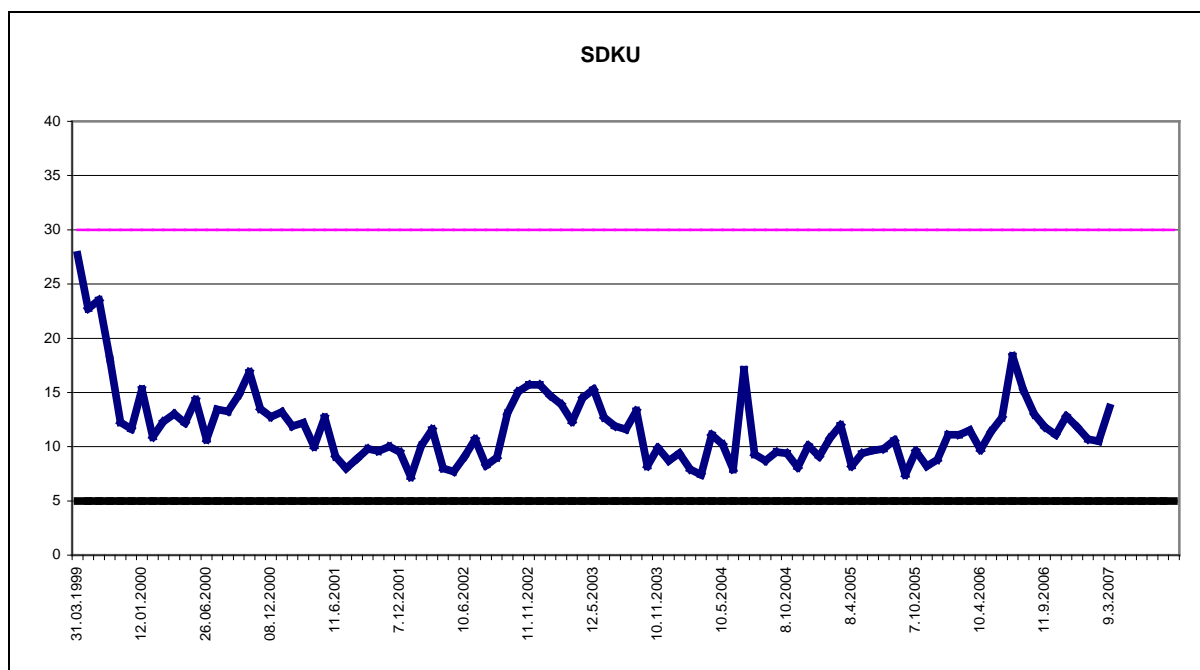
V tab. 1 sú uvedené vybrané štatistiky zo súboru zistených hodnôt. Celkove bolo 97 prieskumov, medián (prostredná hodnota) preferencií/sympatií je najvyšší u Smeru – SD a celkove sa preferencie/sympatie hýbu od 1.6 % (min u SNS) po 47.7% (max u Smer – SD).

Tab.1 Vybrané štatistiky z preferencií/sympatií politických strán

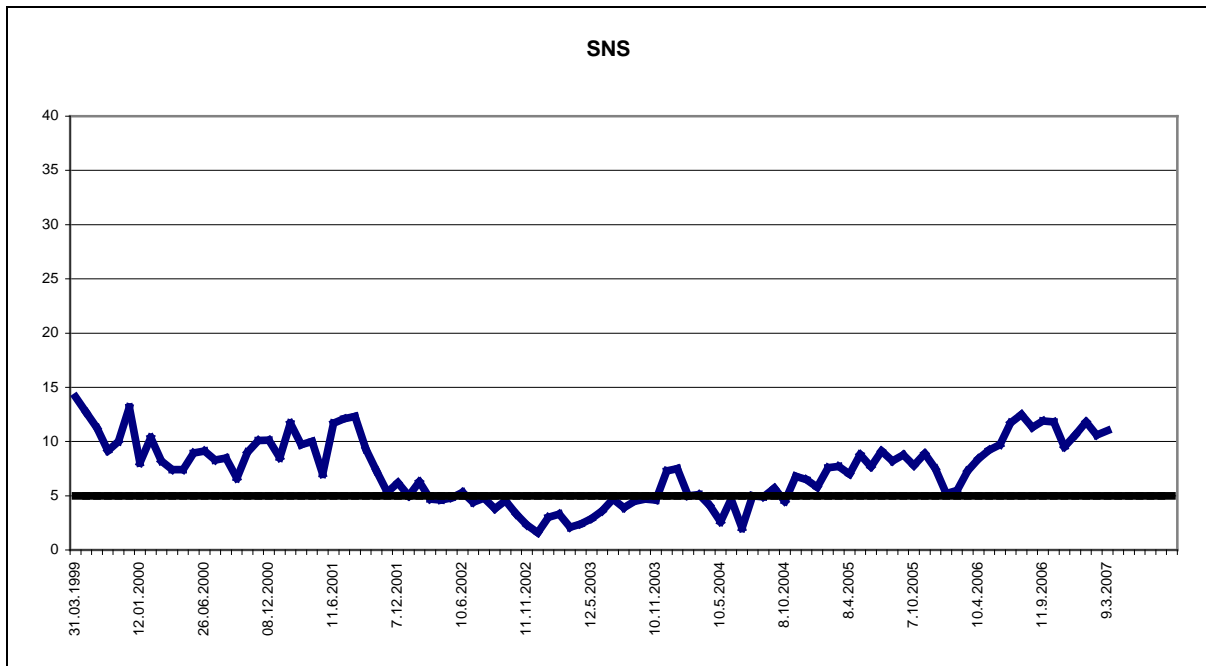
nazov	SMER	SDKU	SNS	SMK	HZDS	KDH
pocet	91	97	97	97	97	93
median	24.5	11.1	7.4	10.8	18.7	8.3
min	8.6	7.2	1.6	8.3	8.8	4.2
max	47.7	27.7	14.1	13.8	33.9	16.2

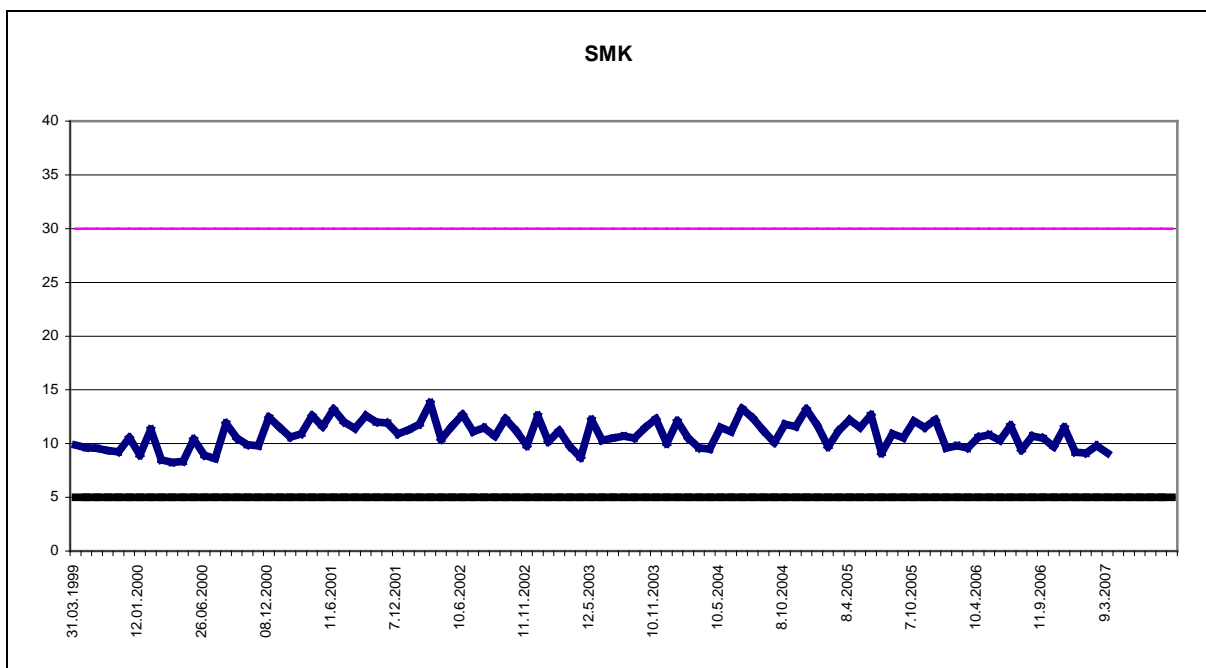
Obr. 1 Smer – sociálna demokracia

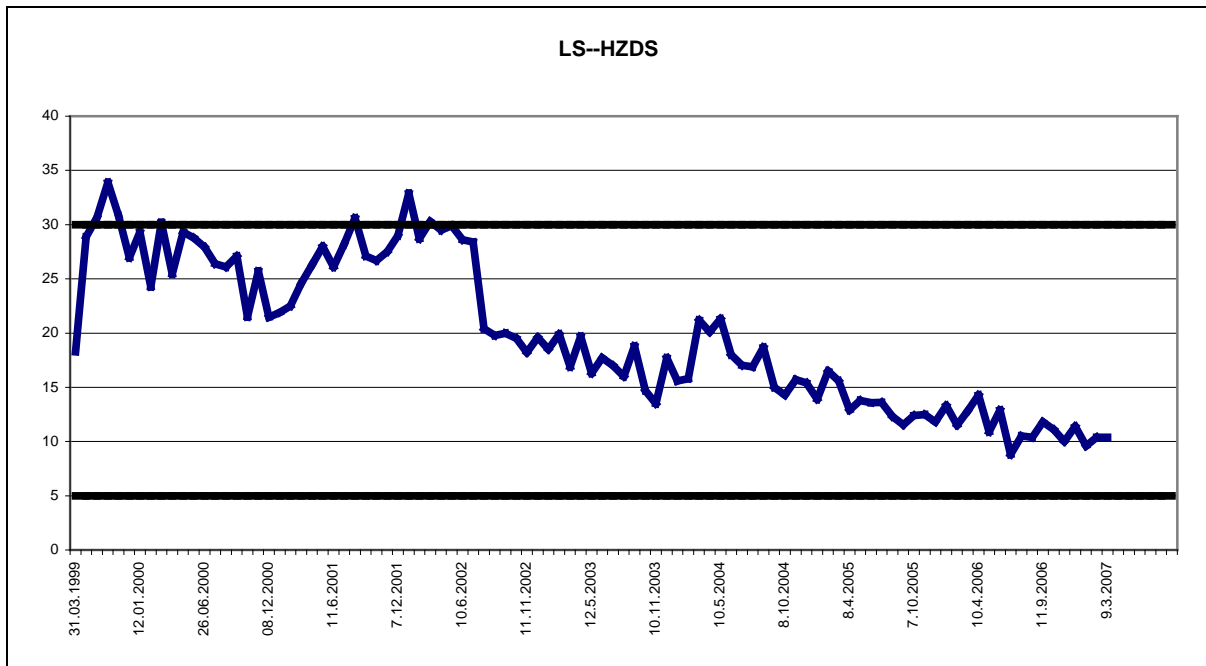
Obr. 2 SDKU – DS

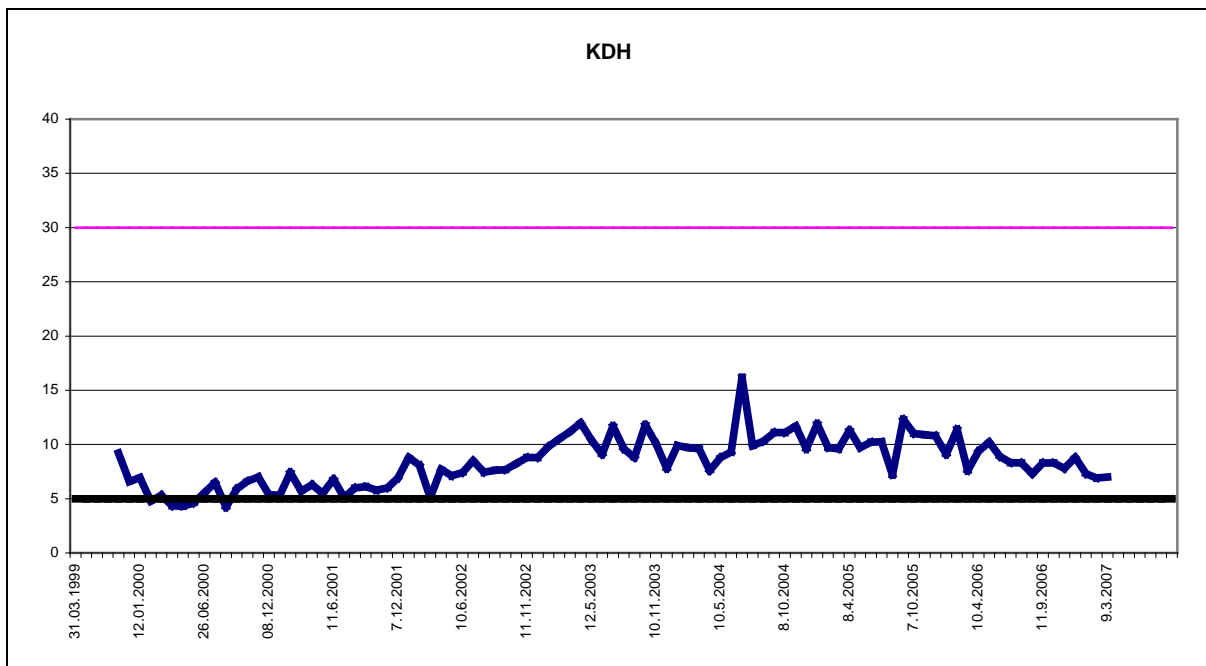
Obr. 3 SNS

Obr. 4 SMK

Obr. 5 LS – HZDS

Obr. 6 KDH

Smer – SD v súčasnosti dosahuje historicky rekordné výsledky. Prakticky polovica sympatií, po prepočítaní iba na sympatizujúcich, je na jeho strane. Problémom Smeru – SD je symptóm „Smerové V“ – volebný prepád oproti preferenciám (pozri roky 2002, 2004 a 2006 na obr.1).

Protipólom je SDKU – DS (obr. 2). V súčasnosti má zhruba len tretinu z preferencií/sympatií Smeru – SD, ale vo voľbách zas pôsobí symptóm „A“, t.j. SDKU-DS máva podstatne lepšie volebné výsledky ako preferencie/sympatie.

Na obr. 3 je vývoj za SNS. Momentálne sa zdá, že 12 % je horný strop pre SNS.

Na obr. 4 je vývoj za SMK. V posledných rokoch môžeme sledovať trend mierneho poklesu, ale pokles nie je tak významný, že by „prelomil“ hranicu 5 % zhora.

Na obr. 5 je vývoj za ĽS – HZDS. Vidíme dlhodobu výrazný pokles. Momentálne sa zdá, že pád sa zastavil na 10 %.

Na obr. 6 je vývoj za KDH. Od volieb do Európskeho parlamentu vidíme postupný pokles preferencií/sympatií a zdá sa, že KDH má potenciál prekonať hranicu 5 % zhora.

Kontakt na autorov:

chajdiak@statis.biz

Jan.Luha@statistics.sk

EKONOMIKA SLOVENSKA A NEZAMESTNANOSŤ V POHĽADE VEREJNOSTI Valéria Bezáková, Ústav pre výskum verejnej mienky pri ŠÚ SR

Spotrebiteľský barometer je prieskumom verejnej mienky, v ktorom sa sledujú spotrebiteľské nálady občanov starších ako 16 rokov. Toto zisťovanie je súčasťou medzinárodného programu, v rámci ktorého sa skúmajú názory investorov, výrobcov, obchodníkov, poskytovateľov služieb a spotrebiteľov. Tie vo svojom súhrne slúžia ako podklad na predpoveď ekonomického vývoja jednotlivých krajín i väčších územných celkov. Do programu je zapojených 27 členských štátov EÚ. Prieskumy sú koordinované a podporované Generálnym riaditeľstvom pre ekonomické a finančné záležitosti Európskej komisie.

Zisťovania u spotrebiteľov začal Ústav pre výskum verejnej mienky pri ŠÚ SR pravidelne uskutočňovať v apríli 1999 najprv so štvrtročnou, neskôr s mesačnou periodicitou. Prostredníctvom 15 indikátorov sa sledujú názory obyvateľov na finančnú situáciu v domácnosti, úmysly investovať, ale aj mienka o súčasnom dianí v ekonomike a očakávania jej ďalšieho vývoja. Počas prvej februárovej dekády 2007 na otázky odpovedalo 1173 občanov SR reprezentujúcich populáciu Slovenska od 16 rokov vyššie v znakoch: pohlavie, vek, vzdelanie, národnosť, veľkosť bydliska a kraj. V centre pozornosti tejto informácie bude tá časť Spotrebiteľského barometra, v ktorej verejnosť posudzuje zmeny celkovej ekonomickej situácie na Slovensku za posledných 12 mesiacov a odhaduje jej vývoj v nasledujúcom období. Výsledky v grafoch sú uvedené v prepočítanej podobe koeficienta, ktorý nadobúda hodnoty z intervalu od -100 (v prípade, ak sú všetky výroky oslovených osôb maximálne nepriaznivé) do +100 (v opačnom prípade, ak sú všetky výroky maximálne priaznivé). V ďalšej časti je uvedený očakávaný vývoj nezamestnanosti. Interpretácia koeficienta je v tomto prípade opačná (ak sú všetky výroky oslovených osôb maximálne nepriaznivé, výsledok je rovný +100, pri priaznivých výsledkoch je výsledok záporný).

Hodnotenie doterajšej hospodárskej situácie na Slovensku

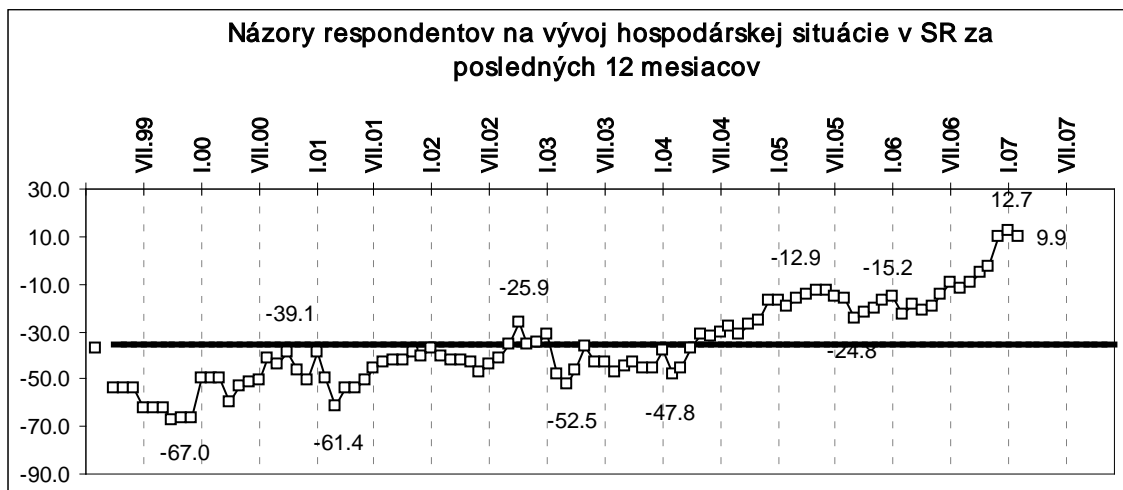
Počas prieskumov ÚVVM boli pri hodnotení doterajšieho vývoja ekonomiky SR respondenti najkritickejší v októbri 1999. Vtedy o zhoršení ekonomickej situácie na Slovensku hovorilo 85 % opýtaných. Po viacerých vlnách vzostupov a pádov od mája 2006 opäť pokračoval priaznivý vývoj názorovej hladiny. Ubúdali kritické a pribúdali kladné hodnotenia. V januári 2007 bolo zastúpenie negatívnych odpovedí päťkrát nižšie (17 %) než pred 7 a pol rokmi. Podiel pozitívnych vyjadrení sa za ten čas viac ako zdesaťnásobil (z pôvodných 3 % na 42 %) a od decembra 2006 súčet kladných prevyšuje súčet záporných odpovedí. To znamená, že koeficientová podoba výsledkov má od decembra 2006 kladné znamienko (vo februári 2007 výsledok +9,9). V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka napätie obyvateľov pri tomto indikátore výrazne kleslo (o 32,5 bodu). Celkové rozpätie vyskytujúcich sa hodnôt za celé obdobie sa zvýšilo na 79,7 bodu (od -67,0 do +12,7), avšak posledných 14 mesiacov sa výsledky pohybovali iba v rozpätí 34,3 bodu (od -22,6 do +12,7). Priemerné hodnoty za daný rok sprevádza od roku 2004 priaznivý vývoj, za prvé dva mesiace roku 2007 je priemer dokonca kladný.

Tabuľka č.1:

	Doterajší ekonomický vývoj v SR (v bodoch)					
koeficient	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
min	-47.6	-52.5	-47.8	-24.8	-22.6	9.9*
max	-25.9	-31.6	-17.3	-12.9	10.0	12.7*
priemer	-38.9	-44.0	-32.6	-17.3	-11.7	11.3*

* za prvé dva mesiace

Graf č. 1

Očakávaný vývoj ekonomiky na Slovensku

Podobne ako ukazovateľ o doterajšom vývoji hospodárskej situácie v SR, aj indikátor o odhadovanom vývoji ekonomiky Slovenska sa od apríla 2005 vyvíjal priaznivo. Podiel pesimistov, ktorí očakávali v nasledujúcich 12 mesiacoch zhoršenie ekonomickej situácie v SR, bol najvyšší v júli 1999 (viac než dve tretiny - 69 % opýtaných). Do januára 2007 ich zastúpenie kleslo na 13 %. Znamená to, že viac ako polovica všetkých respondentov (56 percentuálnych bodov) zmenila svoje pôvodne pesimistické stanovisko. Frekvencia optimistov bola najnižšia v auguste 2003, keď dosiahla 8 %. Na začiatku roku 2007 zdieľalo optimistickú víziu ďalšieho ekonomického vývoja SR takmer šesťkrát viac obyvateľov (47 %). V súčasnosti aj pri očakávanom vývoji ekonomiky prevažujú pozitívne odpovede nad negatívnymi (od septembra 2006), čoho dôsledkom je kladné znamienko pri koeficientovom vyjadrení výsledku (vo februári tohto roka +12,2). Od rovnakého obdobia minulého roku sa obavy občanov výrazne znížili (o 28,6 bodu), priemer za daný rok sa od roku 2004 zlepšuje a rovnako ako pri hodnotení doterajšieho vývoja, má za prvé dva mesiace roku 2007 kladné znamienko.

Tabuľka č. 2

	Očakávaný ekonomický vývoj v SR (v bodoch)					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
min	-45.8	-44.0	-38.7	-27.6	-16.4	12.2*
max	-21.3	-31.6	-10.0	-2.9	16.2	17.3*
priemer	-30.1	-40.0	-22.8	-10.7	-4.9	14.7*

Graf č. 2

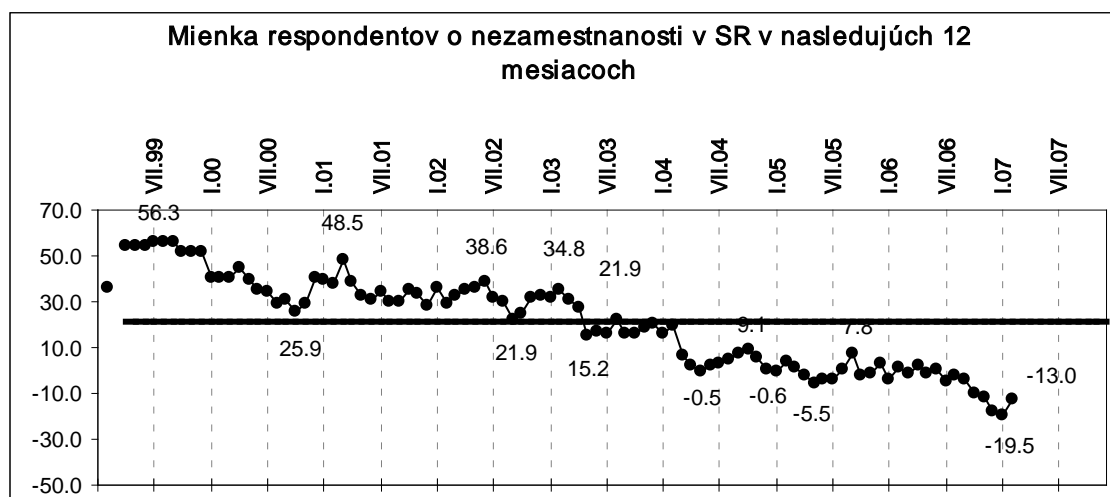
Očakávaný vývoj nezamestnanosti na Slovensku

Positívny vývoj v poslednom období sa týkal aj indikátora o očakávanom vývoji nezamestnanosti. Obavy zo zvýšenia miery nezamestnanosti tlmočilo v januári tohto roka 12 % opýtaných, čo bolo o 67 percentuálnych bodov menej ako v apríli a júli 1999 (79 % respondentov). Frekvencia optimistov sa za uvedené obdobie zvýšila zo 4 % na 48 %. K prevahe pozitívnych odpovedí nad negatívnymi došlo po prvýkrát v máji 2004, priaznivá hodnota koeficientu (v súlade s metodikou EÚ s opačným znamienkom) nie je od tohto obdobia zriedkavá. Priemer za daný rok sa zlepšuje od roku 2000. Februárová hodnota koeficienta -13 bola podobne ako aj pri predchádzajúcich dvoch indikátoroch významne priaznivejšia ako ich dlhodobý priemer i ako údaj z rovnakého obdobia minulého roka (o 14,6 bodu). Rozpätie všetkých vyskytujúcich sa hodnôt predstavuje 75,8 bodu.

Tabuľka č. 3

	Očakávaný vývoj nezamestnanosti v SR (v bodoch)					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007*
min	21.9	15.2	-0.5	-5.5	-18.1	-19.5*
max	38.6	34.8	19.9	7.8	1.9	-13.0*
priemer	31.6	22.1	6.4	-0.2	-4.4	-16.2*

Graf č. 3

Zhrnutie

V uplynulých 12 mesiacoch sa u občanov SR zlepšovala tak percepčia doterajšieho vývoja ekonomiky SR, ako aj očakávaný vývoj hospodárskej situácie a nezamestnanosti na Slovensku. Priaznivý vývoj pri týchto indikátoroch vrcholil v januári 2007. Pri všetkých troch ukazovateľoch v súčasnosti podiel optimistických odpovedí prevyšuje podiel pesimistických, februárové výsledky i keď vyjadrovali menej dôvery ako pred mesiacom, boli významne priaznivejšie ako dlhodobý priemer a výrazne optimistickejšie ako pred rokom. V medzinárodnom porovnaní patrilo Slovensko vo februári 2007 medzi 5 štátov s najpriaznivejšími náladami obyvateľov. Po usporiadaní 26 členských krajín EÚ* do pomyselného rebríčka podľa koeficienta od najpriaznivejšieho po najmenej priaznivý, Slovensko obsadilo pri percepčii ekonomického vývoja so sezónne očistenou a zaokrúhlenou hodnotou +12 piate miesto (priemer EÚ -16), pri očakávanom ekonomickom vývoji s hodnotou +14 spolu s Holandskom 3.-4. miesto (priemer EÚ -7) a pri odhadovanom vývoji nezamestnanosti s hodnotou -17 piate miesto (priemer EÚ +9).

* v čase uzávierky údaje za Rumunsko neboli k dispozícii

Vývoj podielu pracujúcich, nezamestnaných a ekonomicky neaktívnych v prieskumoch ÚVVM

RND. Ján Luha, CSc.

Úvod

Ústav pre výskum verejnej mienky sleduje v rámci demografických znakov aj znak socio-profesijná skupina. Pri štandardne realizovaných prieskumoch Spotrebiteľský barometer sme mohli využiť mesačné výsledky za uvedený znak od roku 2000, s výnimkou mesiacov február a marec, kedy sa prieskum nerealizoval. Záujmový základný súbor je populácia SR vo veku 16 a viac rokov. Prieskum sa realizuje rovnakým spôsobom v prvej dekáde mesiaca. Prezentované výsledky môžu byť zaujímavé z hľadiska tém konferencie Pohľady na ekonomiku Slovenska 2007.

Definície

Pre pohľad na vývoj podielu pracujúcich, nezamestnaných a ostatných ekonomicky neaktívnych sme zlúčili kategórie znaku socio-profesijná skupina. Uvedme najprv znenie otázky:

V súčasnosti ste:

1=podnikateľ, živnostník, slobodné povolania

2=samostatne hospodáriaci roľník

3=zamestnanec v súkromnom alebo verejnom sektore

4=kvalifikovaný robotník v súkromnom alebo verejnom sektore

5=iný robotník v súkromnom alebo verejnom sektore

6=nezamestnaný

7=dôchodca

8=ostatní ekonomicky neaktívni (žena v domácnosti, študent a pod).

Zlúčením kategórií socio-profesijných skupín sme získali znak s tromi kategóriami, ktoré prehľadnejšie vyjadrujú vývoj z hľadiska zamestnanosti. Pracovná definícia nových kategórií je:

pracujúci=1+2+3+4+5,

nezamestnaný=6,

ek.neaktívny=7+8.

Výsledky

V tabuľke uvedieme vývoj štruktúry a následne aj grafické vyjadrenie.

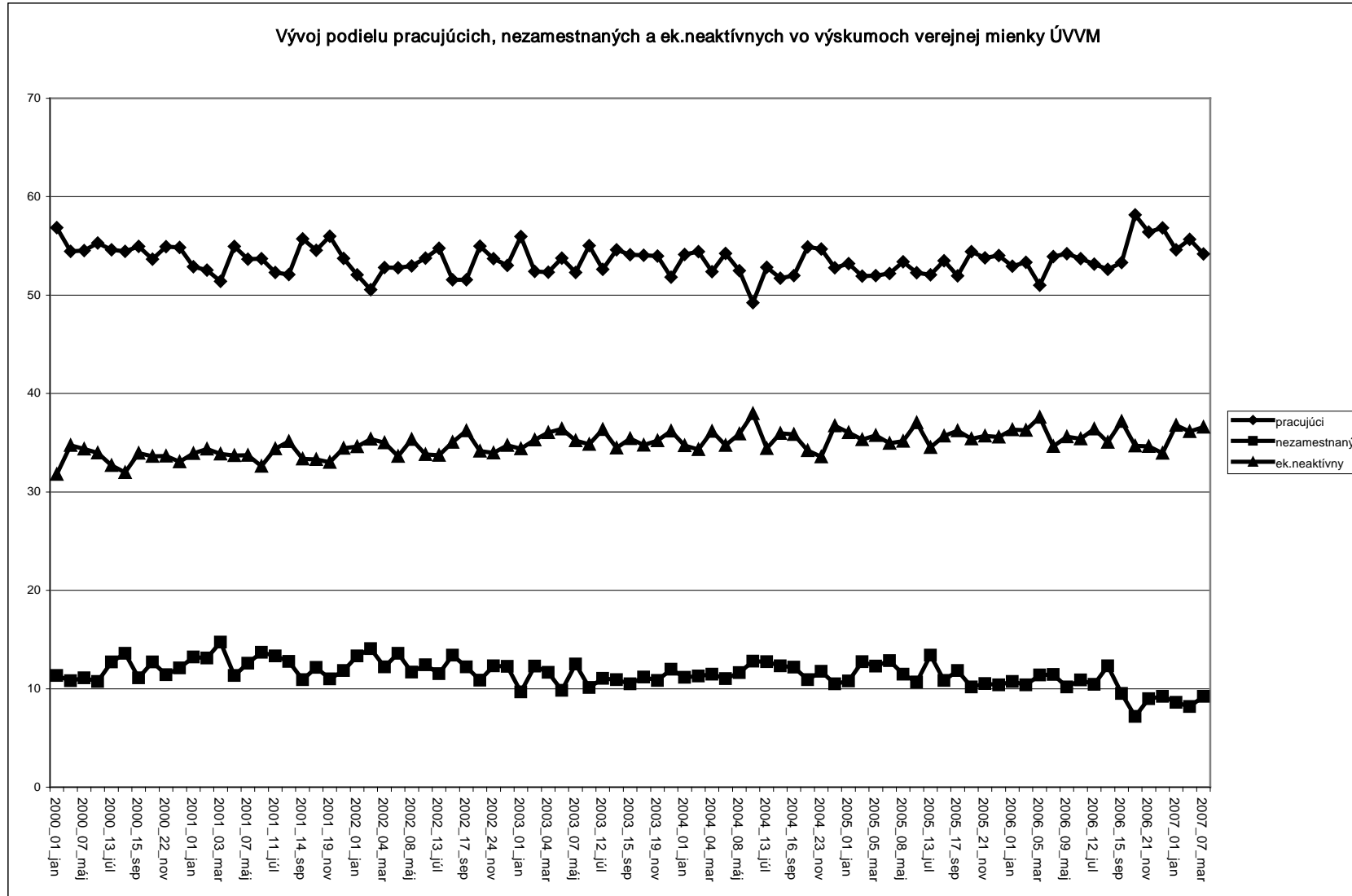
Tabuľka vývoja štruktúry znaku socio-profesijná skupina podľa zlúčených kategórií

výskum	pracujúci	nezamestnaný	ek.neaktívny	výskum	pracujúci	nezamestnaný	ek.neaktívny
2000_01_jan	56,87	11,34	31,80	2004_01_jan	54,13	11,15	34,71
				2004_03_feb	54,41	11,28	34,31
				2004_04_mar	52,38	11,46	36,15
2000_05_apr	54,46	10,80	34,74	2004_05_apr	54,24	11,03	34,73
2000_07_máj	54,52	11,11	34,37	2004_08_máj	52,47	11,62	35,91
2000_10_jún	55,28	10,74	33,97	2004_11_jún	49,24	12,80	37,96
2000_13_júl	54,60	12,72	32,68	2004_13_júl	52,84	12,75	34,41
2000_14_aug	54,44	13,59	31,98	2004_15_aug	51,71	12,33	35,96
2000_15_sep	54,94	11,11	33,95	2004_16_sep	51,98	12,18	35,84
2000_17_okt	53,66	12,71	33,63	2004_18_okt	54,90	10,91	34,19
2000_22_nov	54,93	11,41	33,66	2004_23_nov	54,69	11,76	33,56

2000_25_dec	54,84	12,10	33,05	2004_25_dec	52,78	10,49	36,72
2001_01_jan	52,88	13,22	33,90	2005_01_jan	53,20	10,78	36,02
2001_02_feb	52,53	13,11	34,35	2005_04_feb	51,94	12,74	35,32
2001_03_mar	51,40	14,74	33,86	2005_05_mar	51,99	12,28	35,73
2001_05_apr	54,95	11,34	33,71	2005_06_apr	52,21	12,86	34,93
2001_07_máj	53,67	12,59	33,74	2005_08_maj	53,38	11,47	35,16
2001_09_jún	53,69	13,69	32,61	2005_11_jun	52,29	10,67	37,04
2001_11_júl	52,30	13,32	34,38	2005_13_jul	52,06	13,41	34,53
2001_13_aug	52,10	12,77	35,13	2005_15_aug	53,48	10,84	35,68
2001_14_sep	55,73	10,91	33,36	2005_17_sep	51,94	11,83	36,22
2001_16_okt	54,55	12,15	33,30	2005_18_okt	54,42	10,19	35,39
2001_19_nov	55,99	10,98	33,02	2005_21_nov	53,78	10,53	35,70
2001_21_dec	53,72	11,83	34,45	2005_22_dec	54,02	10,39	35,58
2002_01_jan	52,07	13,33	34,60	2006_01_jan	52,93	10,74	36,34
2002_03_feb	50,56	14,07	35,37	2006_03_feb	53,34	10,39	36,26
2002_04_mar	52,79	12,22	34,99	2006_05_mar	51,01	11,40	37,58
2002_06_apr	52,79	13,59	33,62	2006_07_apr	53,92	11,45	34,64
2002_08_máj	52,97	11,69	35,34	2006_09_maj	54,20	10,19	35,61
2002_10_jún	53,77	12,43	33,80	2006_10_jun	53,69	10,90	35,41
2002_13_júl	54,76	11,51	33,73	2006_12_jul	53,16	10,44	36,40
2002_15_aug	51,55	13,40	35,05	2006_14_aug	52,62	12,33	35,05
2002_17_sep	51,55	12,22	36,23	2006_15_sep	53,31	9,52	37,17
2002_19_okt	54,99	10,87	34,14	2006_16_okt	58,15	7,18	34,67
2002_24_nov	53,71	12,33	33,96	2006_21_nov	56,41	8,97	34,62
2002_26_dec	53,02	12,26	34,73	2006_23_dec	56,83	9,23	33,94
2003_01_jan	55,95	9,67	34,38	2007_01_jan	54,61	8,61	36,78
2003_03_feb	52,40	12,29	35,30	2007_05_feb	55,67	8,18	36,15
2003_04_mar	52,31	11,65	36,03	2007_07_mar	54,18	9,23	36,59
2003_05_apr	53,75	9,84	36,41				
2003_07_máj	52,30	12,50	35,20				
2003_09_jún	55,02	10,13	34,84				
2003_12_júl	52,61	11,05	36,34				
2003_14_aug	54,61	10,91	34,48				
2003_15_sep	54,09	10,48	35,42				
2003_17_okt	54,04	11,19	34,77				
2003_19_nov	53,96	10,82	35,22				
2003_21_dec	51,83	11,98	36,19				

Graf vývoja štruktúry znaku socio-profesijná skupina podľa zlúčených kategórií

Prehľadnejšie je grafické vyjadrenie vývoja skúmaného znaku. Priemer relatívnych frekvencií za sledované obdobie je pracujúci 53,5%, nezamestnaný 11,5% a ek.neaktívny 35,0%.

Prognóza vývoja makroekonomickej výkonnosti slovenskej ekonomiky v roku 2007 (s výhľadom do roku 2010)

**Ján Haluška - Michal Olexa
INFOSTAT Bratislava**

Predložený materiál analyzuje vývojové tendencie vybraných makroekonomických ukazovateľov slovenskej ekonomiky vo 4. štvrtroku 2006 a na začiatku tohto roka. Zároveň, na základe informácií týkajúcich sa očakávaného vývoja v jej vnútornom a relevantnom vonkajšom prostredí, vyjadruje očakávaný vývoj daných ukazovateľov v roku 2007 a výhľad ich vývoja do roku 2010 (tab. 1 a 2).

Hrubý domáci produkt

Trend zrýchľovania dynamiky hospodárskeho rastu, ktorý už od začiatku minulého roka signalizujú zvyšujúce sa prírastky reálneho HDP, pokračoval aj v závere minulého roka. Tvorba reálneho HDP sa vo 4. štvrtroku 2006 medziročne zvýšila o 9.6%, čo je porovnateľný rast ako vo vlaňajšom v 3. štvrtroku, v ktorom slovenská ekonomika zaznamenala rekordne vysoký prírastok svojej výkonnosti (o 9.8%). Celoročne sa tým jej výkonnosť zvýšila o 8.3%¹, čo na medziročnej báze znamená zrýchlenie hospodárskeho rastu o 2.3 percentuálneho bodu. Minuloročný rast výkonnosti hospodárstva bol najrýchlejší v doterajšej histórii Slovenska. Podľa očakávania sa na ňom podieľal rast domáceho aj vonkajšieho dopytu.

Aj keď dynamika rastu slovenskej ekonomiky bola v 3. a 4. štvrtroku 2006 takmer identická, dôvody, ktoré k tomu viedli boli identické iba sčasti a súviseli len s vplyvom domáceho efektívneho dopytu ako jedného zo zdrojov ekonomického rastu. Domáci efektívny dopyt (bez vplyvu zmeny stavu zásob) sa totiž v oboch týchto štvrtrokoch zvýšil medziročne úplne rovnako - o 5.5%. Avšak dôvody, prečo bol skutočný prírastok reálneho HDP v 3. a 4. štvrtroku oproti prírastku domáceho efektívneho dopytu ešte o vyše 4 percentuálne body väčší, boli rozdielne. Kým v 3. štvrtroku sa o tento dodatočný rastový impulz "postaral" enormný prírastok stavu zásob, vo 4. štvrtroku to bol dôsledok vplyvu čistého vývozu. Čistý vývoz v stálych cenách za-

¹ Kým v 1. polroku 2006 sa výkonnosť slovenskej ekonomiky (meraná prírastkom reálneho HDP) zvýšila o 6.7%, v 2. polroku 2006 o 9.7%.

znamenal totiž vo 4. štvrťroku 2006 podstatne lepší výsledok ako vo 4. štvrťroku 2005 (-16.4 mld Sk vs. -32.5 mld Sk) a tým rast reálneho HDP zrýchlil.

Štruktúra rastu HDP, ktorá vznikla vo 4. štvrťroku 2006 sa tohto roku zrejme podstatnejšie nezmení. Hlavným zdrojom ďalšieho zvýšenia výkonnosti slovenskej ekonomiky by teda mal zostať rast domáceho (efektívneho) dopytu, ktorý by mal byť aj tohto roku generovaný najmä investičným dopytom. Relatívne vysoký rast však pravdepodobne dosiahne aj spotrebiteľský dopyt, k čomu na makroúrovni vytvára predpoklady očakávaný rast reálnej mzdy v súvislosti s poklesom inflácie, ako aj rast zamestnanosti a pokles nezamestnanosti. Popri zvyšujúcom sa domácom dopyte by mal rast reálneho HDP podporiť aj čistý vývoz, pričom príspevok čistého vývozu k rastu reálneho HDP bude pravdepodobne vyšší ako vlani. Na základe uvedených predpokladov odhadujeme, že sa tvorba reálneho HDP tohto roku medziročne zvýši o 9.3%. Nominálne by mal byť HDP medziročne vyšší o 11.6% resp. o 190 mld Sk a tým dosiahnuť okolo 1830 mld Sk. Relatívne vysoký ekonomický rast by mal pokračovať aj v ďalších rokoch (tab. 1).

Trh práce - zamestnanosť a nezamestnanosť

V porovnaní s predchádzajúcim obdobím bol najvýraznejšou zmenou vývoja odvetvovej zamestnanosti v minulom roku pokles zamestnanosti v priemysle. Ide o pomerne prekvapivý obrat, pretože zamestnanosť v tomto odvetví predtým počas piatich rokov sústavne rástla. Podľa predbežných údajov sa však vlani jej úroveň znížila o 1.3%, čo predstavuje úbytok cca 10 tisíc zamestnancov (oproti roku 2005). Rozhodujúca časť z nich bola uvoľnená z priemyselnej výroby (cca 6 tisíc), k poklesu zamestnanosti však došlo aj vo výrobe a rozvoде elektriny, plynu a vody, ako aj v ťažbe nerastných surovín.

V ostatných odvetviach vývoj zamestnanosti v minulom roku spravidla zvýraznil pozitívne trendy z predchádzajúcich rokov. Platí to predovšetkým o stavebníctve, ktoré dosiahlo opäť výrazné zrýchlenie rastu zamestnanosti (zo 6.9% v roku 2005 na 9.3% v roku 2006), ale veľmi vysoký rast zamestnanosti pokračoval aj vo veľkoobchode (o 9.2%), v hoteloch a reštauráciách (o 8.8%), v predaji a údržbe vozidiel (o 8.4%) a v maloobchode (o 7.4%). Navyše sa vlani zastavil dlhodobý pokles zamestnanosti v odvetví "Doprava a skladovanie" (trval od roku 2000) a výrazne sa spomalil trend poklesu zamestnanosti v odvetví "Pošty a telekomunikácie" (začal v roku

2002). Vo všetkých 9 odvetviach, v ktorých sa vývoj zamestnanosti sleduje pravidelne aj s mesačnou periodicitou, sa vlani počet zamestnancov zvýšil o 2.9% (v priemere).

Vysoký prírastok odvetvovej zamestnanosti sa odzrkadlil aj na makroúrovni. Zo štvrtročného štatistického výkazníctva (vrátane živnostníkov) totiž vyplýva rast celovej zamestnanosti o 2.2%, čo predstavuje vyše 70 tisíc nových pracovných miest. Podľa výberových zisťovaní pracovných síl (VZPS) bol rast počtu pracujúcich v roku 2006 dokonca ešte vyšší - o 3.8%², v súvislosti s čím výrazne klesol počet nezamestnaných - v priemere o vyše 74 tisíc osôb resp. o 17.3% oproti roku 2005. Miera nezamestnanosti z VZPS sa znížila na 13.3% (zo 16.2% v roku 2005), ale v poslednom štvrtroku minulého roka klesla až na 12.0%, čo v absolútnom vyjadrení predstavuje 319 tisíc nezamestnaných osôb (medziročný úbytok o vyše 88 tisíc osôb).

Očakávaný vysoký ekonomický rast vytvára predpoklady na to, aby pozitívne tendencie vývoja na trhu práce pokračovali aj v roku 2007 a s menšou intenzitou aj v ďalšom období. Vplyvom rastu dopytu na trhu práce by teda mal pokračovať tak rast celkovej zamestnanosti, ako aj pokles nezamestnanosti (tab. 2).

Medziročný prírastok zamestnanosti by mal byť aj v tomto roku relatívne vysoký v oboch metodikách, a to o 1.5% (podľa štvrtročného štatistického výkazníctva) resp. o 1.8% (podľa VZPS). V dôsledku toho by mal počet nezamestnaných dosiahnuť zhruba 313 tisíc osôb (v priemere), čo predstavuje medziročný pokles o 11.8% resp. o 40 tisíc osôb (podľa VZPS). Po zohľadnení aktuálnych údajov o počte ekonomicky aktívneho obyvateľstva v tomto roku by tým miera nezamestnanosti dosiahla 11.8% (v priemere) a v porovnaní s rokom 2005 by bola nižšia o 1.5 percentuálneho bodu.

² Tento údaj však zahŕňa aj tých pracujúcich, ktorí si vlani našli prácu v zahraničí. Ak by sme vplyv tohto počtu vylúčili, potom by prírastok zamestnanosti predstavoval 2.3%.

Bratislava 20.3.2007

Výkon ekonomiky SR prináša výborné vyhliadky na 2007-2010

V poslednom období sú prognostici nútení stále viac korigovať svoje projekcie vývoja ekonomiky SR pozitívnym smerom. Možno ešte citlivejšie tento fakt vníma MF SR. Bezpečná konsolidácia verejných financií si totiž permanentne vyžaduje obozretný prístup pri tvorbe makroekonomických prognóz, ktoré sú základom fiškálnej prognózy a tvorby fiškálnej politiky. Zostavenie „vhodnej“ prognózy pre potreby MF SR je o to ťažšie, že príprava budúceho viacročného rozpočtu verejnej správy musí začať v dostatočnom predstihu, kedy ešte nie sú známe ani dôležité čísla o ekonomike spred 2 rokov. Preto výrazné zmeny v očakávaniach zvyšujú náročnosť celého rozpočtového procesu, a tiež prinášajú potenciálne riziká – tak negatívne ako pozitívne – pre budúce plnenie rozpočtu. V súčasnosti výrazné posuny ekonomického vývoja prinášajú potenciálne skôr pozitívne riziká pre rozpočet a pre plnenie fiškálnych Maastrichtských kritérií nutných pre vstup do eurozóny.

Podľa predbežných zistení ŠÚ SR sa rast HDP v roku 2006 (8,3%) zvýšil oproti 2005 až 2,3 p.b. a prevýšil väčšinu očakávaní. Impulzom bol najmä dynamický vývoj v 2. polovici roka 2006. Po vysokom skoku v 3. štvrtroku 2006 (9,8%) dosiahol rast HDP v 4. kvartáli opäť silnú úroveň, 9,6%. Pohľad do štruktúry HDP umožňuje konštatovať, že rast sa stáva vyrovnaným - ekonomika SR sa opiera o oba piliere ekonomického rastu - domáci ako aj zahraničný dopyt. Do budúca sa potvrdzuje silný rast produkcie slovenského hospodárstva. Hlavne v prvom polroku 2007 by mala ekonomika dosiahnuť rekordné tempá. Prognóza 8,1% na 2007, uvažovaná v práve posudzovanom návrhu východísk rozpočtu verejnej správy na roky 2008-2010, sa v súčasnosti môže dokonca javiť ako konzervatívna. Vysoký hospodársky rast by však nemal prinášať riziká pre stabilitu ďalšieho vývoja ekonomiky. Prognóza spotrebiteľskej inflácie je priaznivá, deficit bežného účtu by mal v prognózovanom horizonte do roku 2010 postupne klesať a deficit verejných financií sa vyvíja v súlade s fiškálnymi zámermi a prípravou SR na vstup do eurozóny.

Vývoj a vplyv externého prostredia bude závisieť najmä od pohybu cien ropy. Za predpokladu, že nevypuknú nové geopolitické konflikty a enormný dopyt, očakáva sa v roku 2007 priemerná ročná cena 60 USD/bl. Rast v eurozóne by sa mal oproti roku 2006 (2,6%) spomaliť na 2,1%, to však vo veľkej miere závisí od toho, ako sa bude vyvíjať americká ekonomika (v roku 2006 sa rast zmiernil na 3,3%). Výhľad pre USA zatiaľ nie je jednoznačný, MF SR sa však prikláňa k variantu mierneho spomalenia.

Očakávané spomalenie inflácie a nedávna revalvácia centrálnej parity ERM-II (19.3.2007 z 38,455 na 35,4424 SKK/euro) môžu vytvárať ďalší priestor pre potenciálne znižovanie kľúčovej úrokovej sadzby a zlepšovanie podmienok pre investície a rast. Pritom možno očakávať, že dlhodobé úrokové sadzby (4,6% - prognóza na rok 2007) sa budú vyvíjať v súlade s vývojom v eurozóne. Ten však závisí od toho, ako sa ECB podarí stabilizovať inflačné riziká.

V období 2007-2008 by sa **spotrebiteľská inflácia** mala spomaliť (zo 4,5% v roku 2006 na 2,2 a 1,9%) predovšetkým v dôsledku priaznivého vývoja cien ropy a ropných produktov na medzinárodných trhoch a následne priaznivejšieho vývoja cien energií. Na rozdiel do minulého roka tak výrazne poklesne príspevok regulovaných cien k celkovej inflácii. Výhľad inflačného vývoja naznačuje, že v referenčnom období pre hodnotenie pripravenosti SR pre vstup do eurozóny by malo byť inflačné Maastrichtské kritérium splnené. Avšak v období po prijatí spoločnej európskej meny hrozí zrýchlenie rastu cenovej hladiny najmä v dôsledku eliminácie výmenného kurzu, celková inflácia by sa mohla blížiť k 2,5 %. Súčasnú odhadu MF SR pre vývoj inflácie na roky 2009 a 2010 sú zladené s predpokladmi NBS o udržateľnom inflačnom vývoji aj po prijatí eura. Pre zmenu našich odhadov inflácie v tomto období budú rozhodujúce oficiálne prognózy na roky 2009 a 2010, ktoré NBS bude v najbližšom období zverejňovať.

Zvyšujúci sa výkon ekonomiky je podporovaný kombináciou rastu produktivity práce a rastu zamestnanosti. Podľa aktuálnych oficiálnych prognóz MF SR sa očakáva, že potenciálny rast slovenskej ekonomiky dosiahne v horizonte rokov 2006-2008 priemernú úroveň 6,9%. Predpokladá sa, že vysoká dynamika by sa mala v ďalších dvoch rokoch zmierniť; potenciálny rast však bude pravdepodobne naďalej prekračovať na úrovni 5%. Zdrojom rastu by mala byť hlavne zvyšujúca sa produktivita a zásoba kapitálu, ale aj štruktúrna zamestnanosť. Tieto faktory by mali podporiť žiadaný proces reálnej konvergenie.

Po dominancii domáceho dopytu v štruktúre HDP dôjde v 2007 k väčšej rovnováhe medzi domácim a zahraničným dopytom. Pritom príspevok čistého exportu k rastu HDP prevýši domáci dopyt o 1 p.b.. Tieto očakávania sú založené na

predpokladanom efekte nabiehania výroby v automobilkách a tiež v neautomobilovom sektore (hlavne elektrotechnický priemysel). V ďalších rokoch znovu očakávame miernejší príspevok zahraničného dopytu. Stabilný pozitívny príspevok domáceho dopytu k rastu ekonomiky by mal byť podporený stabilizáciou rastu reálnych miezd, a tým aj spotreby domácností.

V roku 2006 **zamestnanosť** medziročne vzrástla o silných 3,8% vďaka výraznému príspevku pracujúcich v zahraničí. V ďalších rokoch 2007-2010 sa očakáva postupné zmiernovanie rastu počtu pracovníkov, a to na obozretnej úrovni 1,6 - 0,8%. V prípade úspešného plnenia zámerov vlády v oblasti zvyšovania atraktívnosti podnikateľského prostredia s dôrazom na zaostávajúce regióny a vytvárania nových pracovných miest za súčasného efektívneho pôsobenia politik trhu práce by sa mohol rast zamestnanosti udržať medzi 1% až 2% ročne i po roku 2008. Očakáva sa, že v ďalšom období bude pokračovať pokles miery nezamestnanosti a tempo jej znižovania bude v budúcnosti závisieť hlavne od schopnosti ekonomiky generovať nové pracovné miesta.

Priemerná nominálna **mesačná mzda** v národnom hospodárstve v roku 2006 vzrástla medziročne o 8,0 %, čo pri inflácii 4,5 % znamená medziročný rast reálnej mzdy o 3,3 %. Vzhľadom na relatívne nízku infláciu v ďalších rokoch a prevládajúci mechanizmus pri kolektívnom vyjednávaní miezd podľa minulej inflácie sa do roku 2010 očakáva rast nominálnych miezd na nižšej úrovni, okolo 6,0 – 6,6 %. V závislosti od vývoja spotrebiteľských cien by mohla reálna mzda v ostatných rokoch rásť okolo 3,7 – 4,3 %. Prítom v celom sledovanom horizonte by mal vývoj reálnej mzdy odrážať rast produktivity práce, neprevyšovať ho a nevytvárať riziko dopytovej inflácie.

Po 6,3 % v 2006, by mal rast **súkromnej spotreby**¹ podľa aktuálnej prognózy MF SR v roku 2007 dosiahnuť 6,0 %. V rokoch 2008-2010 by spotreba domácností mala rásť priemerným tempom 4,3 %.

Spotreba vlády² sa bude naďalej vyvíjať v súlade s plnením hlavných cieľov a opatrení fiškálnej politiky³ a jej prognózy sú v súlade s rozpočtom 2007-2009. V dôsledku toho spotreba vlády zostáva najpomalšie rastúcou zložkou HDP; v roku 2006 by mala vzrásť o 3,8 % a v nasledujúcich rokoch by sa jej rast mal pohybovať na úrovni alebo pod úrovňou 3%.

V dôsledku uplynutia obdobia bohatého na objemné investičné dovozy súvisiace s rozbiehajúcimi sa automobilovými výrobami možno po mimoriadne vysokom raste v roku 2005 (17,5 %) očakávať návrat rastu investícií k jednociferným tempám. V roku 2006 tvorba fixného kapitálu vzrástla o 7,3 % a do roku 2010 by sa jej medziročný rast mohol pohybovať na úrovni 5,0 až 6,2 %. Skutočný priebeh investícií však bude samozrejme závisieť od časového rozloženia dovozov nových plánovaných investícií a konečného realizovaného termínu spustenia nových výrob. V súvislosti s avizovaným, no zatiaľ nepotvrdeným záujmom nových investorov do odvetví mimo automobilového priemyslu môže oblasť investícií predstavovať pozitívne riziko aktualizovanej prognózy. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že nasledujúce obdobie by malo byť po ére obrovských investícií v sektore automobilovej výroby charakterizované skôr investíciami stredných objemov, viac diverzifikovaných. Treba však podotknúť, že vývoj tvorby fixného kapitálu závisiaci od prílevu zahraničných investícií bude výrazne ovplyvnený aj politikou vlády.

Zahranichný dopyt po tovaroch a službách bude do veľkej miery ovplyvnený prílevom investícií na Slovensko, zvyšovaním existujúcich exportných kapacít a konkurencieschopnosti SR, ako i silou ekonomického rastu v EÚ. Aktuálne údaje reálneho rastu exportu aj importu v roku 2006 odzrkadľujú vysokú dynamiku v zahraničnom obchode. Vysoká dynamika by mala podľa MF SR pokračovať aj v roku 2007, kedy by výrazne vyšší rast exportu ako importu zabezpečil rast HDP na rekordných úrovniach.

V súvislosti s očakávaným postupným zvyšovaním podielu exportu na tvorbe HDP v nasledujúcom období MF SR predpokladá aj výrazné zlepšovanie bilancie bežného účtu, ktorá by mala v strednodobom horizonte smerovať k takmer vyrovnanej pozícii. Do roku 2008 sa očakáva pokles deficitu obchodnej bilancie na úroveň nižšiu ako 2 % HDP s postupným ďalším poklesom v ostatných rokoch. Očakávaný pozitívny vývoj by mal reflektovať rastúci export nielen v automobilovom sektore, ale aj v iných, najmä v elektrotechnickom a kovospracujúcom priemysle.

Odhad salda **bežného účtu platobnej bilancie** (BÚ) je ovplyvnený najmä lepšimi očakávaniami pri vývoji salda v zahraničnom obchode s tovarmi a službami a salda bežných transferov, a to na -4,1% HDP v roku 2007 s postupným znižovaním deficitu pod úroveň 2% HDP. Predpokladá sa teda, že deficit bežného účtu sa bude bezpečne pohybovať na udržateľnej úrovni. Prílev PZI do SR (majetková účasť a reinvestovaný zisk), ktorý je hlavným impulzom rastu potenciálneho produktu, pravdepodobne kulminoval v roku 2006 na úrovni takmer 6% HDP a v ďalších rokoch bude dosahovať takmer 5% HDP.

¹ konečná spotreba domácností

² konečná spotreba verejnej správy

³ udržanie deficitu verejných financií pod úrovňou 3% HDP

Predbežné údaje o HDP v roku 2006 a raste zamestnanosti potvrdzujú správnosť trendov očakávaných MF SR pri januárovej aktualizácii strednodobého makroekonomického vývoja určenej pre tvorbu východísk rozpočtu verejnej správy na roky 2008 – 2010. Dokonca silno naznačujú, že prognóza môže byť v niektorých indikátoroch vývoja ekonomiky dosť konzervatívna. Vyššie tempá možno očakávať najmä v reálnom raste HDP, a to v dôsledku čistého príspevku zahraničného dopytu. Nominálne hodnoty makroekonomických základní pre prognózy daňových príjmov, ako aj vývoj na trhu práce však boli pre rok 2006 odhadnuté relatívne presne, a preto nové informácie o vývoji v roku 2006 a začiatkom 2007 nevytvárajú výraznejšie riziká pre rozpočet.

Stabilný rast ekonomiky SR založený na zvyšovaní produktivity, konkurencieschopnosti a potenciálneho produktu považujeme za nutnú podmienku pre nezvratný a rýchly proces konvergenie SR k rozvinutým ekonomikám. Konsolidáciou verejných financií chce MF SR účinne podporiť úspešný vstup a ďalšie pôsobenie SR v rámci eurozóny.

NIEKTORÉ ASPEKTY VÝKLADU MAKROEKONOMICKÉHO VÝVOJA

Jozef Chajdiak

Hrubý domáci produkt v stálych cenách roku 2000 v Slovenskej republike v roku 2006 k roku 2005 podľa Štatistického úradu vzrástol o 8.3 %. Ide o úctyhodný výkon, ktorý nám môžu aj závidieť a ktorý môže zvädzať k preceňovaniu stavu a vývoja niektorých aspektov slovenskej makroekonomiky. Predpokladám, že nikto z nás nepochybuje o kľúčovom význame ukazovateľa HDP k hodnoteniu ekonomického vývoja a je v stave, aj verejne, prezentovať a argumentovať svoje predstavy o percente jeho súčasného, či budúceho rastu.

Zo súčasných čísiel pri parabolickom trende rastu (ktorý súčasné čísla od roku 1999 naznačujú) môžeme predpokladať zvyšujúcu sa dynamiku rastu objemu HDP v stálych cenách roku 2000. Výpočty naznačujú nasledujúce prírastky:

2006/2005	8.3 %
2007/2006	10.7 %
2008/2007	12.2 %

a tak ako čas plynie do nekonečna aj prírastky HDP by mohli rásť do plus nekonečna. V každom prípade tento pozitívny vývoj má svoje ohraničenia a už aj 10.7 % prírastok sa zdá skôr nemožný ako možný a to nehovorím o prírastku 12.2 %. Na druhej strane na minuloročných Pohľadoch na ekonomiku Slovenska autor, ako najoptimistickejší z autorov, prognózoval na obdobie 2006/2005 prírastok 6.7 % a aj prípadná prognóza 8.3 % prírastku by asi vyvolávala iskrivú diskusiu. Nič nie je nemožné, isté je len že zomrieme.

V prospech rastu HDP svedčí obrovský potenciál počtu nezamestnaných, ktorý ešte stále presahuje štvrtmilióna nezamestnaných. Ročný presun 50-60 tisíc osôb z počtu nezamestnaných do počtu zamestnaných naznačuje prírastok HDP v s.c. okolo 30 mld. Sk, t.j. veľmi hrubo okolo 2 %. Táto rezervná armáda potenciálnej pracovnej sily na Slovensku existuje a tak asi na 3 roky môže zabezpečovať vyšší rast objemu HDP. V prospech reálnosti využitia našej

potenciálnej pracovnej sily svedčí investičný dopyt pri zhruba o pätinu nižších nákladoch na pracovnú silu ako v okolitých krajinách a ešte stále zreteľ a hodné presvedčenie investorov o kvalite našej pracovnej sily. Treba však vidieť, že kvalita zvyšku počtu nezamestnaných sa každým znížením jeho celkového počtu zhorší (zamestnajú sa zvyčajne lepší, aktívnejší, kvalitnejší a zostávajú horší, pasívnejší, nekvalitnejší) a tiež, že zo zamestnaných nám do lepšie platených pomerov zvyčajne západným smerom odchádza najkvalitnejšia pracovná sila. Otázkou je tiež, aké kvalitné výrobky ponúkne (ponúka) školstvo pôsobiace od roku 1990 v podmienkach trhovej ekonomiky.

Autor očakáva nasledovné prírastky HDP a počty zamestnaných (VZPS):

2006/2005	8.3 %	2301 tisíc
2007/2006	7.2 %	2350 tisíc
2008/2007	7.2 %	2390 tisíc
2009/2008	6.4 %	2420 tisíc
2010/2009	5.9 %	2440 tisíc

Vysoký rast objemu HDP automaticky vnáša sklony k pozitívnejšiemu hodnoteniu situácie (niekedy možno aj v protirečení s tým, čo v skutočnosti je). K hodnoteniu objemu HDP treba vedieť, že ide o ukazovateľ produkcie typu pridanej hodnoty (hrubá produkcia znížená o medzispotrebu resp. súčet odpisov, osobných nákladov, daní, nákladových úrokov a zisku) vytvorený na území Slovenskej republiky, t.j. obsahuje aj zisky (a prípadne aj časť iných príjmov) firiem zahraničných vlastníkov a neobsahuje príjmy našich skoro 200 tisíc (či skoro 400 tisíc?) občanov zarábajúcich v zahraničí. Napríklad v roku 2005 bolo 24 firiem so ziskom väčším ako 500 mil. Sk a spolu vytvorili vyše 80 mld. Sk zisku po zdanení, pričom celý súbor vyše 56 tisíc firiem v SR účtujúcich v podvojnóm účtovníctve mal zisk po zdanení 120 mld. Sk (autorové výpočty z podkladových materiálov Infin s.r.o.). Ak prijmeme predpoklad, že polovicu ich majetku vlastníme my (my ako Slovenská republika ako súbor náš všetkých) a druhú polovicu zahraničný kapitál tak 40 mld. Sk HDP bolo v SR vytvorených ale mína sa v súlade z rozhodnutiami zahraničného kapitálu. Aj po prepočtoch

sa zdá, že objem ziskov pripadajúci na zahraničný kapitál je vyšší ako objem príjmov našich občanov v zahraničí a spotrebovaných v SR.

Iný problém predstavuje fakt, že zahraničný kapitál u nás prevažne vyrába s cieľom predávať mimo územie SR (pre export). Praktickým dôsledkom je, že nakúpené tovary a služby kúpi v cenách s DPH (daňou z pridanej hodnoty), vyrobené a vyvezené tovary a služby predá v cenách bez DPH a potom pri zúčtovaní dane z pridanej hodnoty zvyčajne spätne zinkasuje zaplatenú DPH za nakúpené tovary a služby. Hrubý domáci produkt nám rastie, ale príjmy z dane z pridanej hodnoty nie! U nás sa lacno vyrobí ale v cieľových krajinách exportu sa zinkasuje DPH. A potom pri pohľade na aktuálny vývoj príjmov štátneho rozpočtu z dane z pridanej hodnoty, celkových príjmov, celkových výdavkov a schodku štátneho rozpočtu si musí autor klásť otázky či sa časť výdavkov za december 2006 nepreniesla na rok 2007, či nová vláda po sto dňoch vládnutia nenadobudla väčšiu smelosť pri mýňaní výdavkov alebo, či odhad príjmov na rok 2007 (z dôvodu slabšieho zohľadnenia vyššie uvedeného „čara“ obsahu HDP) nebol trochu nadhodnotený? Je to silne alarmujúce v súvislosti s prijatím eura. Aktuálny (k 28.2.2007) podiel deficitu štátneho rozpočtu na HDP na úrovni 2.8 % silne znepokojuje.

V budúcnosti možno očakávať makroekonomický rast. Boli sme (sme?) v takej biede, že snád' horšie nemohlo ani byť. Aj preto, ako hovorí pamätná tabuľa na Štúrovej ul. v Bratislave: „Cesta naspäť nemožná. Napred sa ísť musí!“.

Adresa autora:

chajdiak@statis.biz

HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT A DAŇ Z PRIDANEJ HODNOTY
(rok 2004, rok 2005 a rok 2006)
 Jozef Chajdiak

Štatistický úrad: Hrubý domáci produkt SR v roku 2004 bol **1325 mld. Sk**
 v roku 2005 bol **1440 mld. Sk**
 v roku 2006 bol **1636 mld. Sk**

Ministerstvo financií: Príjmy štátneho rozpočtu z dane z pridanej hodnoty v SR
 za rok 2004 boli **100 mld. Sk**
 za rok 2005 boli **122 mld. Sk**
 za rok 2006 boli **128 mld. Sk**

Teória ekonomickej štatistiky: Hrubý domáci produkt predstavuje súčet
 individuálnych pridaných hodnôt a dane z pridanej hodnoty.

Výpočet:		
rok 2004	rok 2005	rok 2006
+ 526 mld.	+ 644 mld.	+ 676 mld. pridanej hodnoty
+ 100 mld.	+ 122 mld.	+ 128 mld. dane z pridanej hodnoty
+ 699 mld.	+ 674 mld.	+ 832 mld. nezdanený zvyšok
= 1325 mld.	= 1440 mld.	= 1636 mld. hrubého domáceho produktu

Nemenovaný filozof: „Pochybujem – teda myslím, ...“

Pieseň populárnej hudby: „Sme také aké sme, ...“

Ale ... rok 2005: „O 25 mld. sme sa zlepšili.“

Ale ... rok 2006: „O 158 mld. sme sa zhoršili.“

Nuž čo: „Rastieme, ale dane z pridanej hodnoty nepribúda!“

Prognóza rastu ekonomiky v najbližších rokoch

Ján Tóth, hlavný ekonóm ING Bank

Po volebnom roku, ktorý nemal črty politického cyklu (produktivita vytvorila priestor pre skoro 6 percentný nárast miezd a reálne mzdy stúpili len o 3,3 percentá) nová vláda zdedila ekonomiku s celkovým výrazným rastom a zároveň relatívne slabším rastom domáceho dopytu. Prvý krát je teda ekonomika po voľbách nastavená tak, že si nevyžaduje „uľahovanie opaskov“. To umožní splniť malú časť výdavkových sľubov hneď po voľbách a zároveň aj naplniť Maastrichtské kritérium 3 percent HDP. Výrazný nábeh dvoch nových automobiliek vystrieda elektrotechnický priemysel, ktorý bol ťahúňom rastu v minulom roku. Predpokladáme, že rast ekonomiky by mohol dosiahnuť 9,2 percenta, v prvých dvoch štvrtrokoch by rast mohol byť aj dvojciferný. Navýšenie rastu bude ťahané zvyšovaním kapacít v exportných sektoroch a teda tento rast by mal byť z veľkej časti neinflačný.

Silnejšia koruna naďalej vytvorí priestor pre nízke reálne úroky. Spotreba domácností bude popri 5 percentnom náraste reálnej mzdy ťahaná aj pokračujúcim nárastom zamestnanosti a zadlžovaním.

2008

Naďalej sa bude prejavovať nárast výroby v nových automobilkách aj keď relatívny nárast bude miernejší. Zvýši sa však rast reálnych miezd ako aj predpokladáme postupné uvoľňovanie fiskálnej politiky (Maastricht bude odmeraný v roku 2007). Rast domácich investícií by mal pokračovať kvôli úrokom na úrovni eurozóny ako aj začiatku prílevu EU fondov z nového rozpočtu. Predpokladáme, že rozdiel medzi dynamikou domáceho dopytu a celkového rastu sa bude strácať. Rast stále odhaduje na vysokej 7,1 percentnej úrovni.

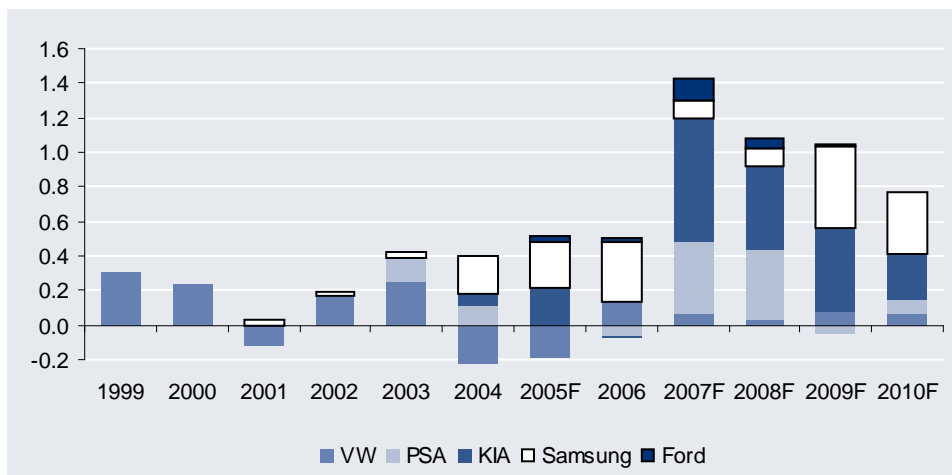
2009

Prílev peňazí z EÚ sa značne zvýši. Ich smerovanie do výstavby zrejme posunie ekonomiku do stavu prehrievania. Blížiace sa volebné obdobie môže zhoršiť fiskálny deficit a rast domáceho dopytu začne prevyšovať celkový rast HDP, ktorý kvôli doznievaniu predchádzajúcich investícií sa posunie smerom k šiestim percentám.

Tab1: Odhad rastu HDP pre najbližšie roky

	2005	2006	2007p	2008p	2009p
rast HDP	6,0%	8,3%	9,2%	7,1%	6,0%
domáci dopyt	8,6%	6,2%	5,9%	6,7%	8,0%

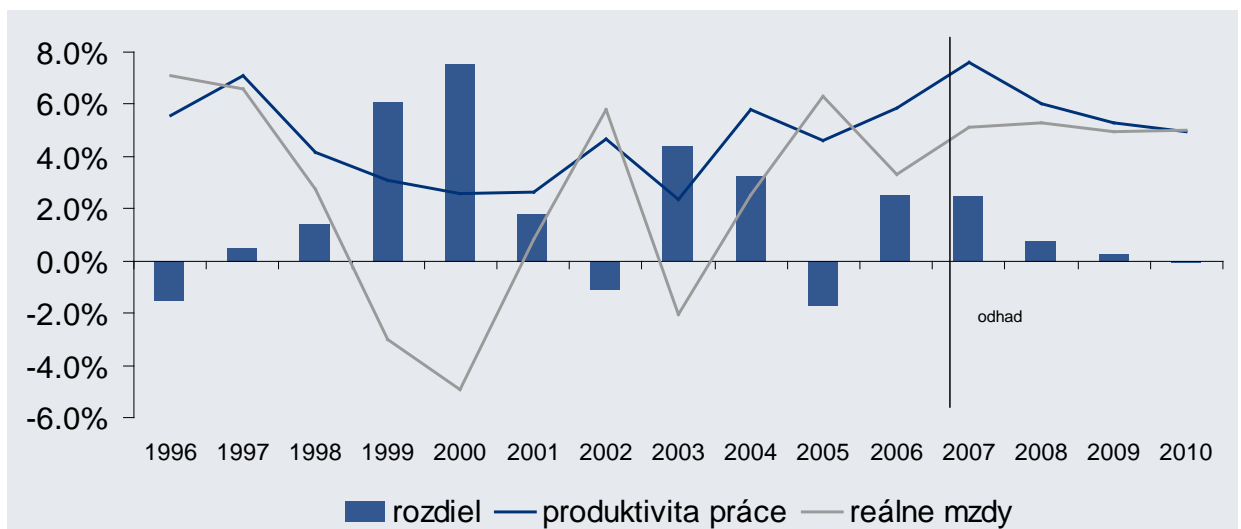
Zdroj: ŠÚSR, ING Bank

Graf 1 Odhad priameho vplyvu vybraných investícií na reálny HDP

Zdroj: ING Bank (hrubé odhady)

Prognóza trhu práce v najbližších rokoch

V roku 2007 predpokladáme naďalej výrazný nárast zamestnanosti podporený rastom ekonomiky. Postupne sa však dynamika bude zmiernovať. Ak by sme mieru nezamestnanosti vypočítali bez veľmi dlhodobo nezamestnaných, dostali by sme číslo 5,5 percenta a teda úroveň, ktorá nemá veľký priestor pre pokles. Nezamestnanosť sa bude musieť znižovať aj z radov dlhodobo nezamestnaných. Slovensko bolo známe tým, že práve táto skupina nezamestnaných veľmi neklesala. V druhom polroku 2006 sme však zaznamenali konečne pokles aj v tejto skupine a to nás oprávňuje dúfať, že nárast zamestnanosti bude cez 2 percentá aj v roku 2007. Samozrejme, naďalej časť tejto zamestnanosti (asi jedna tretina) bude vytvorená mimo SR.

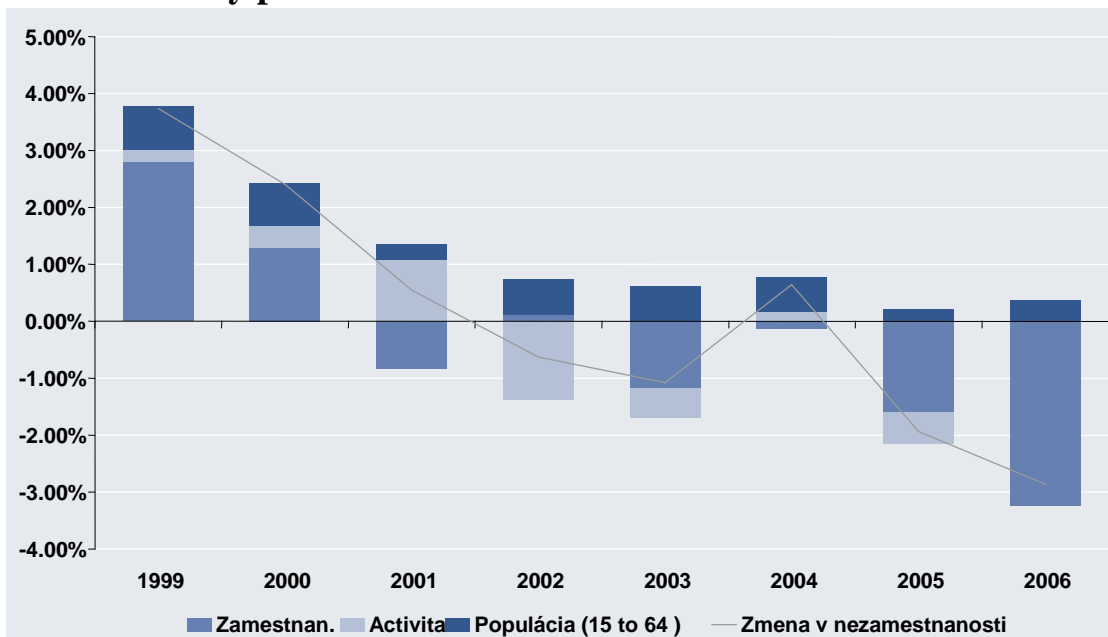
Graf 2: Produktivita práce vs. mzdový vývoj

Zdroj: ŠÚSR, ING Bank

2008-2010

Rozdiel medzi produktivitou práce a mzdami by sa mal znižovať, nakoľko rola zamestnancov bude stúpať v mzdových vyjednávaniach. Zamestnávateľia budú pociťovať nedostatok pracovnej sily a budú nútený zvyšovať mzdy. S prechodom na euro stúpne inflácia a dynamika nominálnych miezd by sa mala zvýšiť. Fixovanie koruny však nárast mzdových nákladov v eurách pre exportérov zníži v najbližších rokoch po prechode na euro.

Graf 3: Zložky poklesu nezamestnanosti

Zdroj: výpočet ING Bank

Tab 2: Odhad vývoja zamestnanosti

	2005	2006	2007p	2008p	2009p
Zamestnanosť, v tis.	2 216	2 301	2 369	2 398	2 414
medziročný nárast	2,1%	3,8%	2,9%	1,5%	0,7%

Strednodobá predikcia vývoja HDP a zamestnanosti.

Peter Ševčovic, NBS

Aktuálna strednodobá predikcia NBS je založená na predpoklade konvergujúcej ekonomiky, čomu zodpovedajú rovnovážne trendy základných makroekonomických ukazovateľov. Základný rámec predikcie predstavujú rovnovážne reálne úrokové sadzby, rovnovážny reálny kurz a neinflačne pôsobiaci rast ekonomiky (potenciálny produkt).

Zvýšená exportná výkonnosť predstavuje posun v potenciálnom produkte na celom strednodobom horizonte.

Z hľadiska prognózy rastu reálneho HDP, rozširujúce sa výrobné kapacity pri pokračujúcom investičnom dopyte vytvárajú priestor na zrýchlenie neinflačne pôsobiaceho rastu ekonomiky. Ekonomický rast by mal byť aj naďalej charakterizovaný zlepšujúcou sa exportnou výkonnosťou, ako aj miernym zrýchľovaním vývojových tendencií ostatných komponentov HDP v súvislosti s očakávanými postupne sa rozširujúcimi výrobnými kapacitami. Tieto prorastové efekty by sa mali prejavovať vo vyššej produkcii, exportnej výkonnosti, ako aj vo vyššej tvorbe pridanej hodnoty v strednodobom horizonte. Na základe údajov o vývoji HDP v roku 2006 je možné predpokladať zvýšenie exportnej výkonnosti ekonomiky predovšetkým v odvetviach automobilového a elektrotechnického priemyslu. Rizikom prognózy (smerom nahor) vývoja HDP sú novonabiehajúce výroby automobilov z hľadiska rozsahu miery pridanej hodnoty, výšky dovoznej náročnosti a veľkosti postupne sa rozvíjajúcej siete subdodávateľov. Nová investícia Samsungu by mohla po začatí výroby v roku 2008 prispieť k rastu HDP aj do 1 percentuálneho bodu v závislosti od rozsahu dovoznej náročnosti výroby (v roku 2007 bude spoločnosť pravdepodobne realizovať najmä stavebné investície a dovážať stroje a zariadenia).

Vo vývoji domáceho dopytu je možné očakávať prorastové pôsobenie všetkých jeho hlavných komponentov. Vo vývoji konečnej spotreby domácností by sa mohol premietnuť pomerne dynamický rast zamestnanosti (v domácej ekonomike i v zahraničí) a mzdový vývoj. Mierne zrýchlenie súkromnej spotreby by mohlo súvisieť aj s narastajúcim trendom hrubých zmiešaných dôchodkov (ziskov a príjmov z podnikania). Vývoj konečnej spotreby verejnej správy v najbližšom období bude súvisieť s naplňaním rozpočtových zámerov verejnej správy, s celkovým vývojom ekonomiky, ako aj s čerpaním prostriedkov zo štrukturálnych fondov. Vo vývoji tvorby hrubého fixného kapitálu je možné očakávať naďalej rastový trend, k čomu by mal prispievať vývoj ziskovosti podnikov, stabilné podnikateľské prostredie, ako aj zrýchľovanie produkčnej aktivity v priemyselných odvetviach. V rokoch 2007-2008 sa očakáva ďalšie rozširovanie produkčných kapacít ekonomiky, avšak predpokladaný rast reálneho HDP by nemal pôsobiť proinflačne.

Zamestnanosť

V rokoch 2007 a 2008 by mal byť vývoj zamestnanosti ovplyvňovaný predovšetkým priaznivým ekonomickým prostredím, prejavujúcim sa tak v celkovom dynamickom ekonomickom raste, ako vo zvyšujúcej sa výkonnosti produkčných odvetví a odvetví trhových služieb. Tieto faktory, prorastovo pôsobiace na dopyt po pracovnej sile v domácej časti ekonomiky, by mali byť čiastočne tlmené predpokladaným znižovaním zamestnanosti v rozpočtových a príspevkových organizáciách, ktorého začiatok podľa najnovších informácií možno očakávať až na prelome rokov 2007 a 2008, s dopadmi na celkovú zamestnanosť najmä v roku 2008. NBS predpokladá, že vo vývoji zamestnanosti podľa výberového

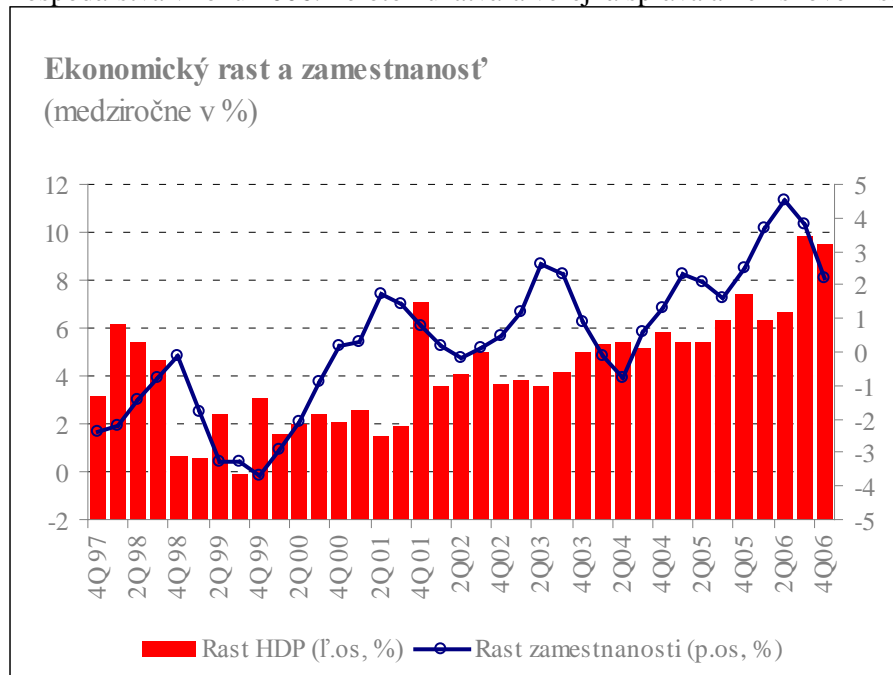
zistovania pracovných síl, by sa mal prejavit' dynamickejší rast počtu osôb pracujúcich v zahraničí. Predpokladá sa, že rast zamestnanosti v zahraničí bude ovplyvnený postupným otváraním ďalších pracovných trhov pre nové členské krajiny v rámci EÚ, nakoľko v máji 2006 úplne alebo čiastočne zrušili pracovné obmedzenia ďalšie členské krajiny. To prispeje, podobne ako v roku 2006 aj k celkovému rastu zamestnanosti v roku 2007. V roku 2008 NBS predpokladá zmiernenie rastu celkovej zamestnanosti, najmä vplyvom vyššie uvedených dôvodov, pričom zamestnanosť v zahraničí by sa mala stabilizovať v súvislosti s pretrvávajúcimi prechodnými reštrikčnými opatreniami v ostatných členských krajinách EÚ. V strednodobej predikcii NBS predpokladá dynamické, ale postupné spomaľovanie rastu zamestnanosti v celom prognózovanom horizonte. Miera nezamestnanosti (podľa VZPS) by mala v rokoch 2007 a 2008 dosahovať pozvoľne klesajúcu tendenciu.

Slovenská ekonomika preraduje na vyšší rýchlostný stupeň a vytvára nové pracovné miesta

Marek Gábriš, ČSOB

Slovenská ekonomika rástla v roku 2006 najrýchlejším tempom v histórii, keď zrýchlila tempo rastu HDP z 6,0% na 8,3%. Celkovo rastie naše hospodárstvo trikrát rýchlejšie ako ako eurozóna a najrýchlejšie spomedzi krajín V-4.

Napriek tomu, že v poslednom kvartáli 2006 prišlo k spomaleniu dynamiky rastu HDP na medziročných 9,6% z 9,8% v Q3 2006, nemôžeme samozrejme hovoriť o zhoršení. Ekonomika je v dobrej kondícii a práve sa nadychuje na ešte lepší výkon v roku 2007. Motorom celoročného rastu bola konečná spotreba domácností a investičná aktivita. Domácnosti ťahajú ekonomiku vďaka rastu reálnych miezd (aj keď o poznanie pomalšie ako v roku 2005), rastu zamestnanosti a lepšej dostupnosti úverov. Samozrejme k tomu prispieva aj dôvera obyvateľstva k ekonomike a pozitívne očakávania do budúcnosti. Konečná spotreba domácností s rastom o 6,3% prispela podľa našich prepočtov k rastu ekonomiky o 3,5 percentnými bodmi. Tvorba hrubého fixného kapitálu vzrástla medziročne o 7,3% v stálych cenách s príspevkom k tvorbe HDP 2,1 percentného bodu. Za investičnou aktivitou stojí predchádzajúci prílev zahraničného kapitálu do ekonomiky a samozrejme priaznivé ekonomické prostredie. Nesmieme zabudnúť na faktor rozšírenia EÚ, čím sa otvorili ekonomike nové možnosti a dostupnosť úverov v kombinácii so stále priaznivými úrokovými nákladmi. Príspevok čistého exportu bol podľa našich kalkulácií tretím najdôležitejším faktorom rastu hospodárstva v roku 2006. Pelotón uzatvára verejná správa a neziskové inštitúcie.

Rok 2007 by mal byť pre slovenskú ekonomiku taktiež veľmi priaznivý. Očakávame, že žezlo ťahúňa ekonomického rastu preberie jednoznačne zahraničný dopyt. Nábeh nových exportných kapacít v priemysle je značný pri pohľade na medziročný januárový rast vo výrobe dopravných prostriedkov o 126%! Automobilky pritom vyrábajú z drvivej časti práve na export. Za čistým exportom by sa mali zaradiť investície a spotreba domácností. K tomu prispieje pravdepodobný pokles úrokových sadzieb a zrýchlenie rastu reálnych miezd pod vplyvom značného pádu inflácie. Investície by malo navyše podporiť aj budovanie novej továrne Samsung pri Trnave, či Sony pri Nitre. A nesmieme zabúdať na snahu vlády o rozvoj investičnej aktivity v energetickom priemysle. Aj keď tu nie je isté, či sa to dotkne už roku 2007. Predpokladáme, že celoročný výsledok rastu HDP sa dostane na 8,6%, pričom už na začiatku roka by sme neboli prekvapení dvojciferným rastom ekonomiky.

Vyšší hospodársky rast prispieva aj k budovaniu nových pracovných miest. Je evidentné, že nedávne štrukturálne zmeny pomohli prispieť k živšej ekonomickej aktivite v krajine. V tomto smere môžeme vyzdvihnúť najmä daňovú reformu z roku 2004. Príchod nových zahraničných firiem pomáha k rastu aj domácim subjektom a spolu prispievajú k celkom zaujímavému rastu zamestnanosti. Naše odhady do budúcnosti sú uvádzané v súhrne prognóz.

Prognóza vývoja ekonomiky SR na roky 2007~~5~~ až 2015~~09~~ s dôrazom na vývoj HDP a zamestnanosti

V. Kvetan, M. Mlýnek, V. Páleník, M. Radvanský

Predkladaná prognóza vývoja ekonomiky SR vznikla na základe použitia ekonometrického modelu ECM-BIER07Q1¹. Prognóza je založená na predpokladoch o vývoji vonkajšieho a vnútorného ekonomického prostredia, ktoré vychádzajú z výsledkov ekonomiky dosiahnutých v roku 2006. Hlavnými predpokladmi pre túto prognózu boli

- predpokladáme, že vláda nepovolí v prípravách na vstup do eurozóny. Zavedenie eura preto predpokladáme na začiatok roka 2009, pričom konverzný kurz by sa mal pohybovať na spodnej hranici povoleného intervalu centrálnej parity
- pri vývoji regulovaných cien uvažujeme opatrnú a rozumnú politiku Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorá nebude vnášať do cenového vývoja výrazné inflačné tlaky. Preto pomer jadrovej a celkovej inflácie sa bude celkovo vyrovnaný.
- pri vonkajšom prostredí predpokladáme aj naďalej kontinuálny vyvážený rast reálneho HDP v EU 15 na úrovni 2%. Z toho vychádza náš predpoklad o raste vonkajšieho prostredia, kde je predpokladaný rast importu EU15 vo výške približne 6%
- priame zahraničné investície boli v horizonte prognózy predpokladané v priemere 1,65 mld. USD ročne. Závažným problémom ostáva otázka Národného strategického referenčného rámca, ktorého schválenie a implementácia je stále nejasná.
- vývoj deficitu verejných financií bude korešpondovať s podmienkami Maastrichtských kritérií..
- pri predikcii demografického vývoja bol použitý stredný variant Výskumného demografického centra v Bratislave s predpokladom mierneho rastu miery participácie.
- Predpokladáme, že očakávaná zmena zákonníka práce nepriaznivo ovplyvní vývoj trhu práce po roku 2007, predovšetkým znížením dynamiky tvorby nových pracovných miest. Vzhľadom na ostatné pozitívne trendy vývoja však

¹ Vychádza z modelu ECM-ISWE06Q1

nepredpokladáme výrazný vplyv na dynamiku rastu ekonomiky v strednodobom horizonte.

Prognóza HDP vychádza z vývoja domáceho dopytu a čistého exportu, pričom hodnotíme ich najvýznamnejšie determinanty (zamestnanosť, mzda, kurz, zahraničný dopyt, PZI a pod.).

Domáci dopyt

V rokoch 2007 a 2008 bude rast HDP založený na raste domáceho dopytu. Na rozdiel od minulosti nebude rast domáceho dopytu výrazne znižovaný negatívnym saldom zahraničného obchodu. Naopak, takmer vyrovnaná bilancia zahraničného obchodu s tovarmi a službami bude pôsobiť na HDP neutrálne.

Najvýznamnejšími faktormi určujúcimi vývoj domáceho dopytu sú mzda a zamestnanosť, objem úverov poskytnutých domácnostiam (pre konečnú spotrebu domácností); objem úverov, kapitálové výdavky štátneho rozpočtu, prílev zahraničných investícií (pre vývoj tvorby hrubého fixného kapitálu).

Priemerný 1,2 %-ný rast evidovanej zamestnanosti pre obdobie 2007-2015 vyplýva zo stabilného rastu ekonomiky. Z titulu vyrovnaného demografického vývoja² miera nezamestnanosti počítanej na základe VZPS do roku 2009 poklesne na 9,5 %. Pozitívny ekonomický vývoj sa prenesie aj do vývoja nominálnej mzdy. Jej rast sa bude však postupne spomašovať z 8,8% v roku 2007 na 5,8 v roku 2015. Pri miernej inflácii (znižujúci trend z 3,4 v roku 2007 do 2,2 v roku 2015) bude reálna mzda v roku 2007 rásť rýchlosťou 5,4%. Rastúca mzda a zamestnanosť pri súčasnom raste úverov domácnostiam a poklese úrokových mier z vkladov umožnia rast reálnej konečnej spotreby domácností v roku 2007 o 7,5%. V nasledujúcich rokoch sa rast zamestnanosti, priaznivý vývoj cien a miezd pozitívne odrazí na vývoji konečnej spotreby domácností, ktorej rast by mal dosahovať v rokoch 2007 – 2015 priemerne 6%. Pre vývoj tvorby hrubého fixného kapitálu bude určujúci očakávaný rast outputu a nastúpený trend prílevu zahraničných investícií. Súčasný vývoj zatiaľ nepotvrďuje obavy, ktoré vnášali do investičného vývoja predvolebné prehlásenia a očakávané nové vládne zoskupenie. Z tohto dôvodu na rok 2007 predpokladáme opätovné zvýšenie dynamiky

² Nepredpokladáme žiadne výrazné zásahy, ktoré by mohli vnieť poruchu do demografických trendov a ani do výraznejšej zmeny miery participácie

rastu hrubého fixného kapitálu na úroveň 13,7%. Počas celého horizontu prognózy predpovedáme rast investícií v priemere 9% ročne.

Zahraničný obchod

Podľa ekonomickej teórie majú byť hlavnými faktormi pôsobiacimi na vývoz vývoj reálneho výmenného kurzu a vývoj zahraničného dopytu. Keďže slovenská ekonomika a štruktúra jej exportu prechádza výraznými zmenami, čistý vývoz sa v uplynulých rokoch vyvíjal mimoriadne priaznivo aj napriek pokračujúcemu zhodnocovaniu reálneho výmenného kurzu a neutrálnemu vývoju vonkajšieho prostredia. Podobne ako v uplynulom období aj v najbližších rokoch budú mať na vývoj exportov najvýraznejší vplyv priame zahraničné investície³. Pre vývoj vonkajšieho dopytu bol pri prognóze zohľadnený očakávaný mierny hospodársky rast krajín EÚ15. Z týchto dôvodov očakávame aj pri pretrvávajúcom reálnom zhodnocovaní kurzu rast vývozu tovarov a služieb v stálych cenách v roku 2007 o 15,9%. V ďalšom vývoji bude dynamika dovozu postupne spomaľovať na 10,7% v roku 2015. Dovoz je determinovaný vnútorným dopytom a exportom. Smerom k rastu dovozu bude pôsobiť obnovenie rastu domáceho dopytu, spotrebného a investičného charakteru. V roku 2007 vzrastie dovoz podľa našich odhadov o 15,1%.

Hrubý domáci produkt

Pôsobenie spomenutých faktorov bolo spojené do výslednej prognózy HDP. Vplyvom oživenia rastu domáceho dopytu a nižšieho rastu dovozu sa do určitej miery zníži čistý vývoz, čo v roku 2007 povedie k medziročnému reálnemu rastu HDP o 9,4%. Do roku 2015 prognózujeme priemerné ročné tempo rastu ekonomiky na úrovni 7,5%.

³ Podrobnejšiu analýzu vplyvu priamych zahraničných investícií na exportnú výkonnosť SR podáva Tóth a Chudík (2004)

Regionálny vývoj

Nemenej významnou a v súčasnosti stále exponovanou témou je aj vývoj na úrovni regiónov. Na Ekonomickom ústave SAV sa už dlhšie zameriavame na prognózovanie vývoja v regiónoch SR. Predstavujeme tu teda prognózu vývoja HDP a miery nezamestnanosti na úrovni NUTS III.

Vývoj v jednotlivých NUTS III regiónoch bude založený na ich súčasnom východiskovom stave v súčinnosti s predpokladanou politikou rozvoja. Predpokladáme priaznivý efekt prílevu priamych zahraničných investícií (PZI), úspešnú aplikáciu regionálnej politiky a takisto podporu z fondov EÚ. Význam tejto podpory bude nielen v samotnom rozvoji výroby, výstavby a tvorby pracovných miest. Vysoko pozitívne budú pôsobiť následné synergické a multiplikačné efekty. Výrazným prvkom bude nevyváženosť budúceho vývoja na úrovni NUTS III. Je vysoko pravdepodobné, že kraje (úroveň NUTS III) s relatívne pozitívnym vývojom budú brzdené kraji s horším vývojom. Výsledkom toho budú aj v budúcnosti niektoré regióny podhodnotené, iné naopak nadhodnotené. Príkladmi sú kraje Nitriansky a Banskobystrický, ktoré vplyvom vykazovania v rámci NUTS II sa javia ako bezproblémové, na druhej strane je ich vývoj hlboko podpriemerný.

Bratislavský kraj – svojou polohou, východiskovým stavom a statusom hlavného mesta je tento kraj predurčený aj naďalej k nadpriemerne pozitívnemu vývoju. V budúcnosti predpokladáme pretrvávanie výrazného prílevu PZI spolu s kumuláciou investícií z národných zdrojov. Mestský charakter tohto regiónu ho predurčuje aj naďalej ako centrum hospodárskeho, finančného a vedecko-technologického progresu. Spolu s postavením hlavného mesta a teda centra verejnej správy to bude pozitívne vplývať na tvorbu pracovných miest s vysokou produktivitou práce. Nebratislavské okresy Bratislavského kraja budú profitovať z ich polohy v bezprostrednej blízkosti centra. Podstatným faktorom rozvoja týchto okresov bude aj naďalej pretrvávajúci trend sťahovania sa z mesta na vidiek a vznik nadväzných služieb – okresy Pezinok, Malacky a Senec.

Západoslovenský kraj – významným faktorom rozvoja tohto kraja bude jednak jeho poloha relatívne blízko centra (Bratislavy) spolu s hranicou z ČR a tiež vysoký potenciál rozvoja kde sa spája kvalifikovaná pracovná sila s tradíciou istých odvetví. Z blízkosti centra bude významne ťažiť Trnavský samosprávny kraj ktorý stále tvorí ponuku práce pre Bratislavský kraj. Južné okresy Trnavského kraja budú tiež profitovať z možnosti práce v susedných severných rozvinutých regiónoch Maďarska. Trnavský kraj bude v budúcnosti taktiež profitovať aj z výstavby automobilového závodu, kde sa dá očakávať rozvoj nadväzujúcich výrobných a rast dopytu po službách v okolí tejto investície. Trenčiansky kraj bude ťažiť so súčasného významného postavenia v rámci SR. Výhodná je i poloha v blízkosti hraníc s ČR a medzi dvoma kraji s rozvinutou priemyselnou štruktúrou – Trnavským a Žilinským. Predpoklad, že nadväzné výroby a služby pre oba automobilové komplexy, ktoré je možné využívať spoločne, budú alokované práve do tohto kraja je vysoko pravdepodobný. Vysoko problémovým sa do budúcnosti javí vývoj v Nitrianskom kraji. Jeho súčasná rozvinutosť nezakladá dostatočné predpoklady na výraznejšie zlepšenie. Najmä v južných okresoch s prevažujúcou poľnohospodárskou výrobou nie je možné očakávať výraznejšie zlepšenie. Problematická bude aj podpora tohto regiónu z fondov EU, nakoľko kritérium finančného prerozdelenia je založené na členení NUTS II. Keďže sa tento kraj nachádza v skupine s výrazne silnými regiónmi jeho celková pozícia je výrazne nadhodnotená a preto sa dostáva na relatívny okraj záujmu podpory.

Stredoslovenský kraj – Budúci vývoj tohto kraja bude výrazne nerovnomerný. Žilinský kraj bude významne profitovať v najbližších rokoch z prílevu PZI a plánovanej výstavbe automobilových závodov. Takisto predpokladáme pokračujúcu prosperitu v súčasných rozvinutých centrách – okresy Ružomberok, Martin, Liptovský Mikuláš. Problematický vývoj očakávame v Oravskom regióne. V Banskobystrickom kraji v budúcnosti očakávame značne nevyvážený rozvoj. Výrazným sa javí severo – južný problém, kde v severných okresoch⁴ je produkcia orientovaná prevažne na priemyselnú výrobu (drevárstvo, strojárstvo, spracovanie kovov). Naopak južné

⁴ Banská Bystrica, Zvolen, Žarnovica, Banská Štiavnica, Detva

okresy⁵ sú prevažne poľnohospodárske. Do budúca nepredpokladáme výraznú zmenu tohto pomeru. Tradícia a kvalifikovanosť pracovnej sily bude výrazne pôsobiť v prospech rozvoja severných okresov. Naopak južné okresy budú aj naďalej relatívne zaostávať. Z hľadiska vývoja na trhu práce je možná i pracovná migrácia obyvateľstva do severných okresov Banskobystrického kraja tohto kraja.

Východoslovenský kraj – Aj napriek výraznej podpore zo strany eurofondov ktorú v tomto kraji v rokoch 2006 – 2013 predpokladáme, nebude vývoj v tomto kraji v strednodobom horizonte tejto prognózy výrazne pozitívny. Košický kraj bude významne čerpať z rozvoja v centre – mesto Košice. To bude pôsobiť ako rozvojové centrum a tiež ako hlavný zamestnávateľ v kraji. Rozvoj Prešovského kraja bude výrazne závislý od budovania technickej infraštruktúry. Výrazné zaostávanie je spôsobené najmä súčasnou slabou rozvinutosťou celého Východoslovenského kraja. Slabá rozvinutosť technickej infraštruktúry znemožňuje využívanie na rozvoj priemyslu, služieb a cestovného ruchu. Významným zdrojom nerovnováh bude aj v budúcnosti demografická skladba a populačný vývoj obyvateľstva

V roku 2007 budú najdynamickejšie sa rozvíjajúcimi regiónmi Trnavský a Žilinský kraj (rast HDP v s.c. viac ako 10%). Výrazne tomu prispeje plné nabehnutie automobilovej výroby. V ďalšom období efekty zavedenia novej výroby v týchto krajoch odznejú a najvyššie rasty budú dosahovať regióny, ktoré v súčasnosti výrazne zaostávajú. Ich rast bude spôsobený najmä prílevom podporných prostriedkov z fondov EÚ. Podrobné výsledky temp rastu HDP obsahuje Tabuľka 2

Naďalej problematický bude aj vývoj trhu práce v jednotlivých regiónoch. Dlhodobo najnižšia miera nezamestnanosti bude dosahovaná z pochopiteľných príčin v Bratislavskom kraji. Najvyššiu mieru nezamestnanosti bude dosahovať naďalej Banskobystrický kraj. Pretrvávajúcim problémom bude aj naďalej vývoj v južných okresoch tohto kraja (Lučenec, Veľký Krtíš) . Podrobné výsledky temp rastu HDP obsahuje Tabuľka 3.

⁵ Lučenec, Veľký Krtíš, Rimavská Sobota, Poltár,

Tabuľka 1 Prognóza hlavných makroekonomických ukazovateľov

	Skutočnosť				Prognóza, tempá rastu									
	2004	2005	2006	tempo rastu	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Priemer 2007-15
HDP, s.c.	1110.8	1177.9	1275.3	8.2	9.4	8.5	8.2	8.0	7.4	6.9	6.5	6.1	6.1	7.5
Konečná spotreba domácností, s.c.	603.9	647.3	688.1	6.3	7.5	7.3	6.9	6.3	5.5	5.1	5.0	5.0	4.9	6.0
Konečná spotreba verejnej správy, s.c.	220.2	218.9	227.8	4.1	7.3	5.4	6	6.1	5.8	5.3	5.4	5.2	5.3	5.8
Tvorba hrubého fixného kapitálu, s.c.	281.5	330.7	355	7.4	13,7	11.9	11.8	10.1	10.5	8.3	6.9	5.3	6.3	9.4
Vývoz výrobkov a služieb, s.c.	925.2	1052.5	1270.5	20.7	16.0	12.6	13.7	14.4	12.5	11.9	11.3	10.9	10.7	
Dovoz výrobkov a služieb, s.c.	952.3	1110.5	1308.2	17.8	15.1	12.0	13.7	13.8	12.1	11.2	10.7	10.2	10.2	
Index cien priemyselných výrobcov	1.23	1.29	1.39	7.8	4.1	3.2	3.1	3	2.6	2.5	2.4	2.4	2.4	2.9
Index spotrebiteľských cien	1.29	1.33	1.4	5.3	3.4	3.3	2.8	2.4	2.5	2.5	2.4	2.2	2.2	2.6
Priemerná mesačná mzda, nominálna, Sk	15817	17260	18761	8.7	8.8	8.5	8.2	6.4	6.2	5.9	5.9	5.8	5.8	6.8
Priemerná mesačná mzda, reálna, Sk	12212	12971	13401	3.3	5.4	5.0	5.2	3.9	3.7	3.4	3.4	3.4	3.5	4.1
Zamestnanosť, tis. osôb, VZPS	2170.4	2216.2	2301.4	3.8	2.1	2,0	1.6	1.4	1.2	0.8	0.6	0.4	0.2	
					absolútne hodnoty									
Saldo zahraničného obchodu, s.c.	-27.1	-58.1	-37.7		-32.7	-28	-31.7	-23.3	-18	-3.4	14.1	36.6	55.6	
Nezamestnanosť, v %, VZPS	18.1	16.2	13.3	-	11.7	10.4	9.5	8.7	8	7.4	6.9	6.6	6.3	
Príjmy z DPH, b.c	99.6	122.4	128.7		138.2	150.8	162.2	173.5	185.2	196.2	207	217.6	229.2	
Príjmy zo spoterbných daní, b.c.	43.4	50	52.1		57.1	62.7	68.5	74.2	79.5	84.9	90.3	96	101.9	

Tabuľka 2 Prognóza rastu HDP s.c. na úrovni NUTS III (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bratislavský	6.05	7.42	8.70	9.96	9.13	8.66	8.44	7.80	7.29	6.81	6.37	6.43
Trnavský	4.41	6.99	10.97	10.99	8.67	8.12	7.92	7.14	6.59	6.06	5.55	5.64
Trenčiansky	4.15	5.77	7.05	8.44	8.04	7.93	8.05	7.68	6.91	6.36	5.75	5.56
Nitriansky	4.23	5.83	7.12	8.15	7.49	7.32	7.32	6.94	6.79	6.46	6.15	6.44
Žilinský	5.04	6.87	10.84	11.41	8.84	8.21	7.82	7.14	6.63	6.20	5.80	5.89
Banskobystrický	4.63	6.77	8.03	9.40	8.67	8.08	7.94	7.35	6.79	6.36	5.85	5.84
Prešovský	4.21	5.82	7.10	8.14	7.48	7.23	7.34	6.89	6.69	6.64	6.48	6.56
Košický	5.90	7.26	8.64	9.77	8.95	8.53	8.35	7.69	7.15	6.72	6.23	6.32
SR spolu	5.06	6.75	8.60	9.64	8.56	8.15	8.01	7.42	6.94	6.51	6.08	6.14

Tabuľka 3 Prognóza vývoja miery nezamestnanosti na úrovni NUTS III (%)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bratislavský	8.17	5.17	4.33	3.62	2.77	2.56	2.23	2.16	2.38	2.71	2.71	2.65
Trnavský	12.49	10.43	8.47	6.98	5.44	4.62	3.86	3.46	3.45	3.60	3.47	3.34
Trenčiansky	8.62	8.10	6.58	5.63	4.52	4.06	3.51	3.19	3.12	3.27	3.17	2.94
Nitriansky	20.26	17.76	15.15	13.55	11.66	10.42	9.25	8.28	7.48	6.58	5.97	5.60
Žilinský	17.41	15.18	12.82	10.98	9.44	8.47	7.70	7.03	6.42	5.78	5.52	5.13
Banskobystrický	26.58	23.77	20.08	17.56	15.86	14.68	13.87	13.02	12.06	10.70	10.59	10.07
Prešovský	22.85	21.48	18.60	16.40	14.76	13.69	12.89	11.99	11.05	10.42	10.20	9.97
Košický	25.21	24.64	21.13	18.40	16.31	14.68	13.47	12.32	11.25	10.34	9.38	8.96
SR spolu	18.13	16.17	13.73	11.97	10.42	9.47	8.66	7.98	7.42	6.92	6.58	6.17

Literatúra:

- [1] Aktualizovaný konvergenčný program Slovenska na roky 2004 až 2010, Ministerstvo financií SR, Bratislava, 2004
- [2] Menový program NBS do roku 2008, Národná banka Slovenska, Bratislava, 2004
- [3] Prognóza vývoja obyvateľstva SR do roku 2050, Výskumné demografické centrum, Bratislava, 2002
- [4] European Commission Spring 2005 Economic Forecasts, European Commission, 2005
- [5] Chajdiak, J.: Ekonomický vývoj SR. In. Pohľady na ekonomiku Slovenska 2004. Bratislava 6.4.2004. Slovenská štatistická a demografická spoločnosť, 2004. ISBN 80-88946-33-6. s. 9–16.
- [6] Haluška, J. - Olexa, M.: Vybrané výsledky makroekonomickej prognózy slovenskej ekonomiky v roku 2006 s výhľadom do roku 2009. In: Forum Statisticum Slovacum 2/2006 ISSN 1336 -7420.
- [7] Tóth, J. - Chudík, A.: Slovak Foreign Trade Model., ING Economics Paper No. 3., ING Bank, Bratislava, 2004

Pohľad na predošlé konferencie POHĽADY NA EKONOMIKU SLOVENSKA

RNDr. Ján Luha, CSc., Doc. Ing. Jozef Chajdiak, CSc.
Slovenská štatistická a demografická spoločnosť

Prvý ročník konferencie POHĽADY NA EKONOMIKU SLOVENSKA sa uskutočnil v roku 2001. Vzhľadom na pozitívny ohlas účastníkov tejto konferencie bol v roku 2002 zorganizovaný i druhý ročník. Ukázalo sa, že zameranie a koncepcia konferencie sú veľmi zaujímavé a tak vznikol zámer zaradiť túto konferenciu do stáleho programu činnosti Slovenskej štatistickej a demografickej spoločnosti. Pre účastníkov siedmeho ročníka sme pripravili stručný pohľad na prvých šesť ročníkov konferencie. Prvé štyri ročníky sa konali v Hoteli Fórum, piaty ročník organizátori z technických príčin premiestnili do Kongresovej sály Únie žien Slovenska. Šiesty ročník sa konal v Kongresovom centri Technopolu. Tohtoročný siedmy ročník sa koná na pôde Štatistického úradu SR v Kongresovej sále na Hanulovej ulici 5/c.

Konferencia sa riadi špecifickým modelom. Na úvod konferencie uvedie J. Chajdiak informácie o vývoji makroekonomických ukazovateľov, potom nasleduje vystúpenie podpredsedu vlády SR, ktorý prijal záštitu nad konferenciou. Pred začatím konferencie si jednotliví prednášatelia vylosujú poradie, podľa ktorého prednášajú príspevky. Na záver je diskusia kde majú možnosť účastníci položiť referujúcim otázky a tiež môžu referujúci reagovať na vystúpenia kolegov.

Účastníci – v tradičnom zložení: predstavitelia štátnej správy a samosprávy, poslanci Národnej rady SR, zástupcovia zamestnávateľov a odborový predstavitelia, predstavitelia podnikovej sféry, vysokých škôl a výskumných ústavov, študentov, predstavitelia tlače a iní odborníci. Počet účastníkov kolíše okolo 150.

Vzhľadom na rastúci rozsah príspevku sme sa rozhodli uvádzať iba prehľadné informácie o každom ročníku v tabuľkách:

Názov a ročník:	POHĽADY NA EKONOMIKU SLOVENSKA 2001
Dátum:	22. február 2001
Miesto:	Bratislava, Hotel Fórum
Témy:	<ul style="list-style-type: none"> • prognózy vývoja HDP a námety na jeho rast, • prognózy vývoja nezamestnanosti a námety na zabezpečenie jej poklesu, • prístupový proces k euro – problémy a námety.
Záštitu:	Ivan Mikloš, podpredseda vlády SR
Referujúci:	M. Olexa, J. Haluška (Infostat), V. Páleník, V. Kvetan (Ústav slovenskej a svetovej ekonomiky SAV (ÚSSE SAV)), P. Karas (Prognostický ústav SAV (PÚ SAV)), I. Šujan (ÚSSE SAV), J. Chajdiak (Ekonomická univerzita (EU)), P. Ševcovic (Národná banka Slovenska (NBS)), M. Barto (Slovenská sporiteľňa (SISp)), P. Dufek, L. Odór (Československá obchodná banka (ČSOB)), J. Tóth (ING Bank), M. Bohatá – predsedníčka Českého štatistického úradu
Porogramový a organizačný výbor:	Jozef Chajdiak – predseda, Ján Luha – tajomník, Peter Mach, Michal Olexa, Viliam Páleník, Juraj Kvetko

Zborník	
Editori:	J. Chajdiak, J. Luha
Recenzenti:	J. Chajdiak, P. Mach, J. Luha, J. Kvetko
ISBN:	ISBN 80-88946-12-3
Tabuľky prognóz:	Uvádzame podľa autorov:

Tab.1 Prognóza vývoja ročného objemu HDP (v mld. Sk. s. c. 1995, metodika ESA95, v %)

Rok	Barto		ČSOB		Chajdiak		Infostat		Kárász	
1999	653,3	Rast	653,3	Rast	653,3	Rast	653,3	Rast	653,3	Rast
2000	667,7	2,2	665,1	1,8	668,1	2,3	665,7	1,9	667,0	2,2
2001	689,0	3,2	683,7	2,8	685,5	2,6	684,1	2,8	685,4	3,4
2002	716,6	4,0	709,7	3,8	705,5	2,9	706,7	3,3		
2003	748,8	4,5	741,6	4,5	728,1	3,2	734,9	4,0		
2004	785,5	4,9	778,0	4,9	753,3	3,5	769,5	4,7		
2005	825,6	5,1	815,3	4,8	781,1	3,7	809,5	5,2		
Rok	Páleník		Ševčovic		Šujan		Tóth			
1999	653,3	Rast	653	Rast	653,3	Rast	653,3	Rast		
2000	666,4	2,0	667	2,1	666,4	2,0	667,7	2,2		
2001	681,6	2,3	687	3,0	684,4	2,7	690,6	3,4		
2002	703,1	3,2	715	4,0	708,3	3,5	720,2	4,3		
2003	722,5	2,8	746	4,4	735,3	3,8	750,4	4,2		
2004	747,9	3,5	783	5,0	768,4	4,5	787,8	5,0		
2005	776,1	3,8			804,6	4,7	831,7	5,6		

Tab.2 Minimálna a maximálna verzia rastu HDP (v mld. Sk. s.c. 1995, metodika ESA95; v %)

Rok	min	%	max	%
2000	665,1	1,8	668,1	2,3
2001	681,6	2,5	690,6	3,4
2002	703,1	3,2	720,2	4,3
2003	722,5	2,8	750,4	4,2
2004	747,9	3,5	787,8	5,0
2005	776,1	3,8	831,7	5,6
2005/1999		18,8		27,3

Z uvedených výsledkov jednotlivých prognóz môžeme konštatovať ich pomerne vysokú mieru zhody a urobiť nasledujúce závery:

- 1) Všetci prognostici očakávajú rast HDP s tempami od 1,8 % (ČSOB, 2000/1999) po 5,6 % (J. Tóth, 2005/2004).
- 2) Rast HDP by sa mal podľa jednotlivých prognóz postupne zrýchľovať, pričom u časti prognóz sa predpokladá volebný cyklus v raste HDP, t. j. rýchlejší rast v roku 2002 s kompenzačným spomalením v roku 2003.

- 3) V neformálnej diskusii sa objavila otázka – čo je recesia? Klasickou odpoveďou je, že recesiou vyjadruje záporný rast HDP, t. j. pokles jeho objemu v čase. Iný pohľad predstavuje, že recesiou je pomalší rast HDP ako je rast HDP v Európskej únii. Z tohto druhého pohľadu pri raste HDP v EÚ o 3 % recesiou môžeme jednoznačne vyhlásiť v roku 2000, u vyše polovici autorov aj v roku 2001 a pri dvoch menej optimistických prognózach až do roku 2004.

Názov a ročník:	POHLADY NA EKONOMIKU SLOVENSKA 2002
Dátum:	11. apríl 2002
Miesto:	Bratislava, Hotel Fórum
Témy:	<ul style="list-style-type: none"> • prognózy vývoja HDP a opatrenia na zabezpečenie jeho rastu, • prognózy vývoja bežného účtu platobnej bilancie a opatrenia na zlepšenie jeho stavu
Záštita:	Ivan Mikloš, podpredseda vlády SR
Referujúci:	M. Olexa, J. Haluška (Infostat), M. Barto (SLSP), S. Kozlík (RHRS), J. Tóth (ING Bank), M. Gabriš (ČSOB), K. Morvay (MESA10), J. Chajdiak (FHI EU), V. Páleník (ÚSSE SAV)
Porogramový a organizačný výbor:	Jozef Chajdiak – predseda, Ján Luha – tajomník, Peter Mach, Michal Olexa, Viliam Páleník, Juraj Kvetko
Zborník	
Editori:	J. Chajdiak, J. Luha
Recenzenti:	J. Chajdiak, P. Mach, J. Luha
ISBN:	ISBN 80-88946-17-4
Tabuľky prognóz:	Uvádzame podľa autorov:

SÚHRN JEDNOTLIVÝCH PROGNOZ

Štvrtročný objem HDP v mld. Sk s.c. 1995

	Barto	Tóth	Infostat	Ševcovic	Chajdiak
2002q1	166.2	167.0	166.5	166.5	167.8
2002q2	183.4	182.9	183	183.2	183.2
2002q3	185.3	186.6	185.4	182.9	186
2002q4	179.9	181.3	180.3	178.4	180.3
2003q1	172.3	174.2	173		175.5
2003q2	190.3	191.2	190.9		191.4
2003q3	193.5	194.3	193.6		194.5
2003q4	188.8	188.4	188.6		189.1

Tempo rastu ročného objemu HDP v %

Rok	Barto	Tóth	Infostat	Ševcovic	FHI EU	Kozlík	ČSOB	Morvay
2002	3.6	4.1%	3.7	3.7	2,7	3	3.5	4
2003	4.2	4.2%	4.3	4.2	12,2	3.5	3.8	3.7
2004	4.9	5.0%	4.9	4.4	-6,5	3.5	4.5	3.9
2005	5.2	5.5%	5.5	4.6	-0,6	4	5	4.2

Saldo bežného účtu platobnej bilancie v mld. Sk

Rok	Barto	Tóth	Infostat	Ševcovic	FHI EU	Kozlík	ČSOB	Morvay
2002	-77.0	-86.6	-87.0	-81.2	-79,6	80	-7.70%	-93.9
2003	-53.1	-69.8	-84.2	-63.5	-89,4	50	-6%	-79.5
2004	-52.9	-64.2	-79.9	-56.3	-159,5	30	-4.20%	-105.3
2005	-45.9	-74.9	-76.5	-45.3	-175,8	40	-4%	-115.3
							% z HDP	

Vývoj medziročnej inflácie v %

Rok	Barto	Tóth	Infostat	Ševcovic	FHI EU	Kozlík	ČSOB	Morvay
2002	4.4	4.7%	3.9	4.2	4,1	8	4.6	4.2
2003	6.5	6.4%	6.7	7.0	8,7	10	6	5.5
2004	5.3	5.1%	5.3	5.2	3,8	10	5.1	5
2005	4.6	4.8%	4.3	4.5	2,8	10	4.5	4.8
		dec/dec						

Názov a ročník:	POHĽADY NA EKONOMIKU SLOVENSKA 2003
Dátum:	8. apríl 2003
Miesto:	Bratislava, Hotel Fórum
Témy:	<ul style="list-style-type: none"> • RAST HDP – prognózy a námety • ZLEPŠENIE STAVU SALDA ŠTÁTNEHO ROZPOČTU – prognózy a námety
Záštita:	Ivan Mikloš, podpredseda vlády SR a minister financií
Referujúci:	J. Chajdiak (Ekonomická univerzita), J. Haluška (INFOSTAT), S. Kozlík (RHRS), V. Páleník (Ústav slovenskej a svetovej ekonomiky SAV), P. Ševcovic (NBS), J. Tóth (ING Bank N.V.) a M. Gábríš (ČSOB)
Porogramový a organizačný výbor:	Jozef Chajdiak – predseda, Ján Luha – tajomník, Peter Mach, Michal Olexa, Viliam Páleník
Zborník	
Editori:	J. Chajdiak, J. Luha
Recenzenti:	J. Chajdiak, P. Mach, J. Luha
ISBN:	ISBN 80-88946-26-3
Tabuľky prognóz:	

Výsledky prognóz rastu HDP v stálych cenách vyjadrené v % prírastku u jednotlivých autorov sú v tabuľke 1:

Tab. 1

Tempo prírastku HDP v stálych cenách							
Rok	ČSOB	Chajdiak	Infostat	Kozlík	Páleník	Ševcovic	Tóth
2003	3,8	5,5	4,2	2,9	2,9	3,9-4,3	3,6
2004	4,0	6,1	4,5	2,1	4,0	4,2	4,0
2005	4,0	6,6	4,8	2,5	4,2	4,4	5,4
2006	3,5	6,9	5,1	3,1	4,4	4,6	5,4
2007				3,5	3,5	4,7	
2008				4,1	3,8	4,7	

Odhady vývoja príjmov, výdavkov a salda štátneho rozpočtu SR v mld Sk sú v tab. 2:

Tab. 2

Rok	Kozlík			Páleník		
	príjmy	výdavky	saldo	príjmy	výdavky	saldo
2003	235	292	57	233,8	290,0	56,2
2004				256,1	310,7	54,6
2005				276,0	324,4	48,4
2006				298,8	345,3	46,4
2007				322,7	369,2	46,4
2008				345,5	393,0	47,4

Rok	Chajdiak			Ševcovic		
	príjmy	výdavky	saldo	príjmy	výdavky	saldo
2003	do 240	nad 300	min 60	235	291	-56
2004				255	305	-50
2005				280	320	-40
2006				305	340	-35
2007				330	360	-30
2008				360	385	-25

Názov a ročník:	POHĽADY NA EKONOMIKU SLOVENSKA 2004
Dátum:	6. apríl 2004
Miesto:	Bratislava, Hotel Fórum
Témy:	<ul style="list-style-type: none"> • RAST HDP – prognózy a námety • ZLEPŠENIE STAVU SALDA ZAHRANIČNEHO OBCHODU – prognózy a námety
Záštita:	Ivan Mikloš, podpredseda vlády SR a minister financií
Referujúci:	V zastúpení garanta konferencie podpredsedu vlády a ministra financií Slovenskej republiky vystúpil štátny tajomník MF SR Vladimír Tvaroška. Viliam Páleník (Ústav slovenskej a svetovej ekonomiky SAV), Ján Tóth (ING Bank N.V.), Jozef Chajdiak (Ekonomická univerzita), Marek Gábriš (ČSOB), Ján Haluška a Michal Olexa (INFOSTAT)
Porogramový a organizačný	Jozef Chajdiak – predseda, Ján Luha – tajomník, Peter Mach, Michal Olexa, Viliam Páleník

Zborník	
Editori:	J. Chajdiak, J. Luha
Recenzenti:	J. Chajdiak, P. Mach, J. Luha
ISBN:	80-88946-33-6
Tabuľky prognóz:	Uvádzame podľa autorov:

SÚHRN JEDNOTLIVÝCH PROGNÓZ

Tab. 1 Prognózy vývoja tempa prírastku HDP v s.c.

Rok	Autor					
	Infostat	Páleník	Kozlík	Tóth	ČSOB	Chajdiak
2004/2003	4,5	4,3	4,0	4,4	4,0	4,2
2005/2004	4,5	4,4	4,2	5,1	4,1	3,9
2006/2005	4,8	4,8	4,6	5,5	4,7	3,7
2007/2006	5,0		4,0	4,6	4,8	3,6
2008/2007	5,0		4,2	5,2	4,7	3,5

Tab. 2 Tempá prírastku dovozu a vývozu

ČSOB

Rok	Dovoz s.c.	Vývoz s.c.	Dovoz b.c.	Vývoz b.c.
2004/2003	9,0	10,0	7,0	12,0
2005/2004	14,0	11,0	15,0	13,0

Páleník

Rok	Dovoz s.c.	Vývoz s.c.	Dovoz b.c.	Vývoz b.c.
2004/2003	9,6	8,0	5,8	6,3
2005/2004	11,3	9,4	10,6	8,2
2006/2005	10,6	10,4	11,7	11,0

Infostat

Rok	Dovoz s.c.	Vývoz s.c.	Dovoz b.c.	Vývoz b.c.
2004/2003	10,0	9,2	11,7	10,8
2005/2004	9,2	8,3	11,8	10,9
2006/2005	8,8	8,5	12,1	11,8
2007/2006	8,3	8,7	11,5	12,0
2008/2007	9,0	10,0	12,3	13,3

Názov a ročník:	POHĽADY NA EKONOMIKU SLOVENSKA 2005
Dátum:	19. apríl 2005
Miesto:	Bratislava, Kongresová sála Únie žien Slovenska
Témy:	<ul style="list-style-type: none"> • RAST HDP – prognózy a námety • ZAVEDENIE EURA – prognózy a námety
Záštita:	Ivan Mikloš, podpredseda vlády SR a minister financií

Referujúci:	V zastúpení garanta konferencie podpredsedu vlády a ministra financií Slovenskej republiky vystúpil Ľudovít Ódor. Jozef Chajdiak (Ekonomická univerzita), Ján Tóth (ING Bank N.V.), Ľudovít Ódor (IFP MF SR), Ján Haluška a Michal Olexa (INFOSTAT), Viliam Páleník a Ján Ďuraš (Ústav slovenskej a svetovej ekonomiky SAV), Peter Ševčovič (NBS). Pred začiatkom diskusie vystúpil Ivan Šramko guvernér NBS s informáciami o riadení kurzov v Eurozóne, o menovom programe a o zavedení Eura k 1. 1. 2009.
Porogramový a organizačný výbor:	Jozef Chajdiak – predseda, Ján Luha – tajomník, Peter Mach, Michal Olexa, Viliam Páleník
Zborník Editori: Recenzenti: ISBN:	J. Chajdiak, J. Luha J. Chajdiak, P. Mach, J. Luha 80-88946-41-7
Tabuľky prognóz:	Uvádzame podľa autorov:

Tab. Odhad tempa rast HDP v stálych cenách, dátumu momentu zavedenia eura a kurzu

Meno autora:	Olexa, Haluška	Páleník	Odor	Toth	Chajdiak	Ševčovic
Rok	% rastu HDP					
2005	5,0	5,0	4,9	5,1	6,2	5
2006	5,3	5,2	5,3	6,0	6,7	5
2007	6,0	6,1	6,1	6,0	6,4	>5
2008	5,5	5,6	5,2	5,0	7,2	5
2009	5,1	5,6	5	5,5	7,2	

Dátum momentu zavedenia eura:	1.1.2009	1.1.2009	1.1.2009	1.1.2009	1.1.2009	1.1.2009
Kurz eura v momente zavedenia eura:	35	35		33-34	35	

Názov a ročník:	POHĽADY NA EKONOMIKU SLOVENSKA 2006
Dátum:	4. apríl 2006
Miesto:	Bratislava, Kongresové centrum Technopolu
Témy:	<ul style="list-style-type: none"> výsledky aktuálnych prognóz vývoja HDP a DPH na Slovensku vybranými prognostickými skupinami návrhy opatrení na zabezpečenie rastu HDP a k problematike DPH na Slovensku
Záštita:	Ivan Mikloš, podpredseda vlády SR a minister financií
Referujúci:	Pred vystúpením prognostikov bol príspevok zástupkyne Daňového riaditeľstva SR J. Janáčkovej o dani z pridanej hodnoty. Ján Tóth (ING Bank N.V.), Viliam Páleník (Ekonomický ústav SAV), Marek Gábris (ČSOB), Ján Haluška (INFOSTAT), Jozef Chajdiak (Ekonomická univerzita)

Porogramový a organizačný výbor:	Jozef Chajdiak – predseda, Ján Luha – tajomník, Peter Mach, Michal Olexa, Viliam Páleník, Magdaléna Šipková
Zborník Editori: Recenzenti: ISBN:	J. Chajdiak, J. Luha J. Chajdiak, P. Mach, J. Luha 80-88946-42-7
Tabuľky prognóz:	Uvádzame podľa autorov:

Súhrn jednotlivých prognóz na roky 2006 až 2009

Autor: Marek Gábriš, ČSOB

Rok	% rastu HDP	mld. Sk DPH
2005	6,0	122
2006	5,8	130,5
2007	6,5	138,1
2008	5,5	146,4
2009	5,4	154,8

Autor: Jozef Chajdiak, EU

Rok	% rastu HDP	mld. Sk DPH
2005	6,0	122
2006	6,7	130
2007	6,4	130
2008	7,2	134
2009	7,2	138

Autor: EU SAV

Rok	% rastu HDP	mld. Sk DPH
2005	6,0	122
2006	5,02	129,5
2007	5,44	137,5
2008	5,26	144,9
2009	6,87	152,9

Autor: INFOSTAT

Rok	% rastu HDP	mld. Sk DPH
2005	6,0	117
2006	5,9	126,7
2007	6,3	136,2
2008	5,8	145,3
2009	5,3	155,2

Autor: Jan Toth

Rok	% rastu HDP	mld. Sk DPH
2005	6,0	117
2006	6,2	127
2007	6,7	135
2008	5,7	142
2009	5,2	151

Autor: NBS

Rok	% rastu HDP	mld. Sk DPH akruál
2005	6,0	117,0
2006	6,2	128,7
2007	6,9	136,8
2008	5,1	144,7
2009	-	153,2

Expéne hodnotenie stavu a vývoja ekonomiky Slovenska za rok 2005 a oproti roku 2004:

Na hodnotenie ekonomiky boli použité názory expertov (účastníkov konferencie Pohľady na ekonomiku Slovenska 2006) na stav a vývoj piatich ukazovateľov charakterizujúcich stav a vývoj ekonomiky SR ako celku.

Boli použité ukazovatele:

X1 – hrubý domáci produkt na obyvateľa,

X2 – inflácia,

X3 – miera nezamestnanosti,

X4 – saldo štátneho rozpočtu k HDP,

X5 – saldo zahraničného obchodu k HDP.

Na hodnotenie stavu a vývoja jednotlivých ukazovateľov bola použitá bodová stupnica s hodnotami od -2 (veľmi zle) cez 0 (neutrálny stav alebo vývoj) po +2 (veľmi dobre), s krokom po pol bode. Intenzita počtu bodov sa pridelovala v porovnaní SR so stavom a vývojom v EÚ. Ďalej sa za každého experta určilo celkové hodnotenie stavu a vývoja ekonomiky SR ako priemer z bodov pridelených jednotlivým ukazovateľom (resp. pojmom).

Na celkové hodnotenie stavu resp. vývoja ekonomiky SR sme použili medián z pridelených hodnotení jednotlivých expertov (prostrednú hodnotu).

Hodnotenie stavu:

Stav 2005	X1	X2	X3	X4	X5	Priemer
Gábriš Marek	-2	-1	-1	-1	-2	-1,2
Haluška Ján	-2	-1	-2	-1	-2	-1,4
Chajdiak Jozef	-2	-1	-2	-1	-1	-1,4
Olexa Michal	-2	-1	-2	-1	-2	-1,3
EÚ SAV	-2	-1	-2	0	1	-0,8
Ševčovic Peter	-2	-1	-2	0	-1	-1,1
Tóth Ján	-2	1	-2	-1	-1	-0,8
Spolu (medián)						-1,2

Hodnotenie vývoja:

Vývoj 2005/2004	X1	X2	X3	X4	X5	Priemer
Gábriš Marek	2	-1	1	1	-1	0,5
Haluška Ján	2	2	1	2	-2	0,9
Chajdiak Jozef	2	-1	2	1	-1	0,6
Olexa Michal	2	2	2	1	-2	0,8
EÚ SAV	2	1	1	2	0	1,1
Ševčovic Peter	2	1	1	1	-1	0,9
Tóth Ján	2	1	2	2	-1	1,1
Spolu (medián)						0,9

Stav ekonomiky SR hodnotia experti priemernými známkami od $-0,8$ po $-1,4$ pri prostrednej hodnote **-1,2**.

Vývoj ekonomiky SR v roku 2005 oproti roku 2004 hodnotia experti priemernými známkami od $+0,5$ po $+1,1$ pri prostrednej hodnote **+0,9**.

POHĽADY NA EKONOMIKU SLOVENSKA 2007

Práve prebieha:

Názov a ročník:	POHĽADY NA EKONOMIKU SLOVENSKA 2007
Dátum:	27. marec 2007
Miesto:	Bratislava - Dúbravka, Kongresová sála ŠÚ SR
Témy:	<ul style="list-style-type: none"> • výsledky aktuálnych prognóz vývoja HDP a zamestnanosti na Slovensku vybranými prognostickými skupinami • návrhy opatrení na zabezpečenie rastu HDP a zamestnanosti na Slovensku
Záštita:	Dušan Čaplovič, podpredseda vlády SR
Referujúci:	Sergej Kozlík (Europoslanec za SR), Ján Tóth (ING Bank N.V.), Viliam Páleník (Ekonomický ústav SAV), Marek Gábriš (ČSOB), Ján Haluška, Michal Olexa (INFOSTAT), Jozef Chajdiak (Ekonomická univerzita), Peter Ševčovic (NBS)
Porogramový a organizačný výbor:	Jozef Chajdiak – predseda, Ján Luha – tajomník, Peter Mach, Michal Olexa, Viliam Páleník, Magdaléna Šipková
Zborník	
Editori:	J. Chajdiak, J. Luha
Recenzenti:	J. Chajdiak, P. Mach, J. Luha
ISBN:	80-88946-46-5
Tabuľky prognóz:	Uvádzame podľa autorov v ďalšej časti zborníka.

Pre zaujímavosť uvádzame oficiálne tempá rastu HDP v stálych cenách roku 1995 a v číslach vo verzii roku 2005 a v stálych cenách roku 2000 a v číslach vo verzii marca roku 2007. Čitateľ môže kvalitu prognóz jednotlivých autorov tak oceniť samostatne.

Tab. 1 Tempá rastu HDP
(HDP v s.c. 2000, resp. 1995 vo verzii roku 2005)

Tempo	s.c.2000	s.c.1995
2000/1999	100,70%	102,04%
2001/2000	103,20%	103,79%
2002/2001	104,10%	104,62%
2003/2002*	104,20%	104,46%
2004/2003*	105,40%	105,50%
2005/2004*	106,00%	105,95%
2006/2005*	108,30%	x

* predbežné údaje

Súhrn prognóz (k 27.3.2007)

Rast HDP v s.c.

% rastu HDP	EÚ SAV	Gábriš	Chajdiak	IFP MF SR	Infostat	Ševčovic	Tóth
2006	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3	8,3
2007	9,4	8,6	7,2	8,1	9,3	8,6	9,2
2008	8,5	6,3	7,2	5,6	6,8	6,2	7,1
2009	8,2	5,8	6,4	5,1	5,8		6
2010	8,0	5,6	5,9	5,0	5,5		5,7

Počet zamestnaných

(podľa VZPS)

tis.zam. (VZPS)	EÚ SAV	Gábriš	Chajdiak	IFP MF SR	Infostat	Ševčovic	Tóth
2006	2301,4	2301,4	2301,4	2301,4	2301,4	2301,4	2301,4
2007	2349,0	2395,7	2352	2334,9	2342,2	2371,1	2368,7
2008	2395,5	2474,7	2390	2354,6	2369,7	2425,6	2397,6
2009	2435,6	2524,2	2420	2374,5	2392,6		2414,4
2010	2470,4	2549,4	2440	2394,6	2416,4		2431,3

OBSAH

	Úvod	3
	Hodnotenie stavu a vývoja ekonomiky Slovenska za rok 2006 a oproti roku 2005	4
ŠÚ SR	Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR v roku 2006 a prognóza vývoja na 1. polrok 2007	5
Chajdiak Jozef	Makroekonomický vývoj SR do marca 2006	12
Chajdiak Jozef, Luha Ján	Vývoj preferencií a sympatií politických strán do marca 2007	21
Bezáková Valéria	Ekonomika Slovenska a nezamestnanosť v pohľade verejnosti	26
Luha Ján	Vývoj podielu pracujúcich, nezamestnaných a ekonomicky neaktívnych v prieskumoch ÚVVM	29
Haluška Ján, Olexa Michal	Prognóza vývoja makroekonomickej výkonnosti slovenskej ekonomiky v roku 2007 (s výhľadom do roku 2010)	32
IFP MF SR	Výkon ekonomiky SR prináša výborné vyhliadky na 2007-2010	37
Chajdiak Jozef	Niektoré aspekty výkladu makroekonomického vývoja	40
Chajdiak Jozef	Hrubý domáci produkt a daň z pridanej hodnoty (rok 2004, rok 2005 a rok 2006)	43
Tóth Ján	Prognóza rastu ekonomiky v najbližších rokoch	44
Ševčovic Peter	Strednodobá predikcia vývoja HDP a zamestnanosti	47
Gábriš Marek	Slovenská ekonomika preraďuje na vyšší rýchlostný stupeň a vytvára nové pracovné miesta	49
Kvetan Vladimír, Mlynek Martin, Páleník Viliam, Radvanský Marek	Prognóza vývoja ekonomiky SR na roky 2007 až 2015 s dôrazom na vývoj HDP a zamestnanosti	50
Luha Ján, Chajdiak Jozef	Pohľad na predošlé konferencie PODĽADY NA EKONOMIKU SLOVENSKA	59
	SÚHRN JEDNOTLIVÝCH PROGNOZ	69

PRÍLOHA I - Prognóza vývoja ekonomiky SR na roky 2007 – 2015

Prognóza vývoja ekonomiky SR na roky 2007 – 2015

	Skutočnosť				Prognóza, tempá rastu									
	2004	2005	2006	tempo rastu	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Priemer 2007-15
HDP, s.c.	1110.8	1177.9	1275.3	8.27	9.43	8.54	8.16	8.02	7.43	6.94	6.51	6.07	6.14	7.47
Konečná spotreba domácností, s.c.	603.9	647.3	688.1	6.30	7.48	7.29	6.93	6.31	5.49	5.13	5.03	4.95	4.91	5.95
Konečná spotreba verejnej správy, s.c.	220.2	218.9	227.8	4.07	7.33	5.36	6	6.12	5.77	5.31	5.44	5.27	5.31	5.77
Tvorba hrubého fixného kapitálu, s.c.	281.5	330.7	355	7.35	13.7	11.9	11.8	10.1	10.5	8.3	6.9	5.3	6.3	9.43
Vývoz výrobkov a služieb, s.c.	925.2	1052.5	1270.5	20.71	15.92	12.62	13.7	14.4	12.5	11.9	11.3	10.9	10.7	
Dovoz výrobkov a služieb, s.c.	952.3	1110.5	1308.2	17.80	15.08	12.04	13.7	13.8	12.1	11.2	10.7	10.2	10.2	
Index cien priemyselných výrobcov	1.23	1.29	1.39	7.75	4.1	3.2	3.1	3	2.6	2.5	2.4	2.4	2.4	2.86
Index spotrebiteľských cien	1.29	1.33	1.4	5.26	3.4	3.3	2.8	2.4	2.5	2.5	2.4	2.2	2.2	2.64
Priemerná mesačná mzda, nominálna, Sk	15817	17260	18761	8.70	8.78	8.45	8.2	6.4	6.2	5.9	5.9	5.8	5.8	6.83
Priemerná mesačná mzda, reálna, Sk	12212	12971	13401	3.31	5.43	4.96	5.21	3.9	3.65	3.37	3.42	3.43	3.46	4.09
Zamestnanosť, tis. osôb, VZPS	2170.4	2216.2	2301.4	3.84	2.07	1.98	1.67	1.43	1.17	0.79	0.64	0.4	0.2	
					absolútne hodnoty									
Saldo zahraničného obchodu, s.c.	-27.1	-58.1	-37.7		-32.7	-28	-31.7	-23.3	-18	-3.4	14.1	36.6	55.6	
Nezamestnanosť, v %, VZPS	18.1	16.2	13.3	-	11.7	10.4	9.5	8.7	8	7.4	6.9	6.6	6.3	
Príjmy z DPH, b.c	99.6	122.4	128.7		138.2	150.8	162.2	173.5	185.2	196.2	207	217.6	229.2	
Príjmy zo spoterbných daní, b.c.	43.4	50	52.1		57.1	62.7	68.5	74.2	79.5	84.9	90.3	96	101.9	

Prognóza vývoja HDP na NUTS3, s.c.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bratislavský	6.05	7.42	8.70	9.96	9.13	8.66	8.44	7.80	7.29	6.81	6.37	6.43
Trnavský	4.41	6.99	10.97	10.99	8.67	8.12	7.92	7.14	6.59	6.06	5.55	5.64
Trenčiansky	4.15	5.77	7.05	8.44	8.04	7.93	8.05	7.68	6.91	6.36	5.75	5.56
Nitriansky	4.23	5.83	7.12	8.15	7.49	7.32	7.32	6.94	6.79	6.46	6.15	6.44
Žilinský	5.04	6.87	10.84	11.41	8.84	8.21	7.82	7.14	6.63	6.20	5.80	5.89
Banskobystrický	4.63	6.77	8.03	9.40	8.67	8.08	7.94	7.35	6.79	6.36	5.85	5.84
Prešovský	4.21	5.82	7.10	8.14	7.48	7.23	7.34	6.89	6.69	6.64	6.48	6.56
Košický	5.90	7.26	8.64	9.77	8.95	8.53	8.35	7.69	7.15	6.72	6.23	6.32
SR spolu	5.06	6.75	8.60	9.64	8.56	8.15	8.01	7.42	6.94	6.51	6.08	6.14

Prognóza vývoja nezamestannosti na NUTS3, VZPS

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bratislavský	8.17	5.17	4.33	3.62	2.77	2.56	2.23	2.16	2.38	2.71	2.71	2.65
Trnavský	12.49	10.43	8.47	6.98	5.44	4.62	3.86	3.46	3.45	3.60	3.47	3.34
Trenčiansky	8.62	8.10	6.58	5.63	4.52	4.06	3.51	3.19	3.12	3.27	3.17	2.94
Nitriansky	20.26	17.76	15.15	13.55	11.66	10.42	9.25	8.28	7.48	6.58	5.97	5.60
Žilinský	17.41	15.18	12.82	10.98	9.44	8.47	7.70	7.03	6.42	5.78	5.52	5.13
Banskobystrický	26.58	23.77	20.08	17.56	15.86	14.68	13.87	13.02	12.06	10.70	10.59	10.07
Prešovský	22.85	21.48	18.60	16.40	14.76	13.69	12.89	11.99	11.05	10.42	10.20	9.97
Košický	25.21	24.64	21.13	18.40	16.31	14.68	13.47	12.32	11.25	10.34	9.38	8.96
SR spolu	18.13	16.17	13.73	11.97	10.42	9.47	8.66	7.98	7.42	6.92	6.58	6.17

